

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ

Відділення заочного та дистанційного навчання

Кафедра обліку, аудиту та оподаткування

Спеціальність D 1 «Облік і оподаткування»

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА МАГІСТРА

на тему:

«МЕТОДИКА ТА ОРГАНІЗАЦІЯ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ПІДПРИЄМСТВА З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ»

Кваліфікаційна робота магістра містить результати власних досліджень. Використання ідей, результатів і текстів інших авторів мають посилання на відповідне джерело.

Студентка 6 курсу
групи ОАм-6(24.31)

_____

(підпис)

Котович Юлія Ігорівна
(прізвище, ім'я, по-батькові)

Науковий керівник

_____

(підпис)

д.е.н, професор Овсюк Н. В.
(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище, ініціали)

Робота допущена до захисту

_____

(підпис)

д.е.н, професор Разумова К.М.
(прізвище, ініціали зав. кафедри)

Київ 2026

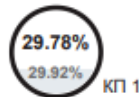
Звіт подібності

Метадані

Назва організації		підрозділ		
National Academy of Statistics, Accounting and Audit		National Academy of Statistics, Accounting and Audit		
Заголовок				
На плагіат				
Автор		Науковий керівник / Експерт		
---		Сніжова		
Кількість слів	Кількість символів	Дата звіту	Дата редагування	ІД документу
17459	138166	12/23/2025	12/23/2025	332956331

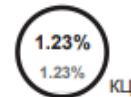
Обсяг знайдених подібностей

Коефіцієнт подібності визначає, який відсоток тексту по відношенню до загального обсягу тексту було знайдено в різних джерелах. Зверніть увагу, що високі значення коефіцієнта не автоматично означають плагіат. Звіт має аналізувати компетентна / уповноважена особа.

17459

Кількість слів

138166

Кількість символів

Тривога

У цьому розділі ви знайдете інформацію щодо текстових спотворень. Ці спотворення в тексті можуть говорити про МОЖЛИВІ маніпуляції в тексті. Спотворення в тексті можуть мати навмисний характер, але частіше характер технічних помилок при конвертації документа та його збереженні, тому ми рекомендуємо вам підходити до аналізу цього модуля відповідально. У разі виникнення запитань, просимо звертатися до нашої служби підтримки.

Заміна букв		3
Інтервали		0
Мікропробіли		5
Білі знаки		0
Парафрази (SmartMarks)		342

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ СТАТИСТИКИ, ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
Відділення заочного та дистанційного навчання
КАФЕДРА ОБЛІКУ, АУДИТУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

Освітній ступінь – *магістр*

Галузь знань - *D «Управління та адміністрування»*

Спеціальність – *D1 «Облік і оподаткування»*

Освітньо-професійна програма – *«Облік, аудит та оподаткування»*

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри обліку, аудиту та
оподаткування

_____ д.е.н., професор К.М. Разумова

“ _____ ” _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ

НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ МАГІСТРА

Котович Юлії Ігорівни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи: «Методика та організація обліку, аналізу та аудиту розрахунків підприємства з покупцями та замовниками»

керівник проекту (роботи) Овсюк Ніна Василівна, д.е.н., професор

(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом НАСОА від 22.09.2025 року № 310/1

2. Строк подання студентом роботи « » 202 року

3. Вихідні дані роботи: економічна сутність розрахунків з покупцями та замовниками та їх класифікація, методика та організація бухгалтерського обліку, методичні та організаційні положення економічного аналізу та аудиту розрахунків підприємства з покупцями та замовниками

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно зробити): відповідно до затвердженого плану кваліфікаційної роботи

5. Перелік графічного матеріалу: рисунки за темою дослідження, таблиці з розрахунком аналітичних показників, бухгалтерські проведення за темою дослідження, пропозиції з удосконалення організаційно-методичних положень економічного аналізу та аудиту розрахунків підприємства з покупцями та замовниками.

6. Дата видачі завдання: « » 202 року.

Керівник

_____
(підпис)

Завдання прийняв до виконання

_____
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Відмітка про виконання
1.	Розробка плану роботи, методики та інструментарію досліджень		виконано
2.	Проведення досліджень наукових праць, джерел інформації та їх аналіз		виконано
3.	Написання вступу до роботи		виконано
4.	Написання першого розділу роботи		виконано
5.	Написання другого розділу роботи		виконано
6.	Написання третього розділу роботи		виконано
7.	Написання висновків та пропозицій, оформлення роботи		виконано
8.	Подача першого варіанту кваліфікаційної роботи магістра на кафедру		виконано
9.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи магістра згідно з зауваженнями керівника		виконано
10.	Попередній захист кваліфікаційної роботи магістра		

Студентка

_____

(підпис)

Котович Ю.І.

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи

_____

(підпис)

Овсюк Н.В.

(прізвище та ініціали)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи магістра
студентки Національної академії статистики, обліку та аудиту

Котович Юлії Ігорівни
(прізвище, ім'я, по-батькові)

**Тема «Методика та організація обліку, аналізу та аудиту
розрахунків підприємства з покупцями та замовниками»**

Загальний обсяг роботи складає 98 сторінок.

Містить 24 таблиці, 13 рисунки, 8 формул,
77 літературних джерел, 8 додатків.

Актуальність дослідження. Чітка організація розрахунків підприємства з покупцями та замовниками (ПтЗ) має особливе значення, так як здійснює безпосередній вплив на швидкість обігу оборотних коштів. Своєчасність надходження грошових коштів веде до зменшення дебіторської заборгованості (ДЗ) в системі розрахунків з ПтЗ. Потрібно зауважити, що в процесі розвитку ринкових відносин відбулась зміна пріоритетів ринку, в якому панує ринок «покупця». Традиційна політика збуту товарів та послуг (продати те, що змогли виготовити) трансформується на якісно іншу політику – виготовити те, що можливо продати покупцю або надати послуги, які користуються попитом. Пріоритетним у створенні бізнесу стає вивчення кон'юнктури ринку і відповідна розробка планів щодо задоволення даних потреб. Правильна організація управління розрахунками з ПтЗ потребує суворого дотримання фінансової дисципліни, вчасної оплати боргів ПтЗ і забезпечення своєчасного одержання коштів за реалізовані товари та надані послуги. Володіючи інформацією про стан розрахунків підприємства, можливо оцінити, на скільки стабільним є його фінансовий стан, більш обґрунтовано підійти до розробки політики фінансування підприємства.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне узагальнення основ обліку, розробки системи аудиту та аналізу ефективності управління розрахунками підприємства з ПтЗ, удосконалення системи відображення в бухгалтерському обліку і звітності операцій, пов'язаних з наявністю поточної дебіторської заборгованості підприємства за розрахунками з ПтЗ.

Об'єктом дослідження є процес відображення в бухгалтерському обліку, а також аналіз та аудит розрахунків ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» з покупцями та замовниками.

Предметом є сукупність теоретичних, організаційних і методичних основ бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту розрахунків підприємства з ПтЗ.

Використані методи наукового дослідження. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові методи пізнання явищ в процесів у системі бухгалтерського обліку. Використання діалектичного методу пізнання та системного підходу до побудови системи бухгалтерського обліку, взаємозв'язку та взаємодії його підсистем дало змогу комплексно дослідити питання формування, обліку та відображення в звітності інформації щодо розрахунків підприємства з ПтЗ. У процесі дослідження використовувались такі методи: моделювання – для побудови моделей обліку та аналізу розрахунків з ПтЗ; абстрактно-логічний – при узагальненні теоретичних основ бухгалтерського обліку, визначенні методологічних підходів до формування ДЗ за розрахунками з ПтЗ в підсистемах обліку; аналіз – при вивченні сучасного стану розвитку бухгалтерського обліку і аналізу; синтез – у процесі систематизації та поглиблення питань облікового та аналітичного забезпечення розрахунків підприємства з ПтЗ; порівняння та групування – при обґрунтуванні напрямів узгодження показників фінансової звітності та інші загальноприйняті методи наукового дослідження.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в формуванні пропозицій стосовно обґрунтування організаційних і теоретико-методичних засад, а також визначенні невирішених проблем та шляхів їх розв'язання щодо удосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків суб'єкта господарювання з ПтЗ в сучасних соціально-економічних умовах на базовому підприємстві:

дістало подальшого розвитку:

- дослідження соціально-економічної сутності та класифікації розрахунків підприємства з ПтЗ з урахуванням сучасних економічних підходів;

- методичні аспекти системної організації ведення обліку розрахунків підприємства з ПтЗ;

- адаптування методики аналізу поточної ДЗ за розрахунками з ПтЗ до сучасних економіко-правових умов господарювання;

- організаційно-економічні методи побудови дієвої системи аудиту ефективності управління розрахунків підприємства з ПтЗ та виникнення ДЗ.

У першому розділі кваліфікаційної роботи розглянуто питання сутності розрахунків з ПтЗ, порядку їх класифікації, особливості нормативного регулювання та стан наукових досліджень проблемних питань обліку, аналізу та аудиту розрахунків з ПтЗ. У другому розділі досліджено питання організації та методики бухгалтерського обліку розрахунків з ПтЗ і формування ДЗ. У третьому розділі досліджено теоретичні та прикладні аспекти економічного аналізу стану розрахунків підприємства з ПтЗ. Четвертий розділ присвячено питанням організації та методики аудиту щодо розрахунків з ПтЗ базового підприємства.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що використання запропонованих рекомендації надасть можливість підвищити ефективність обліку, аналізу та аудиту розрахунків підприємства з ПтЗ в нинішніх умовах господарювання. Сформульовані пропозиції є корисними для використання підприємствами торговельної галузі України, в тому числі Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРТОП УКРАЇНА».

Ключові слова: бухгалтерський облік, аналіз, аудит, розрахунки з покупцями та замовниками, дебіторська заборгованість.

Студентка _____ Котович Юлія Ігорівна

ЗМІСТ

ВСТУП	10
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ ТА АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	15
1.1. Економічна сутність розрахунків з покупцями і замовниками	15
1.2. Економіко-правовий аналіз діючої нормативної бази та огляд спеціальної економічної літературних джерел з теми дослідження.....	21
1.3. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА», його галузеві особливості та оцінка фінансового стану.....	24
Висновки до розділу 1	31
РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	34
2.1. Організаційно-методичні засади бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками.....	34
2.2. Методичні основи фінансового обліку розрахунків з покупцями та замовниками.....	41
2.3. Узагальнення розрахунків з покупцями та замовниками у звітності підприємства.....	48
Висновки до розділу 2.....	52
РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ СТАНУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	54
3.1. Організація аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства.....	54
3.2. Аналіз стану розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА».....	60
Висновки до розділу 3.....	72
РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ТОВАРИСТВА З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ	74
4.1. Інформаційне забезпечення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками.....	74
4.2. Організація планування аудиту розрахунків підприємства з покупцями та замовниками.....	81

4.3. Організація внутрішнього аудиту на товаристві.....	88
Висновки до розділу 4.....	83
ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ.....	93
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	99
ДОДАТКИ.....	107

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ (СКОРОЧЕНЬ)

ВК – внутрішній контроль

ГК – господарський контроль

ДЗ – дебіторська заборгованість

ІТ – інформаційні технології

МСБО – міжнародні стандарти бухгалтерського обліку

МСФЗ – міжнародні стандарти фінансової звітності

МФУ – Міністерство фінансів України

НП(С)БО – національні стандарти бухгалтерського обліку

ОА – оборотні активи

ПДВ – податок на додану вартість

ПтЗ – покупці та замовники

ПКУ – Податковий кодекс України

РТ- роздрібна торгівля

СГ – суб'єкт господарювання

ТМЦ – товарно-матеріальні цінності

ТОВ – товариство з обмеженою відповідальністю

ТТН – товарно-транспортні накладні

ЦКУ – Цивільний кодекс України

ВСТУП

Актуальність теми. Чітка організація розрахунків підприємства з покупцями та замовниками (ПтЗ) має особливе значення, так як здійснює безпосередній вплив на швидкість обігу оборотних коштів. Своєчасність надходження грошових коштів веде до зменшення дебіторської заборгованості (ДЗ) в системі розрахунків з ПтЗ. Потрібно зауважити, що в процесі розвитку ринкових відносин відбулась зміна пріоритетів ринку, в якому панує ринок «покупця». Традиційна політика збуту товарів та послуг (продати те, що змогли виготовити) трансформується на якісно іншу політику – виготовити те, що можливо продати покупцю або надати послуги, які користуються попитом. Пріоритетним у створенні бізнесу стає вивчення кон'юнктури ринку і відповідна розробка планів щодо задоволення даних потреб. Правильна організація управління розрахунками з ПтЗ потребує суворого дотримання фінансової дисципліни, вчасної оплати боргів ПтЗ і забезпечення своєчасного одержання коштів за реалізовані товари та надані послуги.

Володіючи інформацією про стан розрахунків підприємства, можливо оцінити, на скільки стабільним є його фінансовий стан, більш обґрунтовано підійти до розробки політики фінансування підприємства.

Принципи регулювання розрахунків підприємства з ПтЗ базуються на діючій законодавчій і нормативній базі. Методологія обліку та порядок розкриття інформації про поточну дебіторську заборгованість за розрахунками з ПтЗ у фінансовій звітності визначається НП(С)БО 10.

Поточна ДЗ виступає у вигляді грошових коштів, які ПтЗ винні за одержані товари, виконані роботи, надані послуги, відвантажену продукцію. Згідно з НП(С)БО до складу поточної ДЗ також входять короткострокові векселі одержані, видані аванси, розрахунки з персоналом, з бюджетом тощо. Всі складові ДЗ володіють різною ліквідністю, а тому при визначенні фінансового стану підприємства потрібно детально проаналізувати хто винен

гроші суб'єкту господарювання та чи є можливість повернути ці гроші найближчим часом.

Поточна ДЗ виникає внаслідок розрахунків підприємства з ПтЗ, робітниками і службовцями, підзвітними особами тощо.

Потрібно зазначити, що у розробку питань теорії та методології обліку, аудиту та аналізу розрахунків підприємства з ПтЗ вагомий внесок зробили вітчизняні вчені: Г.В. Булат, З.В. Задорожний, М.М. Коцупатрий, О.М. Петрук, В.В. Сопко, В.П. Завгородній та інші; зарубіжні дослідники: І.А. Бланк, Я.В. Соколов, Ж. Рішар, Е.С. Хендріксен.

Однак, дослідження існуючої теорії і практики щодо окресленої проблематики визначило, що деякі питання обліку і аудиту та аналізу розрахунків підприємства з ПтЗ в нинішніх умовах господарювання є невіршеними і потребують подальшого опрацювання.

Метою дослідження є теоретичне узагальнення основ обліку, розробки системи аудиту та аналізу ефективності управління розрахунками підприємства з ПтЗ, удосконалення системи відображення в бухгалтерському обліку і звітності операцій, пов'язаних з наявністю поточної дебіторської заборгованості підприємства за розрахунками з ПтЗ.

З ціллю досягнення поставленої мети вирішено коло поставлених завдань:

- виконати дослідження економічної сутності розрахунків підприємства з ПтЗ в нинішніх умовах господарювання;
- проаналізувати чинну нормативно-правову базу та спеціальну економічну літературу з тематики дослідження;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» та охарактеризувати галузь і вид його діяльності;
- узагальнити особливості методології і організації обліку щодо наявності та ефективності управління розрахунками підприємства з ПтЗ;
- провести дослідження облікової політики щодо розрахунків підприємства з ПтЗ, узагальнення інформації про ДЗ за розрахунками з ПтЗ у

фінансовій звітності підприємства, зокрема із застосуванням комп'ютерних систем та ІТ;

- проектувати систему аналітичних показників та визначити інформаційні джерела аналізу і аудиту щодо тематики дослідження;
- розробити методичні підходи щодо аналізу стану розрахунків підприємства з ПтЗ;
- вивчити практичні напрямки аудиту розрахунків підприємства з ПтЗ.

Об'єктом дослідження є процес відображення в бухгалтерському обліку, а також аналіз та аудит розрахунків ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» з покупцями та замовниками.

Предметом дослідження виступає сукупність теоретичних, організаційних та методичних основ бухгалтерського обліку, аналізу і аудиту розрахунків підприємства з ПтЗ.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження стали загальнонаукові методи пізнання явищ в процесів у системі бухгалтерського обліку. Використання діалектичного методу пізнання та системного підходу до побудови системи бухгалтерського обліку, взаємозв'язку та взаємодії його підсистем дало змогу комплексно дослідити питання формування, обліку та відображення в звітності інформації щодо розрахунків підприємства з ПтЗ. У процесі дослідження використовувались такі методи: моделювання – для побудови моделей обліку та аналізу розрахунків з ПтЗ; абстрактно-логічний – при узагальненні теоретичних основ бухгалтерського обліку, визначенні методологічних підходів до формування ДЗ за розрахунками з ПтЗ в підсистемах обліку; аналіз – при вивченні сучасного стану розвитку бухгалтерського обліку і аналізу; синтез – у процесі систематизації та поглиблення питань облікового та аналітичного забезпечення розрахунків підприємства з ПтЗ; порівняння та групування – при обґрунтуванні напрямів узгодження показників фінансової звітності та інші загальноприйняті методи наукового дослідження.

Інформаційною базою дослідження стали наукові джерела (монографії, наукові статті, тези і доповіді вітчизняних та іноземних вчених, матеріали наукових і науково-практичних конференцій), законодавчі та нормативні акти органів державної влади України з питань організації та ведення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків з ПтЗ, статистичні джерела, МСФЗ, Інтернет-ресурси, фінансова звітність, документи первинного, аналітичного та синтетичного обліку базового підприємства, діяльність якого досліджувалась.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в формуванні пропозицій стосовно обґрунтування організаційних і теоретико-методичних засад, а також визначенні невирішених проблем та шляхів їх розв'язання щодо удосконалення бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту розрахунків суб'єкта господарювання з ПтЗ в сучасних соціально-економічних умовах на базовому підприємстві:

дістало подальшого розвитку:

- дослідження соціально-економічної сутності та класифікації розрахунків підприємства з ПтЗ з урахуванням сучасних економічних підходів;
- методичні аспекти системної організації ведення обліку розрахунків підприємства з ПтЗ;
- адаптування методики аналізу поточної ДЗ за розрахунками з ПтЗ до сучасних економіко-правових умов господарювання;
- організаційно-економічні методи побудови дієвої системи аудиту ефективності управління розрахунків підприємства з ПтЗ та виникнення ДЗ.

Практична цінність одержаних результатів виявляється в тому, що використання запропонованих рекомендації надасть можливість підвищити ефективність обліку, аналізу та аудиту розрахунків підприємства з ПтЗ в нинішніх умовах господарювання. Сформульовані пропозиції є корисними для використання підприємствами торговельної галузі України, в тому числі Товариством з обмеженою відповідальністю «ІНТЕРТОП УКРАЇНА».

Апробація результатів дослідження. Результати виконаного дослідження були апробовані на XXIII Всеукраїнській студентській конференції «Розвиток системи обліку, аналізу та аудиту: теорія, методологія, організація» присвяченої пам'яті д.е.н., професора заслуженого діяча науки і техніки України О.С. Бородкіна, м. Київ, Національна академія статистики, обліку та аудиту.

Структура та обсяг випускної кваліфікаційної роботи. Виконана випускна кваліфікаційна робота складається з вступної частини, чотирьох розділів, сформульованих висновків та пропозицій, списку використаних джерел та відповідних додатків. Обсяг роботи склав – 98 сторінок, 24 таблиці, 13 рисунків, 8 формул.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ОСНОВИ ОБЛІКУ, АНАЛІЗУ І АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

1.1. Економічна сутність розрахунків з покупцями та замовниками

Суб'єкти підприємницької діяльності в процесі фінансово-господарської діяльності здійснюють вкладення оборотних активів в ДЗ, яка виникає в результаті реалізації товарів (продукції, робіт, послуг). Оптимізація розміру заборгованості покупців та замовників являється важливим завданням власників та менеджерів. Тому кожне підприємство має впроваджувати ефективні методи управління та контролю за рівнем та структурою заборгованості.

Як різновид товарного кредиту дебіторська заборгованість виступає важливим фактором стабілізації фінансового стану підприємства. Управління ДЗ є одним із ключових завдань у вирішенні проблем поточного управління господарюючим суб'єктом з позиції оптимального співвідношення між ліквідністю та прибутковістю. Вирішення проблеми швидкого зростання дебіторської заборгованості потребує застосування нових підходів до механізмів її управління, практична реалізація яких базується на обліково-аналітичному забезпеченні.

Окремі питання теорії та методики обліку ДЗ досліджено у працях науковців, таких як К. В. Безверхий, Ф. Ф. Бутинець, С. Ф. Голов, В. А. Дерій, З. В. Задорожний, В. В. Сопко, В. О. Шевчук, Н. М. Ткаченко та інші. Однак ряд проблем, пов'язаних із відображенням в обліковій системі розрахунків з ПтЗ, організації аудиту та аналізу ДЗ залишаються недостатньо розробленими і вимагають вирішення з урахуванням умов воєнного часу та потреби у впровадженні нових підходів та інструментів.

В умовах кризи, що обумовлена військовим станом, одним з найбільш складних проблемних питань економіки країни стає стабілізація розрахунково-платіжної системи та подолання платіжної кризи. Зазначена проблема супроводжується зростанням будь-якої заборгованості при розрахунках між суб'єктами підприємницької діяльності. Існування підприємницької діяльності в сучасних умовах невизначеності можливе за рахунок розповсюдження бізнесу на нових сегментах ринку та залучення нових клієнтів та замовників, тому питання розрахунків з покупцями і замовниками являється важливим та актуальним.

Заборгованість покупців і замовників створює дебіторську заборгованість, являється ліквідним активом, від якісного управління яким залежить платоспроможність суб'єкта господарювання. Перевірка розрахунків з замовниками та покупцями зазвичай розглядається як основна частина аудиторської перевірки, у тому числі системи внутрішнього аудиту. Перекручення та помилки в оцінці стану дебіторської заборгованості суттєво впливає як на фінансовий результат фінансово-господарської діяльності суб'єкта господарювання, так і на величину показників ліквідності балансу.

Підприємство не завжди може вплинути на фактори зовнішнього середовища, воно має врахувати цей вплив та ризики, пов'язані із зовнішніми факторами. Тому при укладанні договорів та контрактів на поставку необхідно враховувати різні аспекти виникнення та погашення боргів, стимулювання своєчасного погашення заборгованості замовниками.

Оптимальне значення дебіторської заборгованості забезпечує ліквідність балансу та прибутковість діяльності. На розмір та характер зазначеної заборгованості впливають певні фактори, які впливають на швидкість обороту ДЗ, швидкість погашення боргів покупцями (рис. 1.1).

Негативний вплив факторів зовнішнього середовища можна зменшити через врахування змін в економічному стані, податкової політиці та оптимізацію різних видів ризиків, що доцільно передбачити при укладанні договорів з покупцями та замовниками.

Зважаючи на різні форми прояву заборгованості покупців та замовників до основних аспектів дебіторської заборгованості можна віднести наступні:

- економічний;
- юридичний;
- бухгалтерський;
- податковий [20; 39].

Рис. 1.1. Фактори впливу на стан заборгованості замовників та покупців
Джерело: сформовано автором на підставі [22]

Зазначимо, що на рівень заборгованості підприємства перед контрагентами та заборгованості дебіторів, що відображається у складі активів суб'єкта підприємницької діяльності та джерел їх утворення, впливає:

– загальний обсяг відвантажених товарів та частка у цьому обсязі продажів у кредит (зростання обсягу продажів зазвичай призводить до збільшення залишків ДЗ);

– політика розрахунків із контрагентами та платіжна політика (надання знижок ПтЗ безпосередньо впливають на рівень відповідної заборгованості та стимулює ПтЗ);

– впровадження заходів з мінімізації та оптимізації ризиків неплатежів (впливає на зниження ймовірності виникнення сумнівної та безнадійної ДЗ);

– якість аналітичних процедур щодо розрахунків з ПтЗ та ефективність використання його результатів;

– якість організації бухгалтерського обліку, своєчасність проведення інвентаризацій та взаємних звірок проведених розрахунків;

- ефективність системи внутрішнього контролю.

Т. М. Ковальчук та І. І. Никифорак надають визначення категорії «кошти в розрахунках» як заборгованості фізичних та юридичних осіб суб'єкту підприємницької діяльності, за винятком так безнадійних боргів. Науковці підкреслюють, що зазначені високоліквідні активи перетворюються в грошові кошти відповідно до встановлених графіків платежів [43].

Про важливість поняття ДЗ свідчить значна увага заборгованості у різних Н(П)СБО, що представлено у табл. 1.1.

Основними задачами обліку розрахунків з ПтЗ є:

- своєчасне оформлення відповідними документами відвантаження товарів покупцям та прийняття наданих послуг замовником;

- забезпечення контролю за зберіганням товарів на складах торговельного підприємства;

- своєчасне відображення операцій з відвантаження товарів, виконання робіт та надання послуг та розрахунків з ПтЗ;

- достовірне відображення інформації щодо стану розрахунків з ПтЗ у фінансовій звітності підприємства.

Підходи до визначення ДЗ

Стандарт	Трактування
НП(С)БО 10	Сума заборгованості дебіторів на певну дату
НП(С)БО 13	Сума, що виникає внаслідок надання коштів, продажу активів, робіт, послуг боржникові та не є активом, призначеним для продажу
НП(С)БО 14	Сума визнаного доходу від реалізації продукції і теперішньої негарантованої ліквідаційної вартості об'єкта фінансової оренди одночасно з визнанням доходу від реалізації продукції
НП(С)БО 32	Будь-який актив, що являється грошовими коштами, інструментом власного капіталу іншого підприємства, контрактним правом тощо
НП(С)БО 39	Непохідні фінансові активи з фіксованими платежами, які підлягають визначенню та не мають котирування на активному ринку

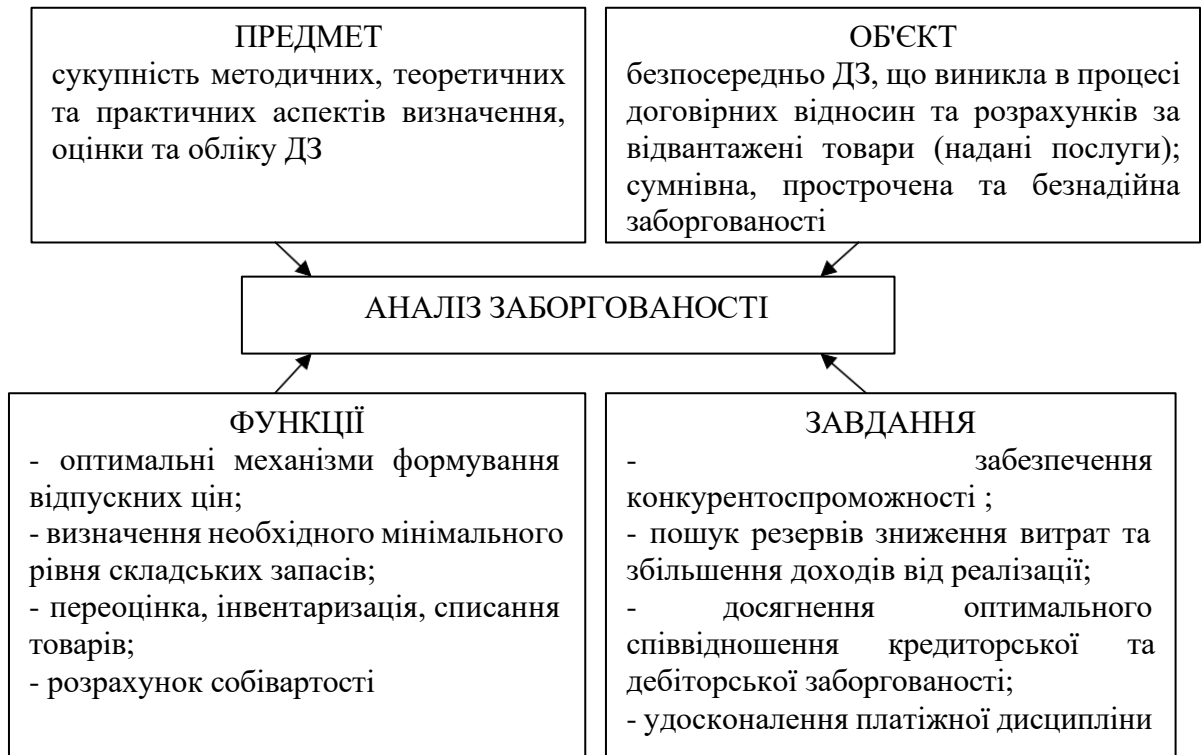
Стан заборгованості покупців і замовників залежить від правильного визначення та визнання дебіторської заборгованості, облік якої передбачає комплексний підхід до організації і методики обліку розрахунків з покупцями та замовниками (рис 1.2).

Рис. 1.2. Методичні та організаційні аспекти обліку розрахунків з покупцями та замовниками

Джерело: сформовано автором на підставі [49]

В системі управління заборгованістю облік відіграє важливу роль як інформаційна база достовірної інформації про стан боргів, класифікації заборгованості, формування та використання створених резервів сумнівних боргів. Для конкретизації існуючих методичних підходів до управління заборгованістю доцільно виділити структурні елементи зазначеного процесу (рис. 1.3).

Рис. 1.3. Структурно – логічна схема аналізу заборгованості підприємства

Джерело: сформовано автором на підставі [49]

Виконання цих завдань залежить від ритмічності роботи підприємства, правильної організації процесу реалізації та складського обліку, документального оформлення господарських операцій.

1.2. Економіко-правовий аналіз діючої нормативної бази та огляд спеціальної економічної літературних джерел з теми дослідження

Основним законодавчим актом, що регулює організацію та ведення обліку дебіторської заборгованості, що виникає при розрахунках з покупцями та замовниками, являється Закон № 996. Зазначений законодавчий акт визначає принципи ведення обліку, на основі яких має відбуватися ведення обліку розрахунків при реалізації товарів, продукції, робіт та послуг.

Операції з покупцями та замовниками у частині нарахованого ПДВ, тобто виникнення податкового зобов'язання, регулюється положеннями ПКУ. У свою чергу погашення заборгованості дебіторами врегульовано нормативними документами НБУ, які включають Інструкцію про безготівкові розрахунки в Україні у національній валюті користувачів платіжних послуг [56].

Інструкцією №163 зокрема встановлено наступні обов'язкові реквізити платіжної інструкції, що оформлена платником:

- дата складання документу та його номер;
- унікальний ідентифікатор платника або ПІБ, код та номер рахунку платника;
- найменування надавача платіжних послуг;
- сума словами і цифрами;
- призначення платежу;
- підпис платника.

Відвантаження товарів, виконання робіт та надання послуг, оплата покупцями та замовниками отриманих товарів (підтвердження виконання робіт та надання послуг) відбувається відповідно до укладених договорів (угод, контрактів). Основним документом, що регулює відносини господарюючих суб'єктів, є ЦКУ, в якому враховано особисті майнові та немайнові відносини підприємств [73].

Ключові питання цивільних прав та обов'язків згідно ЦКУ подано у табл. 1.2.

Таблиця 1.2

Питання цивільних прав та обов'язків

№ з/п	Питання	Частина Кодексу	Зміст
1	Підстави виникнення цивільних прав та обов'язків	ст. 11	Цивільні права та обов'язки виникають із дій, що передбачені актами цивільного законодавства, та дій осіб, що не передбачені такими актами, але породжують цивільні права та обов'язки
2	Здійснення цивільних прав	ст. 12	Особа здійснює свої цивільні права вільно, на власний розсуд
3	Межі здійснення цивільних прав і обов'язків	ст. 13	Здійснення особами цивільних прав відбувається в межах, які надаються договором або іншими актами цивільного законодавства
4	Відповідальність юридичної особи	ст. 96	Юридична особа відповідає за своїми зобов'язаннями самостійно; усім власним майном;

Джерело: сформовано автором на підставі [73]

У Законі № 755-IV надається характеристика порядку реєстрації юридичних осіб через Єдиний державний реєстр, який представляє єдину державну інформаційну систему, яка забезпечує збирання, накопичення, обробку, захист, облік та надання інформації про різних осіб, у тому числі юридичних, фізичних, громадських формувань тощо [55].

Зазначений Закон поширюється на відносини, які виникають при здійсненні державної реєстрації юридичних осіб незалежно від організаційно-правової форми, форми власності та підпорядкування та інших осіб.

Відповідно до положень Закону у єдиному державному реєстрі також відображаються відомості про ліцензування виду господарської діяльності суб'єкта господарювання (вид діяльності, термін видачі ліцензії, інформацію про припинення дії ліцензії, місце впровадження ліцензійної діяльності тощо).

Цивільний Кодекс визначає статус підприємницьких товариств, які провадять підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками. Такі підприємства мають бути створені лише як господарські товариства або інші суб'єкти, метою діяльності яких є одержання прибутку.

Питання створення, проведення діяльності та її припинення, права та обов'язки учасників товариства, тобто правовий статус ТОВ, визначається Законом № 2275-VII. Відповідальність товариства за ст. 6 зазначеного законодавчого акту полягає у понесенні відповідальності за своїми зобов'язаннями всім належним товариству майном. При цьому ТОВ не несе відповідальності за зобов'язаннями учасників зазначеної юридичної особи [62].

1. Учасники товариства мають такі права:

- 1) брати участь в управлінні товариством у порядку, передбаченому цим Законом та статутом товариства;
- 2) отримувати інформацію про господарську діяльність товариства;
- 3) брати участь у розподілі прибутку товариства;
- 4) отримати у разі ліквідації товариства частину майна, що залишилася після розрахунків з кредиторами, або його вартість.

В Україні прийнято ряд нормативних документів, які спрямовані на захист прав споживачів, підвищення вимог до якості товарів підприємств торгівлі незалежно від їхньої організаційно-правової форми. Законодавчі та нормативні акти регулюють:

- процес торговельного обслуговування окремих видів товарів;
- визначають основні правила роботи підприємств роздрібною торгівлі;
- вимоги до якості та безпеки товарів;
- терміни реалізації та гарантії.

Правила роздрібною торгівлі непродовольчими товарами затверджено відповідно до Закону № 3153 та порядку провадження торговельної діяльності та правил торговельного обслуговування населення [61].

Зазначимо, що тривалий період роздрібною торгівля регламентується ДСТУ «Торгівля роздрібною та оптовою», який регламентує основні терміни та визначення у сфері торгівлі. Зазначені у стандарті терміни є рекомендованими для використання у нормативних документах, науковій, технічній, довідковій

літературі щодо до торгівлі, а також для робіт із стандартизації, сертифікації або для ідентифікації результатів таких робіт [11].

У випадках, передбачених законодавством суб'єкти господарювання, які здійснюють діяльність у сфері роздрібної торгівлі непродовольчими товарами, повинні отримати ліцензію. Зазвичай роздрібна торгівля непродовольчими товарами здійснюється через спеціалізовані підприємства або спеціалізовані відділи з універсальним асортиментом продовольчих товарів.

Окрім нормативно-правових документів вищих рівнів регулювання кожне підприємство розробляє внутрішні політики, внутрішні нормативні документи, якими керується в ході фінансово-господарської діяльності. Так, суб'єкт господарювання обов'язково розробляє Наказ про облікову політику, в якому визначає способи організації і ведення бухгалтерського обліку і контролю з урахуванням специфіки діяльності, видів економічної діяльності, а також особливостей виробництва. Стосовно роботи бухгалтерської служби торговельного підприємства доцільно розробити розпорядчий документ або положення про організацію бухгалтерської служби, посадові інструкції бухгалтерів та ухвалити робочий план рахунків.

1.3. Організаційно-економічна характеристика ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА», його галузеві особливості та оцінка фінансового стану

До основних видів діяльності товариства являється роздрібна торгівля – сфера підприємницької діяльності або бізнесу, яка базується на продажу товарів або послуг, тобто продажу товарів кінцевим споживачам задля їх особистого некомерційного використання. Саме реалізація товарів є підсумковим етапом руху таких активів у сфері обігу.

ТОВ ІНТЕРТОП УКРАЇНА» є технологічною fashion-платформа, якій підпорядковані роздрібні мережі магазинів, що реалізують взуття та інші товари – одяг, косметику, аксесуари. Дана компанія є також крупним онлайн-

ритейлером, що активно розвиває власний маркетплейс на базі онлайн-платформи INTERTOP.UA [46].

Основна узагальнена інформація стосовно ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» наведена в табл. 1.3.

Основний вид діяльності Товариства: 47.72 Роздрібна торгівля взуттям і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах.

Інші види діяльності:

- 70.22 Консультування з питань комерційної діяльності й керування;
- 53.20 Інша поштова та кур'єрська діяльність та інших видів діяльності.

Станом на зараз товариство активно розвиває власний маркетплейс на базі онлайн-платформи INTERTOP.UA, та мобільного застосунку INTERTOP [2].

За результатами 2023 року під управлінням компанії знаходилося 150 магазинів чотирнадцяти роздрібних мульти і монобрендових мереж [46].

Відповідно до статті 8 Закону України «Про поштовий зв'язок», ст. 4 Закону України «Про НКЕК», Порядку ведення єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку відповідною комісією до єдиного державного реєстру операторів поштового зв'язку внесено повідомлення про початок здійснення діяльності у сфері надання послуг поштового зв'язку про ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» на підставі [48].

Таблиця 1.3

Основні характеристики ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Показник	Характеристика
1	2
Назва	Товариство з обмеженою відповідальністю
Код ЄДРПОУ	41097426
КАТОТТГ	UA80000000001078669
Дата реєстрації	25.01.2017
Статутний капітал	506000000 грн
Основний вид діяльності	47.72 Роздрібна торгівля взуттям і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах
Контактна інформація	03056, м. Київ, Берестейський проспект, 23 +38 (044) 590-30-92; +38 (044) 590-30-94 office@intertop.ua

Продовження табл. 1.3

1	2
Засновники	Акціонерне товариство "Закритий недиверсифікований венчурний корпоративний інвестиційний фонд "Атлантик Повне товариство "Інтертоп Груп Б.В. і компанія
Кінцевий бенефіціар	Цой Володимир Валерійович Башлаков Сергій Вячеславович
Керівник	Бадрітдінов Сергій Рафаїлович
Головний бухгалтер	Кисенко Ліліанна Вадимівна
Дозволи	53 зареєстровані торгові марки (36 із них- на розгляді)
Дозволи	53 зареєстровані торгові марки (36 із них- на розгляді)
Платник податків	На обліку в Центральному міжрегіональному управлінні ДПС по роботі із великими платниками податків, взято на облік 27.01.2017, номер взяття на облік 265717017331

Джерело: сформовано автором на підставі даних товариства

Товариство має право надавати послуги сфері надання послуг поштового зв'язку, внесено до реєстру операторів поштового зв'язку відповідно до рішення Національної комісії що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку (НКЕК) [48].

Товариство перебуває на загальній системі оподаткування. Головний бухгалтер ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» – Кисенко Ліліанна Вадимівна. Всі спеціалісти фінансового відділу мають відповідну фахову освіту.

Фінансові результати діяльності товариства наведені в табл. 1.3. Як демонструють дані табл. 1.4, протягом 2021-2022 років діяльність підприємства була збитковою. Натомість у 2023 році Товариство отримало дохід у розмірі 484764 тис. грн.

Виручка від реалізації у 2022 році знизилася порівняно із попереднім роком на 13 %, проте наступного року зросла на 37 %, перевищивши довоєнний показник. Собівартість реалізованої продукції у 2022 році знизилася на 14 %, у наступному році зросла на 37 %. Валовий прибуток аналогічним чином змінювався – після зниження у 2022 році на 12 % у 2023 році зріс на 38 %. Протягом вказаного період зростали інші операційні доходи підприємства – у 2022 році приблизно в 5 разів, у 2023 році – вдвічі.

Аналогічним чином знижувалися інші операційні витрати – у 2022 році на 65 %, у 2023 році – на 47 %.

Організаційна структура підприємства містить три ієрархічних рівня, тобто обов'язки розподіляються відповідно до функцій, що виконує підрозділ. Компанію очолює генеральний директор, якому безпосередньо підпорядковані шість директорів – фінансовий, комерційний, з логістики, з маркетингу, з розвитку, з онлайн-продажів. Директорам підпорядковані профільні відділи – відділ електронної комерції, відділ ІТ, відділ закупівель та інші.

Стосовно кількості працюючих на підприємстві, ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» у 2021 році надавало робочі місця 1 634 особам, у 2022 році – 1558, у 2023 – 1444.

Таким чином, початок повномасштабного вторгнення призвів до незначного зниження кількості працюючих, але не критичного (близько 12 % з 2021 по 2023 рік).

Таблиця 1.4

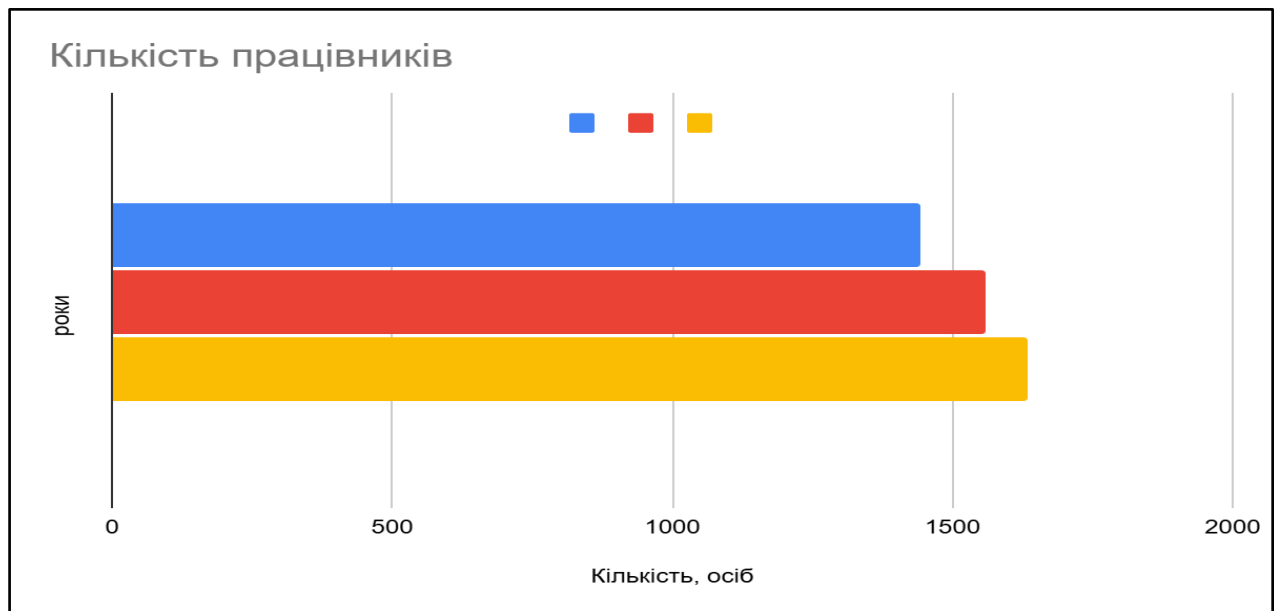
Аналіз Звіту про фінансові результати ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Показник	Роки			Абсол. Відхил.		Віднос. Відхил.	
	2021	2022	2023	2021/ 2022	2022/ 2023	2021/ 2022	2022/ 2023
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	3,658,979	3,185,877	4,371,171	(473,102)	1,185,294	0.87	1.37
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг), тис. грн.	1,965,141	1,692,511	2,311,708	(272,630)	619,197	0.86	1.37
Валовий прибуток (збиток), тис. грн.	1,693,838	1,493,366	2,059,463	(200,472)	566,097	0.88	1.38
Інші операційні доходи, тис. грн.	54,352	343,074	640,887	288,722	297,813	6.31	1.87

Показник	Роки			Абсол. Відхил.		Віднос. Відхил.	
	2021	2022	2023	2021/ 2022	2022/ 2023	2021/ 2022	2022/ 2023
Адміністративні витрати, тис. грн.	202,412	188,460	261,787	(13,952)	73,327	0.93	1.39
Витрати на збут, тис. грн.	1,306,190	1,590,756	1,351,868	284,566	(238,888)	1.22	0.85
Інші операційні витрати, тис. грн.	244,437	85,887	45,578	(158,550)	(40,309)	0.35	0.53
прибуток	-	-	1,041,117	-	-	-	-
збиток	4,849	28,663	-	23,814	(28,663)	5.91	-
Фінансові витрати, тис. грн.	190,212	517,298	546,333	327,086	29,035	2.72	1.06
Інші витрати, тис. грн.	41	-	-	-	-	-	-
Збиток	222,275	579,433	-	357,158	(579,433)	2.61	-
Прибуток	-	-	484,754	-	484,754	-	-

Джерело: сформовано автором на підставі [70]

Зміна кількості працюючих у Товаристві протягом досліджуваного періоду наводиться на діаграмі на рис. 1.4.

Рис.1.4. Динаміка кількості працюючих у 2021- 2023 роках

Джерело: сформовано автором на підставі [70]

Як демонструє дана діаграма, показник кількості працюючих на підприємстві має низхідну динаміку.

Показником ефективності використання робочої сили на підприємстві є продуктивність праці а також витрати на оплату праці та витрати на соціальні заходи [15].

Інформація про дані показники наведена в табл. 1.5.

Таблиця 1.5

**Динаміка продуктивності праці та витрат на оплату праці ТОВ
«ІНТЕРТОП УКРАЇНА» в 2021 – 2023 роках**

Показник	Роки			Абсолютне відхилення	
	2021	2022	2023	2022/2021	2023/2022
Продуктивність праці тис грн/особу	2239,28	2044,85	3027,13	-194,43	982,28
Витрати на оплату праці всього	363725	322709	444659	-41016	121950
Відрахування на соціальні заходи	79898	70867	95785	-9031	24918

Джерело: сформовано автором на підставі [70]

Протягом періоду з 2021 по 2023 рік спостерігається зростання продуктивності праці, (при тому що у 2022 році продуктивність праці знизилась, також зменшилася кількість працюючих). Загальне зростання продуктивності праці, що вказує на спроможність підприємства ефективно використовувати наявний персонал як засіб для досягнення поставлених стратегічних цілей. Зростанню продуктивності праці сприяють такі чинники, як оптимізація робочих процесів, підвищення кваліфікації, навчання працівників, впровадження нових технологій.

Показники, що наведені в табл. 1.5, демонструють, що витрати на оплату праці були нестабільними протягом зазначеного періоду. У 2022 році витрати на оплату праці знизилася, натомість у 2023 році такі витрати зросли, перевищивши базовий рівень, при тому кількість працюючих на підприємстві знизилася, що вказує на зростання оплати праці у 2023 році.

Таким чином, враховуючи те, що кількість працюючих у Товаристві постійно знижувалася, ми можемо зробити висновок про підвищення у 2023

році рівня заробітної плати працівників, тобто персонал забезпечено належним рівнем оплати праці.

Важливою складовою управління підприємством є фінансовий облік. Інформація, що міститься в бухгалтерських документах, є підґрунтям для прийняття оперативних управлінських рішень. Таким чином, від правильності організації бухгалтерського обліку на товаристві та виконання ним своїх функцій залежить стратегічний розвиток бізнесу. Варто зазначити, що важливою особливістю торговельної діяльності є необхідність проводити всі розрахунки з покупцями у готівковій або безготівковій формі через фіскальний режим РРО. Основні види РРО: електронні контрольно-касові апарати; електронні контрольно-касові реєстратори; комп'ютерно-касові системи.

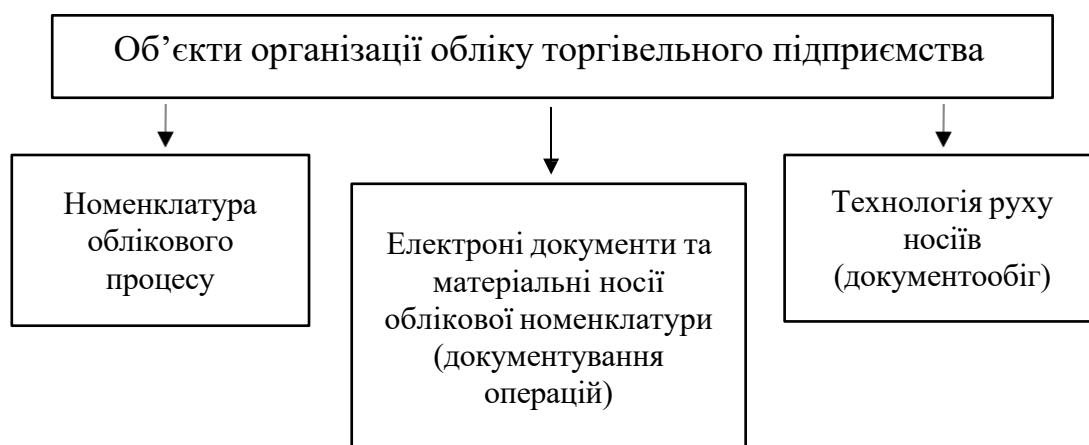
Зазначені особливості торговельної діяльності безумовно впливають на організацію бухгалтерського обліку на торговельному підприємстві (рис. 1.5).

Рис. 1.5. Особливості організації обліку на торговельних підприємствах

Джерело: сформовано автором на підставі [66]

Організація обліку роздрібного підприємства як єдиний обліковий процес складається із сукупності його об'єктів, що наведені на рис. 1.6.

Рис. 1.6. Об'єкти організації обліку на підприємстві роздрібної торгівлі

Джерело: сформовано автором на підставі [26]

Облікова номенклатура підприємства включає перелік фактів господарської діяльності, форм функціонування майна, капіталу, господарських операцій, їх результатів, що відображаються в обліковій системі. Раціонально сформована облікова номенклатура сприяє уникненню дублювання операцій, раціональній системі первинних документів, реєстрів аналітичного та синтетичного обліку, формуванню графіку документообігу.

Ефективність організації обліку, аналізу та аудиту розрахунків з ПтЗ має суттєвий вплив на ефективність фінансово-господарської діяльності товариства, його платоспроможність, фінансовий стан, ліквідність балансу тощо.

Висновки до розділу 1

1. В системі управління заборгованістю облік відіграє важливу роль як інформаційна база достовірної інформації про стан боргів, класифікації заборгованості, формування та використання створених резервів сумнівних

боргів. Стан заборгованості покупців і замовників залежить від правильного визначення та визнання дебіторської заборгованості, облік якої передбачає комплексний підхід до організації і методики обліку розрахунків з покупцями та замовниками. Зважаючи на різні форми прояву заборгованості покупців та замовників до основних аспектів дебіторської заборгованості можна віднести наступні: економічний; юридичний; бухгалтерський; податковий. Оптимальне значення дебіторської заборгованості забезпечує ліквідність балансу та прибутковість діяльності. На розмір та характер зазначеної заборгованості впливають певні фактори, які визначають швидкість обороту дебіторської заборгованості, швидкість погашення боргів покупцями.

2. Проведено аналіз законодавчо-нормативних актів, що регулюють організацію підприємницької діяльності торговельного підприємства, встановлення прав та обов'язків між контрагентами, які виникають при підписанні договорів. Зазначено основні положення ПКУ, що врегульовують порядок нарахування податкових зобов'язань з ПДВ, та ЦКУ, який визначає статус підприємницьких товариств, які провадять підприємницьку діяльність з метою одержання прибутку та наступного його розподілу між учасниками. Такі підприємства мають бути створені лише як господарські товариства або інші суб'єкти, метою діяльності яких є одержання прибутку. Тривалий період роздрібна торгівля регламентується ДСТУ «Торгівля роздрібна та оптова», який регламентує основні терміни та визначення у сфері торгівлі. Зазначені у стандарті терміни є рекомендованими для використання у нормативних документах, науковій, технічній, довідковій літературі щодо до торгівлі, а також для робіт із стандартизації, сертифікації або для ідентифікації результатів таких робіт.

3. Досліджено основні види економічної діяльності товариства, що значно впливає на організацію та ведення обліку розрахунків з ПтЗ. Проведений аналіз фінансових результатів товариства свідчить про збільшення виручки від реалізації товарів у 2022 році на 13% та на 37 % у 2023 році, що призвело до збільшення прибутку у 2023 році. Проаналізовано

структуру та динаміку витрат торговельного підприємства. Зазначено, що собівартість реалізованих товарів у 2022 році знизилася на 14 % та зросла у 2023 році зросла на 37 %. Проведено аналіз продуктивності праці за 2021-2023 р.р., який свідчить про підвищення рівня заробітної плати працівників у 2023 році, тобто персонал забезпечено належним рівнем оплати праці. Зазначено особливості торговельної діяльності, які впливають на організацію бухгалтерського обліку на торговельному підприємстві, та підкреслено важливість організації процесу формування облікових номенклатур та графіку документообігу.

РОЗДІЛ 2. СУЧАСНИЙ СТАН ТА УДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

2.1. Організаційно-методичні засади бухгалтерського обліку розрахунків з покупцями та замовниками

Поточна дебіторська заборгованість (ДЗ) виступає у вигляді грошових коштів, які покупці та замовники (ПтЗ) винні за виконані роботи, надані послуги, відвантажену продукцію чи товари.

Значні розміри ДЗ призводять до самовільного перерозподілу оборотних засобів між підприємствами.

Раціональна організація та методика бухгалтерського обліку, економічного аналізу та аудиту розрахунків з ПтЗ дозволить ефективно вплинути на стан оборотного капіталу і покращити фінансові результати господарської діяльності підприємства.

Сучасне розширення ринкових відносин потребує переходу до єдиних стандартів ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності підприємств за міжнародними стандартами. Вітчизняні підприємства прагнуть вийти на світовий ринок та залучити якомога більше іноземних інвестицій. Проте, найчастіше виникають проблеми з тим, що саме визнавати ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ та за якою вартістю її відобразити і як показувати у бухгалтерських документах і облікових записах факти отримання грошей і розрахунків з покупцями і замовниками тощо.

Під ДЗ розуміють заборгованість інших організацій, працівників і фізичних осіб даної організації (заборгованість ПтЗ за куплену продукцію, надані послуги, підзвітних осіб за видані їм під звіт грошові суми та ін.). ДЗ виникає у випадку, якщо послуга (або товар) продані, а грошові кошти не одержані. Як правило, покупцями не надається будь-яке письмове підтвердження заборгованості за виключенням підпису про одержання товарів

на товаро-супроводжуючому документі або в акті виконання відповідних послуг.

На даний час велика увага приділяється проблемі ліквідності ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ, рішення якої вимагає кваліфікованого управління. Одним із найбільш ефективних заходів щодо повернення ДЗ являється підвищення ефективності за рахунок внутрішніх резервів підприємства. Повернути заборгованість в стислі строки можливо шляхом впровадження системи скидок і штрафів.

Так, наприклад, у випадку оплати наданих послуг на протязі неділі з часу отримання послуг, покупець одержує скидку в розмірі 2%; у випадку несплати на протязі місяця буде вимушений додатково сплатити штраф.

У правління розрахунками з ПтЗ можливо здійснювати з допомогою таких функцій, як:

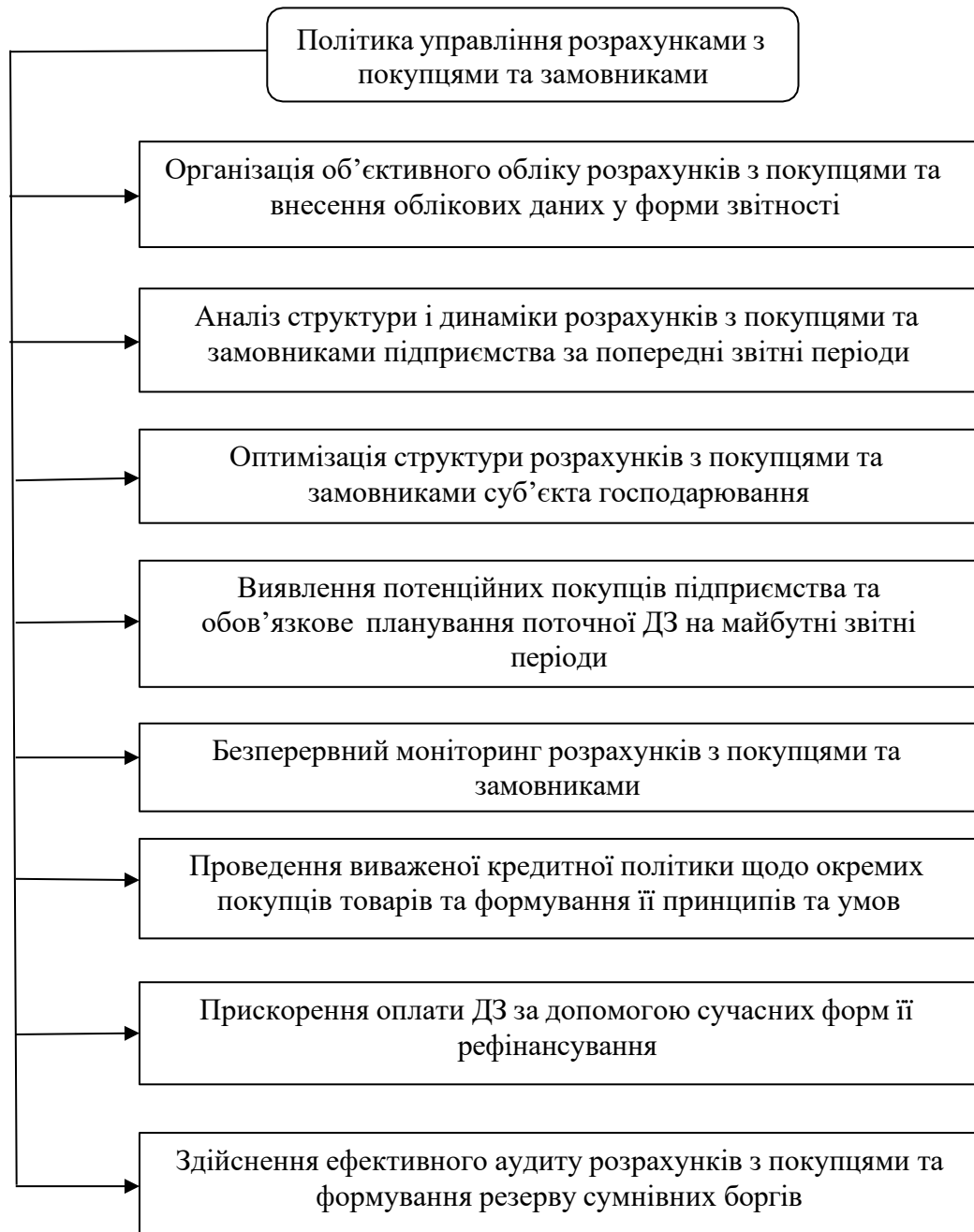
- планування;
- організація;
- мотивація;
- контроль.

Таким чином, своєчасний аналіз і управління розрахунками з ПтЗ суттєво впливає на ліквідність, а відтак і на укріплення фінансового становища підприємства в цілому.

Одним з найважливіших показників, які визначають фінансовий стан підприємства, є стан розрахунків з ПтЗ.

Ефективне управління розрахунками з ПтЗ дозволяє не тільки розширити обсяг реалізації товарів, робіт та послуг, але і оптимізувати загальний розмір ДЗ і тим самим створити передумови для швидкого росту бізнесу і збільшення фінансових можливостей підприємства.

Важливість ефективного управління розрахунками з ПтЗ є очевидною, а тому політика підприємства відносно стану цих розрахунків (рис. 2.1) повинна бути спрямована на те, щоб уникнути випадків несплати заборгованості покупцями з одного боку, а з іншого залучити нових покупців.

Рис. 2.1. Схема управління розрахунками з покупцями та замовниками підприємства

Згруповано автором на основі [8]

Залучення нових клієнтів можливе шляхом впровадження знижок, збільшення строків сплати тощо. Кожне підприємство в значній мірі залежить від своїх ПтЗ, які значно впливають на результати фінансово-господарської діяльності СГ.

Для ефективної роботи з ПтЗ підприємство повинно аналізувати стан їх діяльності, визначати чи не порушено проти покупців справ про банкрутство, контролювати додержання строків позовної давності для можливості своєчасного звернення до суду про стягнення ДЗ, не надавати послуги та не реалізовувати товари споживачам, які своєчасно не розрахувались за одержані попередньо товари тощо [12].

Сучасна економіка побудована таким чином, що підприємства виготовивши продукцію, придбавши товари для подальшого перепродажу або надавши послуги повинні їх реалізувати, а тому вони вступають у розрахунки з ПтЗ. Правильна організація розрахунків з ними має важливе значення для продуктивного функціонування підприємства. Адже затримання оплати за одержані матеріальні цінності або невчасне надходження коштів призводить до фінансових труднощів у веденні господарства. Затримка з розрахунками за одержані товари або надані послуги рівнозначна втраті частини прибутку підприємства внаслідок уповільнення обороту його активів. Є підстави стверджувати, що в значній мірі, причиною економічної кризи в нашій країні є криза несвоєчасних платежів, що виявляється у тому, що підприємства не виконують або невчасно виконують платежі за одержані товари, роботи і послуги. Зазначений процес супроводжується ростом ДЗ при розрахунках між суб'єктами господарювання. Чим більша величина ДЗ, тим більшу суму додаткового фінансування необхідно знайти для покриття поточних витрат [18].

В сучасних умовах погіршення платіжної дисципліни та виникнення прострочених платежів виявляється потреба ефективного управління розрахунками з ПтЗ, що обумовлює створення та функціонування належної системи облікового забезпечення підприємства.

Раціональна організація облікового процесу за допомогою такого інструмента, як облікова політика підприємства (Додаток К), є підґрунтям для забезпечення продуктивного використання ресурсів для власника й системи управління СГ, а також забезпечення справедливого перерозподілу доходів

для суспільства і працівників. Ефективно організований обліковий процес, зокрема, і в частині розрахунків з ПтЗ підприємства, є важливим джерелом інформації для управлінського персоналу суб'єкта господарювання при прийнятті рішень щодо задоволення потреби в обігових коштах і забезпечення платоспроможності підприємства.

Раціонально організований бухгалтерський облік розрахунків з ПтЗ сприяє попередженню прострочення строків платежів та недоведення їх заборгованості до стану безнадійної.

Облікова політика СГ щодо обліку розрахунків з ПтЗ повинна враховувати наступні елементи:

- класифікація та аналітика розрахунків з ПтЗ;
- визнання та оцінка стану розрахунків з ПтЗ;
- визнання ДЗ сумнівною;
- визнання ДЗ безнадійною та порядок списання такої заборгованості;
- методику нарахування резерву сумнівних боргів.

Щодо необхідності деталізації розрахунків з ПтЗ та визнання ДЗ, що виникла на підприємстві в ході нормального операційного циклу на таку:

- яка підлягає одержанню протягом дванадцяти місяців з дати балансу та заборгованість;
- яка підлягає погашенню після дванадцяти місяців з дати балансу.

Адже не завжди операційний цикл підприємства складає один рік, тому й поточна ДЗ за розрахунками з ПтЗ може погашатися у період понад дванадцяти місяців з дати балансу.

На нашу думку критерії визнання того чи іншого виду ДЗ необхідно чітко визначити в Наказі про облікову політику, тому що від обраних сум для розрахунку коливатимуться показники фінансової стійкості підприємства.

Властивістю фінансового обліку є використання сукупності елементів облікової політики на (рис. 2.2).

Рис. 2.2. Схема процесу розроблення облікової політики

Джерело: сформовано автором на підставі [24]

Підприємство, формуючи облікову політику, може самостійно обирати методику нарахування резерву сумнівних боргів сформульовану в НП(С)БО 10 [40].

Важливим у методології бухгалтерського обліку є момент визнання доходу (виручки) від реалізації продукції, товарів, робіт та послуг, що визнається відповідно до НП(С)БО 15. На суму оплати за реалізовані товари, виконані роботи та надані послуги покупцям і замовникам складають бухгалтерські проведення. Відображення доходу від реалізації товарів, надання послуг та розрахунків з ПтЗ здійснюється на підставі первинних документів.

Інформація щодо оформлення розрахунків з ПтЗ на ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» зображена в таблиці 2.1.

Таблиця 2.1

Первинні документи щодо розрахунків з покупцями та замовниками на
ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Документ	Зміст документальної інформації	Застосування в обліково-аналітичному процесі
Акт надання послуг	Інформація про реалізацію замовнику додаткових послуг	Використовується для контролю за здійсненням розрахунків з замовником за надані послуги та відображення в обліку і звітності
Накладна	Інформація про надання замовнику ТМЦ	Для відображення в обліку і звітності суми реалізованих ТМЦ
Виписка банку	Дані про перераховані кошти згідно рахунку за реалізовані ТМЦ	Підстава для відображення в обліку надходження грошових коштів від замовника за отримані ТМЦ
Виписка банку	Інформація про надходження грошей за реалізовані ТМЦ згідно виставленого рахунку	Підгрунття для відображення в обліку надходження грошей від покупців та замовників за реалізовані ТМЦ
Прибутковий касовий ордер	Дані про надходження грошових коштів за реалізовані ТМЦ	Для відображення в обліку і звітності реалізованих покупцям ТМЦ
Рахунок	Відображення номенклатури реалізованих ТМЦ	Підстава для формування інформації щодо реалізації ТМЦ покупцям та замовникам

Джерело: узагальнено автором на підставі даних базового підприємства

Зауважимо, що усі факти господарського життя ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» узагальнюються у первинних документах. Ці документи

відіграють важливу роль в системі управління розрахунками з ПтЗ підприємства, оскільки відображають реєстрацію фактів господарських операцій щодо проведення розрахунків за одержані товари та є юридичним свідченням їх здійснення.

2.2. Методичні основи фінансового обліку розрахунків з покупцями та замовниками

Методичні основи бухгалтерського обліку розрахунків з ПтЗ й виникнення ДЗ, пов'язано з термінами її погашення, що регламентується НП(С)БО 10 у таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Визначення ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ згідно НП(С)БО 10

Найменування	Характеристика
Дебітори	Юридичні або фізичні особи, що за результатами минулих подій заборгували суб'єкту господарювання (СГ) відповідні суми грошей, їх еквівалентів або деяких інших активів
Дебіторська заборгованість (ДЗ)	Величина заборгованості дебіторів СГ на певну дату
Поточна ДЗ	Сума ДЗ суб'єкту господарювання, яка з'являється в результаті звичайного операційного циклу та має бути сплачена протягом 12 місяців з дати створення балансу
Довгострокова ДЗ	Сума ДЗ суб'єкту господарювання, яка з'являється в результаті звичайного операційного циклу та має бути оплачена після 12 місяців з дати формування балансу
Безнадійна ДЗ	Поточна ДЗ суб'єкту господарювання, щодо якої має місце впевненість щодо її неповернення боржником або за якою минув період позовної давності
Сумнівний борг	Поточна ДЗ суб'єкту господарювання за реалізовану продукцію, товари, виконані роботи чи послуги, щодо яких має місце невпевненість щодо її оплати боржником
Чиста реалізаційна вартість ДЗ	Сума поточної ДЗ за виконані роботи, послуги, товари, продукцію з вирахуванням окресленої величини резерву сумнівних боргів

Джерело: узагальнено автором на підставі [4; 8; 18]

Для ефективного управління розрахунками з ПтЗ необхідний постійний контроль боргів та термінів їх сплати.

Для цього запропоновано формувати «Відомість аналітичного обліку ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ за термінами виникнення» табл. 2.3, це допоможе в майбутньому уникнути проблем з простроченням платежів з боку покупців та замовників.

Таблиця 2.3

**Відомість аналітичного обліку ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ
ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»**

Покупці та замовники	ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ за термінами виникнення:				
	0-3 місяці	3-12 місяців	Більше 12 місяців	Прострочена	Безнадійна

Джерело: запропоновано автором

Бухгалтерський облік проведення розрахунків суб'єктів господарювання з ПтЗ здійснюється за допомогою використання синтетичного рахунку 36, який деталізується завдяки чотирьом субрахункам затвердженим у Плані рахунків [59].

Здійснення аналітичного обліку розрахунків з ПтЗ реалізується за кожним окремим покупцем та замовником, за кожним конкретним представленим до сплати рахунком [64].

Для підвищення контролю та ефективного управління ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ пропонується ввести на ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» такі субрахунки третього порядку щодо обліку ДЗ в залежності від термінів її виникнення:

Субрахунки третього порядку щодо обліку розрахунків з ПтЗ:

- 1) 36.1.1 ДЗ, термін сплати якої не настав;
- 2) 36.1.2 Прострочена ДЗ;
- 3) 36.1.3 ДЗ, строк позовної давності якої минув.

За субрахунком 362 згідно з договором з іноземними партнерами реалізується аналітичний облік, зокрема у гривнях, а також валюті зазначеної в договорі в (табл. 2.4).

Таблиця 2.4

Облік розрахунків з іноземними покупцями

№ з/п	Зміст господарської операції	Первинний документ	Дебет	Кредит
1	Реалізовано партію взуття іноземним покупцям	договір, видаткова накладна	362	702
2	Відображено ПДВ	податкова накладна	702	641
3	Зображено курсову різницю в наслідок перерахунку ДЗ на дату отримання коштів. Виконання розрахунку бухгалтерією.	бухгалтерська довідка	362	714
4	Надійшли кошти від іноземного покупця.	виписка банку	314	362
У випадку зменшення курсу іноземної валюти по відношенню до національної валюти				
1	Надійшли кошти від іноземного покупця.	виписка банку	314	362
2	Відображено курсову різницю при оплаті заборгованості. Розрахунок бухгалтерії.	бухгалтерська довідка	945	362

Джерело: узагальнено автором на підставі Плану рахунків [59]

Зауважимо, що недоліком української системи бухгалтерського щодо обліку процедури дисконтування ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є повна відсутність методології обліку в цьому напрямку.

Відповідно до НП(С)БО 19 [41], теперішня (дисконтована) сума ДЗ, яка підлягає отриманню, визначена за відповідною поточною відсотковою ставкою за мінусом резерву сумнівних боргів та витрат на отримання ДЗ в разі потреби. Дисконтування не відбувається для короткострокової заборгованості, якщо різниця між номінальною сумою ДЗ та дисконтованою сумою не суттєва (менше ніж 5% номінальної суми).

Для відображення результатів дисконтування доцільно провести

коригувальні записи (сторно), або формування коригуючого рахунку.

Відповідно до МСФЗ виручка від реалізації товарів тощо визнається поступово, а не одночасно, на відміну від національних стандартів, тобто с початку дисконтується частина цієї виручки, яка в подальшому збільшиться на величину відкладеного доходу.

У випадку виконання коригувального запису необхідно враховувати фактор часу виникнення необхідності здійснення процедури дисконтування.

Для ДЗ, відносно якої суб'єкт господарювання впевнений, що отримає її вчасно не раніше, ніж через один рік, процедуру дисконтування потрібно здійснити в момент виникнення такої заборгованості, за результатами дисконтування обліковий працівник повинен зменшити ДЗ на суму дисконту.

Розглянемо порядок відображення дисконтування у випадку реалізації товарів покупцю та отримання в якості забезпечення оплати цих товарів довгостроковий вексель.

Отже, на дату балансу щороку потрібно відображати суму дисконту ДЗ, забезпеченої безвідсотковим векселем. Проте чинним Планом рахунків бухгалтерського обліку не передбачені рахунки для обліку фінансових активів, що підлягають дисконтуванню. Тому вважаємо доцільним внести зміни до діючого Плану рахунків наступні зміни, а саме: додати спеціальні регулюючі рахунки для обліку результатів дисконтування ДЗ з ціллю врахувати зміни поточної вартості ДЗ [59].

Відповідно до Плану рахунків фінансові витрати підприємства враховуються на рахунку 95 «Фінансові витрати», до якого є два субрахунки:

- 951 «Відсотки за кредит»;
- 952 «Інші фінансові витрати».

Рекомендуємо додати до чинного Плану рахунків такі субрахунки:

- 953 «Витрати від дисконтування фінансових активів», для відображення витрат, що виникають в результаті дисконтування майбутніх потоків грошових коштів;

- 185 «Вартість дисконту довгострокової ДЗ», для відображення

різниці між номінальною та реальною вартістю довгострокової ДЗ;

- 365 «Вартість дисконту поточної ДЗ», для відображення різниці між номінальною та реальною вартістю поточної ДЗ.

Таким чином, опрацюємо процедуру відображення дисконтування ДЗ за допомогою умовного прикладу: Товариство реалізувало товари (спортивне взуття) на суму 18000,00 грн. та отримало в якості забезпечення одержаних товарів довгостроковий безвідсотковий вексель на 4 роки. Фактор дисконтування складатиме 0,364444, відтак майбутня вартість ДЗ буде складати 11440 грн., а величина дисконту – 6560 грн. в (табл. 2.5).

Таблиця 2.5

**Кореспонденція рахунків з обліку результатів дисконтування ДЗ,
забезпеченої векселем**

№	Зміст господарської операції	Документи	Дебет	Кредит	Сума, грн.
1.	Передано товари покупцям та відображено дохід від їх реалізації	рахунок, видаткова накладна	361	702	18000
2.	Відображено податкове зобов'язання з ПДВ	податкова накладна	702	641	3000
3.	Списано собівартість реалізованих товарів	довідка бухгалтерії	902	281	13500
4.	Одержано довгостроковий безвідсотковий вексель	вексель	182	361	18000
5.	Відображено різницю між обліковою та теперішньою вартістю векселя	довідка бухгалтерії	185	182	6560
6.	Списана сума дисконту	довідка бухгалтерії	953	185	6560
7.	Відображено фінансовий результат	довідка бухгалтерії	792	953	6560

джерело: узагальнено автором на підставі Плану рахунків [59]

Отже, порядок обліку дисконтування ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ допоможе врахувати підприємству реальну вартість грошових потоків у часі та надасть змогу суб'єктам господарювання раціональніше використовувати свої грошові кошти та відображати в обліку фінансові втрати від надання безвідсоткових кредитів покупцям.

Відтак, використання дисконтованою вартості ДЗ позитивно вплине на якість фінансової звітності та аналітичних даних суб'єкта господарювання.

У п.9 НП(С)БО 10 зазначено, що класифікацію ДЗ за продукцію, товари, роботи і послуги (для визначення резерву сумнівних боргів, вирахування якого дає можливість включити її до підсумку балансу за чистою реалізаційною вартістю) здійснюється групуванням ДЗ за строками непогашення із встановленням коефіцієнту сумнівності для кожної такої групи. Таким чином, вказаним стандартом передбачено формування резерву сумнівних боргів лише для ДЗ за товари, роботи і послуги, яку обліковують на синтетичному рахунку 36 «Розрахунки з ПтЗ».

Підтвердження зазначеного вище знаходимо у п.11 НП(С)БО 10: у разі недостатності суми нарахованого резерву сумнівних боргів безнадійну ДЗ за товари, виконані роботи і надані послуги списують з активів на інші операційні витрати.

Економічні реалії сучасного періоду вимагають від підприємств динамічного руху та впровадження інновацій задля збереження своїх конкурентних переваг та експансії нових ринків. Саме тому конвергенція фінансової звітності виступає невід'ємним процесом глобалізації сучасної економіки.

Аналітичний огляд наукових досліджень свідчить, що проблемам впровадження МСФЗ [38] постійно приділяється увага науковців.

Не зважаючи на те, що національні стандарти звітності складені на підставі міжнародних, проте все ж мають місце відмінності у розкритті, оцінці і визнанні активів, зобов'язань, доходів і витрат, які потрібно враховувати під час трансформації звітності відповідно до МСФЗ.

У МСФЗ акцент робиться на контроль за виконанням договірних зобов'язань ділових партнерів, зокрема за наслідками розрахунків з ПтЗ.

Потрібно зазначити, що на даний час не існує окремого міжнародного стандарту, який регламентує методологічні підходи щодо облікового відображення розрахунків з ПтЗ та дебіторської заборгованості в системі цих розрахунків.

Зауважимо, що в міжнародній практиці облік ДЗ здійснюється відповідно до [38]:

- МСБО 1;
- МСФЗ 7;
- МСФЗ 9;
- МСБО 32;
- МСБО 39.

Отже, на підставі наведеного можливо зробити висновок, що ДЗ, що пов'язана з розрахунками з ПтЗ, в міжнародній практиці відноситься до фінансових активів підприємства.

Західні економісти розглядають ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ, як цілісну категорію, що включає:

- кредитну політику підприємства;
- політику управління дебіторською заборгованістю.

Питанням факторингу як ефективного інструменту управління ДЗ присвячені наукові праці Т.Е. Беялова, Ю.С. Скакальського, Ю.М. Лисенко. Облік факторингових операцій досліджували О.Г. Веренич, А.П. Шаповалова, Р. Грачова, О.М. Левченко, К.С. Сурніна та ін.

Відносини по факторингових операціях можливо представити у наступній послідовності [71]:

1. Продаж товарів, виконання робіт, надання послуг покупцю на умовах відстрочення платежу.
2. Укладання договору факторингу.
3. Передача права вимоги заборгованості фактору.
4. Перерахування частки коштів постачальнику за угодою факторингу.
5. Перерахування коштів покупцем фактору
6. Перерахування залишку коштів постачальнику за угодою факторингу.

Дослідження особливостей обліку сучасних форм розрахунків стало необхідним у зв'язку із перспективами поширення цих операцій в Україні та появою фінансових установ, які пропонують ці послуги. Проте, учасники зазначених операцій зіткнулися з ситуацією відсутності правового регулювання відносин з факторингового обслуговування та інших наведених вище форм розрахунків та проблем відображення проведених операцій в бухгалтерському обліку. У зв'язку з цим, доцільним є дослідження зарубіжних тенденцій обліку сучасних форм безготівкових розрахунків з ПтЗ та перспектив їх розвитку для України в умовах застосування МСФЗ.

2.3. Узагальнення розрахунків з покупцями та замовниками у звітності підприємства

Кожен суб'єкт підприємництва в процесі свого функціонування має на меті досягнення максимального ефекту від своєї господарської діяльності, а цього неможливо досягти без ефективного управління ним. В свою чергу, управління СГ виявляється творчим процесом керівника (власника), що ґрунтується на виважених рішеннях, прийнятих на підставі інформації, що відображає реальний стан речей на підприємстві.

Для прийняття дієвих управлінських рішень на рівні підприємства повинні використовуватись економічні дані, які відповідають певним нормам, вимогам і правилам, що є зрозумілими та прийнятними для зацікавлених користувачів. В результаті наведеного, процес підготовки та складання фінансової звітності має бути організований відповідно до чинного законодавства та забезпечувати користувачів правдивою, повною, неупередженою економічною інформацією про фінансові результати діяльності та фінансовий стан підприємства. А так як є і зовнішні користувачі, то фінансова звітність повинна забезпечувати у повній мірі і їх. потреби, пов'язані з економічною інформацією про даний суб'єкт господарювання [67].

Отже, фінансова звітність слугує елементом методу бухгалтерського обліку, який покликаний забезпечити зацікавлених користувачів потрібною інформацією про господарську діяльність суб'єкта господарювання і, як наслідок, створити умови для цілеспрямованої та ефективної роботи підприємства.

В будь-якій економічно розвиненій країні акціонери, державний апарат, дебітори і кредитори, адміністрація підприємства та його персонал обов'язково переслідують власні економічні інтереси. Саме сукупність цих інтересів і потреб заінтересованих користувачів звітності вимагає особливого ставлення та розуміння значення фінансової звітності у господарській діяльності підприємства.

На підставі даних системи бухгалтерського обліку підприємства зобов'язані скласти встановлену законодавчими актами фінансову звітність. Обов'язок формування та подання фінансової звітності передбачено Законом України від 16.07.1999 р. за № 996-XIV[54].

Основоположні принципи складання фінансової звітності наведено в НП(С)БО 1, затвердженому Наказом МФУ від 07.02.13 р. №73. Фінансова звітність ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» включає повний комплект, що складається з п'яти звітних форм Додатки (А, Б, В, Д, Ж, З).

Основною ціллю формування фінансової звітності підприємств є забезпечення інформаційних користувачів, які покладаються на неї як на джерело економічної інформації необхідної під час ухвалення управлінських рішень у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Інформаційні потреби користувачів фінансової звітності

Користувачі звітності	Інформаційні потреби
1	2
Органи державного регулювання	Формування основних макроекономічних показників фінансово-господарської діяльності підприємства
Інвестори, власники	Придбання, продаж та володіння цінними паперами; участь у капіталі підприємства; оцінка якості управління; визначення суми дивідендів, що підлягають розподілу

Продовження табл. 2.6

1	2
Банки, постачальники та інші кредитори	Забезпечення зобов'язань підприємства; оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Керівництво підприємства	Регулювання господарської діяльності підприємства, здатність вирішувати тактичні та стратегічні завдання
Покупці та замовники	Оцінка спроможності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання
Персонал підприємства	Оцінка здатності підприємства своєчасно виконувати свої зобов'язання перед працівниками в частині оплати праці та соціального захисту

Джерело: узагальнено автором на підставі [67]

Бухгалтерська фінансова звітність, відображаючи всі важливі зміни в структурі господарських засобів підприємства, зокрема джерел їх формування, а також результатах фінансово-господарської діяльності, дає в скомпонованому вигляді економічну інформацію, яка необхідна користувачам для прийняття рішень. Останнім часом роль обліку та фінансової звітності суттєво підвищилась. Це пов'язано зі зміною адресності бухгалтерської фінансової звітності, розширенням кола зацікавлених суб'єктів, які приймають інвестиційні та інші фінансово-господарські рішення і спираються при цьому на облікові дані.

Отже, фінансова звітність, базуючись на узагальнених даних бухгалтерського обліку, виступає ланкою зв'язку між суб'єктом господарювання і зовнішнім середовищем. Така звітність покликана розкривати ті господарські процеси, що відбуваються на підприємстві з одного боку та задовольняти вимоги щодо необхідного обсягу економічної інформації, можливостей її застосування зовнішніми і внутрішніми користувачами.

Методичними рекомендаціями щодо складання форм фінансової звітності, затвердженими Наказом МФУ № 433 від 28.03.2013 р. регламентуються особливості розкриття інформації за статтями балансу та іншими формами фінансової звітності [34].

За останні роки в Україні здійснено удосконалення системи бухгалтерського обліку і звітності. Для гармонізації вітчизняної і міжнародної облікових практик потрібно провести аналіз відмінностей між НП(С)БО і МСФЗ, здійснити визнання та оцінку елементів фінансової звітності відповідно до МСФЗ, визначити методологію відображення господарських операцій, удосконалити документацію, задля отримання інформації, яку потрібно розкривати у фінансовій звітності, зокрема в частині розрахунків з ПтЗ та формування дебіторської заборгованості тощо.

Ефективне управління діяльністю сучасного СГ залежить від дієвої системи обліково-інформаційного забезпечення, яка здатна вирішувати такі актуальні питання як переробка значних обсягів економічної інформації, оперативна видача результатів та їх аналіз для прийняття управлінських рішень в умовах мінливого зовнішнього середовища. Така система повинна органічно поєднувати в єдиній інформаційний простір різноманітні програмно-апаратні платформи і мати багаторівневу структуру.

На українському ринку представлена значна кількість програмних продуктів, які розраховані на різні за галуззю діяльності та масштабом підприємства.

На даний час в Україні суб'єктам господарювання досить складно зробити правильний вибір в широкому різноманітті пропозицій програмних продуктів. Оскільки не можливо знати всі нюанси, пов'язані з призначенням тієї або іншої інформаційної системи і наскільки вирішувані нею завдання актуальні для підприємства.

При виборі програмного продукту, необхідного для створення дієвої системи обліково-інформаційного забезпечення підприємства, потрібно враховувати наступні основні критерії [19]:

- співвідношення витрат та економічного ефекту від впровадження програмного продукту;
- повнота функціональних можливостей інформаційної системи;
- ступінь універсальності;

- зрозумілість системи для користувачів;
- сумісність програмного забезпечення;
- надійність, рівень сервісного обслуговування;
- ступінь захисту інформації і контролю даних;
- адаптація до законодавства України.

Потрібно зазначити, що провідна роль в управлінні потоком економічної інформації про стан об'єкта управління та спрямування її в усі підрозділи підприємства належить саме бухгалтерській підсистемі. При виборі бухгалтерських інформаційних систем необхідно враховувати, що перш за все вона повинна забезпечувати:

- автоматизоване рішення всього комплексу завдань бухгалтерського обліку, зокрема обліку розрахунків з ПтЗ, планування та аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства;
- одержання оперативної інформації, що постійно змінюється, про поточний стан справ. Основний акцент при цьому повинен бути зроблений на одержанні оперативних аналітичних звітів по використанню вкладених фінансових ресурсів.

На підприємстві обробка облікової інформації за допомогою бухгалтерських інформаційних систем повинна проводитись на трьох рівнях, що відповідають первинному, фінансовому та управлінському обліку [19].

Висновки до розділу 2

Вивчення пріоритетних напрямів реформування бухгалтерського обліку розрахунків з ПтЗ підприємства дозволило зробити наступні висновки:

1. Рационально організований бухгалтерський облік розрахунків з ПтЗ сприяє попередженню прострочення строків платежів з боку покупців та недоведення цієї заборгованості до стану безнадійної. Організація облікового процесу за допомогою такого інструмента як облікова політика, повинна враховувати наступні елементи: класифікація та аналітика розрахунків з ПтЗ;

визнання та оцінка розрахунків з ПтЗ та виникнення ДЗ; визнання заборгованості сумнівною; вибір методу нарахування резерву сумнівних боргів; визнання ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ безнадійною та порядок списання такої заборгованості; існування робочого плану рахунків та графіку документообігу тощо.

2. Виявлено, що недоліком української системи бухгалтерського обліку в частині обліку процедури дисконтування ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є повна відсутність методології обліку в цьому напрямку. Внаслідок цього запропоновано методику відображення дисконтування ДЗ та рекомендовано додати до чинного Плану рахунків субрахунки другого порядку: 365 «Вартість дисконту поточної ДЗ», 953 «Витрати від дисконтування фінансових активів», 185 «Вартість дисконту довгострокової ДЗ» з ціллю врахувати зміни поточної вартості ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ.

3. Встановлено, що застосування іноземного досвіду щодо обліку розрахунків з ПтЗ дозволить удосконалити облікову інформацію з ціллю підвищення її достовірності. У МСФЗ немає спеціального стандарту, присвяченого розрахункам з ПтЗ та виникненням ДЗ, однак при складанні звітності слід дотримуватись принципу консерватизму. Методологічні підходи до обліку ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ сформульовані в МСБО 1, МСБО 32, МСБО 39 та МСФЗ 7, МСФЗ 9. Порівняльний аналіз чинних НП(С)БО та МСФЗ свідчить про суттєві відмінності між цими стандартами у визначенні змісту, визнанні та порядку оцінки розрахунків з ПтЗ та формування ДЗ.

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИКА АНАЛІЗУ СТАНУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

3.1. Організація аналізу розрахунків з покупцями та замовниками підприємства

В сучасних умовах економічно розвитку аналіз та управління розрахунками з ПтЗ позиціонується провідними факторами забезпечення фінансової стійкості підприємства, що пояснюється стримуванням його повноцінного розвитку, існуючим дефіцитом оборотних активів та кризою неплатежів. Існуючий стан аналітичного забезпечення щодо прийняття обґрунтованих управлінських рішень не в повній мірі відповідає новій парадигмі управління. Також існує загроза подальшого посилення негативних тенденцій у обсягах поточної дебіторської заборгованості в системі розрахунків з ПтЗ та поширення такого небажаного її виду як безнадійна.

На сьогоднішній день актуальною є необхідність налагодження системи ефективного управління поточною дебіторською заборгованістю в системі розрахунків з ПтЗ як одного з найбільш важливих і складних елементів управління оборотними активами для забезпечення фінансового оздоровлення та економічного розвитку підприємства [8; 18].

Одна з найважливіших характеристик фінансового стану підприємства – стабільність його діяльності в світлі довгострокової перспективи. Фінансова стійкість – це стан майна підприємства, що гарантує йому платоспроможність. Фінансова стійкість підприємства передбачає, що ресурси, вкладені в підприємницьку діяльність, повинні окупитись за рахунок грошових надходжень від господарювання, а отриманий прибуток забезпечувати самофінансування та незалежність підприємства від зовнішніх залучених джерел формування активів.

Перспективне фінансове планування визначає найважливіші показники, пропозиції та темпи розширеного відтворення, є основною формою реалізації

головних цілей підприємства. Перспективне планування включає розробку фінансової стратегії підприємства та прогнозування його фінансової діяльності.

Фінансова стратегія представляє собою визначення довгострокової мети фінансової діяльності підприємства, вибір найбільш ефективних способів і шляхів їх досягнення.

Розглянемо стратегії ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» у табл. 3.1.

Таблиця 3.1

Класифікація стратегій ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Критерій	Назва стратегії	Суть стратегії
За ієрархією в системі управління	Ділова стратегія	Полягає у розробці заходів, спрямованих на посилення конкурентоспроможності і збереження конкурентних переваг; формуванні механізму реагування на зовнішні зміни; об'єднанні стратегічних дій основних функціональних підрозділів; вирішенні специфічних питань і проблем, пов'язаних з бізнесом.
За стадіями життєвого циклу	Зростання	Прискорене зростання обсягів продажу та прибутку, самофінансування, диверсифікація діяльності, формування іміджу.
За способом досягнення конкурентних переваг	Стратегія зосередження	Мета - найкраще обслуговувати конкретну цільову групу і досягти конкурентних переваг у вузькому секторі.
За конкурентною позицією на ринку	Стратегія претендента	Спрямована на створення своїх власних конкурентних переваг, таких, яких не має лідер у галузі.
За функціональним критерієм	Маркетингова	Загальний план узгодження маркетингових цілей фірми та її можливостей, дослідження ринків та вимог споживачів.

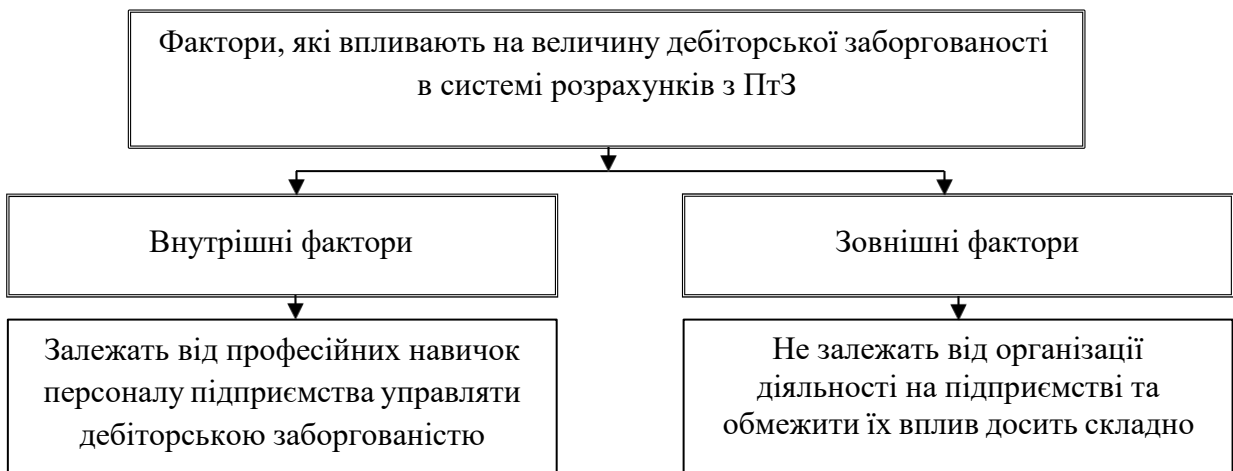
Джерело: згруповано автором на основі [26]

Базове підприємство ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» чітко слідує поставленим довгостроковим цілям (табл. 3.1), прийнятому курсу дій, необхідних для виконання поставлених задач.

Підґрунтям здійснення ефективного аналізу для управління розрахунками з ПтЗ є дослідження факторів, що впливають на їх формування та інкасацію, а також з'ясування причинно-наслідкових зв'язків між ними.

Враховуючи зазначене, одним із важливих етапів системи управління розрахунками з ПтЗ є систематизація факторів, що дають можливість отримання повної характеристики поточної дебіторської заборгованості в процесі її фінансового аналізу.

Оскільки на величину дебіторської заборгованості в системі розрахунків з ПтЗ має вплив велика кількість різноманітних чинників, їх доцільно умовно розподілити на (рис. 3.1).

Рис. 3.1. Фактори, що мають вплив на величину дебіторської заборгованості в системі розрахунків з ПтЗ

Джерело: згруповано автором на основі [8; 18]

Обсяг стану розрахунків з ПтЗ доцільно досліджувати всебічно, проте в багатьох випадках ігнорується здійснення комплексного фінансового аналізу, що в перспективі слугує підґрунтям ухвалення оптимальних управлінських рішень [6].

Фінансовий аналіз як частина економічного аналізу окреслює сукупність знань, методичних підходів, прийомів дослідження фінансового стану

суб'єктів господарювання та результатів їх фінансово-господарської діяльності на підставі даних фінансової звітності.

Фінансовий аналіз в аудиті та фінансовому менеджменті виявляє неточності у фінансовій звітності, визначає зміст ділової активності, оцінює можливості перспективного розвитку та забезпечує прийняття рішень, на які істотно пливають фактори або прогностні дані щодо фінансового стану підприємства.

Для проведення фінансового аналізу необхідно:

- володіти його інструментарієм;
- мати відповідне інформаційне забезпечення;
- мати у своєму розпорядженні кваліфікований штат аналітиків.

Головною метою фінансового аналізу є оцінка реального фінансового стану СГ, порівняння результатів з даними попередніх періодів, виявлення можливих шляхів покращення ефективності функціонування підприємства за допомогою фінансової політики.

Саме фінансовий аналіз є базою для розробки фінансової політики підприємства, а від якості його проведення залежить ефективність ухвалених управлінських рішень.

Таким чином, для досягнення основної мети фінансового аналізу для управління розрахунками з ПтЗ слід поєднати два процеси:

- збільшення обсягів реалізації товарів (робіт, послуг);
- та зменшення безнадійної дебіторської заборгованості.

Зовнішні користувачі інформації, в тому числі банки, контрагенти, перед тим, як почати співпрацювати з підприємством аналізують його дебіторську і кредиторську заборгованість. Тому повне і достовірне проведення фінансового аналізу є невід'ємною частиною діяльності будь-якого суб'єкта господарювання.

Внаслідок того, що розрахунки з ПтЗ є одним з різновидів активів підприємства, то їх наявність сприяє відволіканню грошових ресурсів з обороту, що негативно впливає на фінансовий стан суб'єкта підприємницької

діяльності. В зв'язку з наведеним на підприємствах особлива увага приділяється аналізу розрахунків з ПтЗ.

Фінансовий аналіз проводиться з допомогою різного виду моделей, які дозволяють ідентифікувати та структурувати зв'язки між основними аналітичними показниками. Можна виділити три основні типи моделей: дескриптивні, предикативні, нормативні [9].

Дескриптивні моделі звісні, як моделі описового характеру, і є основними для оцінки фінансового стану СГ. До них належить система аналітичних коефіцієнтів, представлення фінансової звітності в різних аналітичних розрізах, вертикальний і горизонтальний аналіз фінансової звітності тощо.

Предикативні моделі – виступають як моделі прогностного характеру. Їх використовують з метою передбачування доходів підприємства і його майбутнього фінансового становища.

Нормативні моделі дозволяють порівняти фактичні результати економічної діяльності СГ з очікуваними, розрахованими за бюджетом.

Система аналітичних коефіцієнтів (показників) – провідний елемент аналізу фінансового стану, який застосовується різними групами користувачів: акціонери, інвестори, аналітики, менеджери, кредитори та ін.

Для оцінки кількісних параметрів розраховується коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості ($K_{об.ДЗ}$) в системі розрахунків з ПтЗ за формулою (3.1):

$$K_{об.ДЗ} = B / ДЗ_{ср.}, \quad (3.1)$$

де, B – виручка від реалізації товарів, робіт, послуг;

$ДЗ_{ср.}$ – середня дебіторська заборгованість.

Даний показник показує скільки оборотів за період в середньому здійснюють товарно-матеріальні цінності, які знаходяться у вигляді дебіторської заборгованості в системі розрахунків з ПтЗ .

Тривалість погашення дебіторської заборгованості ($P_{дз}$) розраховується за формулою (3.2):

$$P_{дз} = T / K_{об,ДЗ} \quad (3.2)$$

де, T – кількість днів в періоді;

$K_{об,ДЗ}$ – коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості.

Наведений коефіцієнт визначає через скільки днів в середньому протягом року дебітори підприємства погашають власні борги.

Розрахунок показників, які характеризують якісні параметри дебіторської заборгованості розраховуємо за формулами (3.3) та (3.4).

Частка дебіторської заборгованості в загальній частині оборотних активів підприємства ($ЧДЗ$):

$$ЧДЗ = ДЗ / ОА \quad (3.3)$$

де, $ДЗ$ – дебіторська заборгованість;

$ОА$ – оборотні активи підприємства.

Розрахунок цього параметра здійснюється в частках або у відсотках.

Позитивним вважається його зниження.

Частка сумнівної дебіторської заборгованості в загальному складі дебіторської заборгованості ($Ч_{сдз}$) розраховується за формулою (3.4):

$$Ч_{сдз} = СДЗ / ДЗ \quad (3.4)$$

де, $СДЗ$ – сумнівна дебіторська заборгованість;

$ДЗ$ – дебіторська заборгованість.

Цей показник мають можливість розраховувати внутрішні користувачі інформації, що мають інформацію не тільки стосовно простроченої дебіторської заборгованості в системі розрахунків з ПтЗ, але і про тих дебіторів, що вступили у стан банкрутства або по тій заборгованості по якій закінчується термін позовної давності.

3.2. Аналіз стану розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Окрім загального фінансового аналізу стану розрахунків з ПтЗ, на підприємствах важливу увагу приділяють для більш детального аналізу, з ціллю виявлення причин виникнення тієї або іншої ситуації. Цей аналіз може проводитись за типами клієнтів, регіонами, термінами виникнення та ін.

Такий аналіз доцільно проводити в розрізі ПтЗ, в розрізі векселів. Щомісячне складання даної інформації дає можливість фінансовому менеджеру або бухгалтеру представляти читку картину стану розрахунків з ПтЗ, виявляти прострочену заборгованість [33].

З урахуванням наведених показників аналізу стану розрахунків з ПтЗ, а також можливих напрямів їх використання, що можуть бути застосовані в практиці управління господарською діяльністю узагальнимо дані в (табл. 3.2).

Таблиця 3.2

Система показників фінансового аналізу стану поточної ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ

Показник (коефіцієнт)	Формула для розрахунку показника	Методика розрахунку аналітичного показника
1	2	3
Середній період інкасації розрахунків з різними дебіторами ($Піс$)	$Піс = \frac{ДЗ_{ср}}{Орп} \quad (ф.3.5)$	Показник розраховується як відношення середнього залишку дебіторської заборгованості до суми одноденного обороту з реалізації товарів, робіт, у визначеному періоді
Відношення середньої величини дебіторської заборгованості ($ДЗ$) до виручки від реалізації	$ДЗ = \frac{ДЗ_{ср}}{В} \quad (ф.3.6)$	Показник розраховується як відношення середнього залишку дебіторської заборгованості до виручки від реалізації товарів, робіт, послуг
Ефект, отриманий від інвестування коштів у дебіторську заборгованість ($Е$)	$Е = ПРД - ПВ - ФВ \quad (ф.3.7)$	Показник розраховується шляхом віднімання від додаткового прибутку поточних витрат підприємства на кредитування боргу та інкасацію, а також віднімання фінансових втрат від неповернення боргу

Продовження табл. 3.2

1	2	3
Коефіцієнт ефективності інвестування коштів у дебіторську заборгованість (Ke)	$Ke = \frac{E}{ДЗ_{ср}} \quad (3.8)$	Коефіцієнт обчислюється як відношення суми ефекту, отриманого від інвестування коштів у дебіторську заборгованість за розрахунками з покупцями, до середнього залишку ДЗ у визначеному періоді

Джерело: згруповано автором на основі [74; 75]

де: Opn – одноденний оборот з реалізації товарів, продукції, робіт, послуг у визначеному періоді;

$ПРД$ - додатковий прибуток СГ, одержаний у результаті збільшення обсягів реалізації товарів, продукції, робіт, послуг за рахунок наданого кредиту;

$ПВ$ - поточні витрати підприємства на кредитування та інкасацію боргу;

$ФВ$ - сума прямих фінансових втрат підприємства від неповернення боргу.

Нині значення фінансового аналізу суттєво посилюється, адже кожне підприємство здійснює свою діяльність самостійно і на власний ризик.

В основі вертикального аналізу лежить інше представлення бухгалтерської звітності – у відносних величинах, які характеризують структуру узагальнювальних підсумкових показників. Горизонтальний аналіз дозволяє виявити тенденції змін окремих статей звітності чи їх груп, які входять у склад бухгалтерської звітності. Таким чином, фінансовий аналіз стану розрахунків з ПтЗ є важливим інструментом у управлінні підприємством і базою, на якій будується розроблення довгострокової фінансової політики підприємства з урахуванням вирішення стратегічних завдань.

Становлення ринкової економіки потребує від СГ зміцнення конкурентоспроможності, підвищення ефективності діяльності та фінансової стійкості на підставі впровадження сучасних форм і методів організації

підприємницької діяльності та досягнень науково-технічного прогресу. Необхідність пошуку та оптимізації джерел формування фінансових ресурсів сприяло зростанню ролі фінансового аналізу підприємства.

Всі ефективні управлінські рішення перед їх прийняттям підприємством обов'язково повинні пройти процедури не тільки сальдового, але й поточного аналізу. На основі даних фінансової звітності можливо провести сальдовий аналіз основних показників діяльності підприємства і вивести загальні тенденції його розвитку, крім того, потрібно оцінювати динаміку, місткість ринку та уподобання основних його споживачів - покупців та замовників.

Основний вид діяльності досліджуваного підприємства ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» відбувається згідно КВЕД 47.72 Роздрібна торгівля взуттям і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах.

Для вивчення господарської діяльності ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» проаналізуємо основні економічні дані Товариства на підставі форм фінансової звітності за 2021 – 2023 роки, розрахунок основних показників наведений в табл. 3.3.

Таблиця 3.3

**Базові показники фінансово-господарської діяльності
ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021 - 2023 роки**

Показники	2021 рік	2022 рік	2023 рік	Відхилення 2023 р (+,-) від			
				2021 р.		2022 р.	
				сума	%	сума	%
1	2	3	4	5	6	7	8
1. Дохід (виручка) від реалізації товарів, тис. грн.	3658979	3185877	4371171	712192	19,46	1185294	37,20
2. Собівартість реалізованих товарів, тис. грн.	1965141	1692511	2311708	346567	17,64	619197	36,58
3. Валовий: - прибуток, тис. грн.	1693838	1493366	2059463	365625	21,58	566097	37,91
4. Інші операційні доходи, тис. грн.	54352	343074	640887	586535	1079,1	297813	86,81
5. Інші операційні витрати, тис. грн.	1753039	1865103	1659233	-93806	-5,35	-205870	-11,04

Продовження табл. 3.3

1	2	3	4	5	6	7	8
6. Фінансовий результат від операційної діяльності: - прибуток, (збиток), тис. грн.	(4849)	(28663)	1041117	1045966	-21571	106978 0	-3732,3
7. Інші доходи, тис. грн.	13124	-	-	-13124	- 100,00	-13124	- 100,00
8. Фінансові витрати, тис. грн.	190212	517298	546333	356121	187,2 2	29035	5,61
9. Інші витрати, тис. грн.	41	-	-	-41	- 100,00	-41	-100,00
10. Фінансовий результат до оподаткування: - прибуток, (збиток), тис. грн.	(181978)	(545961)	494784	676762	- 371,89	104074 5	- 190,63
11. Чистий прибуток, (збиток), тис. грн.	(222275)	(579433)	494784	717059	- 322,60	107421 7	-185,39
12. Рентабельність (збитковість), %	(6,07)	(18,19)	11,32	17,39	- 286,49	29,51	-162,23
13. Середньорічна вартість основних засобів, тис. грн.	1625360	2127398	1089004	- 536356	-33,00	- 1038394	-48,81
14. Фондовіддача	2,25	1,50	4,01	1,76	78,22	2,51	167,33
15. Середньоспискова чисельність працівників, чол.	1634	1558	1444	-190	-11,63	-114	-7,32
16. Продуктивність праці, тис. грн./ чол.	2239,28	2044,85	3027,13	787,85	35,18	982,28	48,04

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності СГ [46]

Згідно показників табл. 3.3 спостерігаємо, що у 2023 р. порівняно з 2021р. виручка підприємства від реалізації товарів зросла на 712192 тис. грн. або на 19,46%. Вказані зміни відбулись внаслідок позитивної динаміки зростання фактичного обсягу доходів вказаного сегменту ринку (реалізації взуття населенню). ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА», що працює в цій сфері нарощувало клієнтську базу, а також на збільшення доходу від реалізації

вплинуло зростання вартості шкіряного взуття. У 2023 р. відбулось зростання доходу від реалізації порівняно з 2022 р. на 1185294 тис. грн. (37,2%).

Собівартість реалізованих товарів у звітному 2023 р. склала 2311708 тис. грн., що на 346567 тис. грн або 17,64% перевищує даний показник 2021 року, на 619197 тис. грн. або 36,58% перевищує показник собівартості реалізованих товарів 2022 р. В результаті валовий прибуток від реалізації товарів у 2023 р. становив 2059463 тис. грн., що перевищує валовий прибуток за 2021 р. на 365625 тис. грн. або на 21,58 % та перевищує аналогічний показник за 2022 р. на 566097 тис. грн. (37,91%).

Інші операційні доходи спостерігались протягом всього періоду дослідження і поступово зростали від 54325 тис. грн. у 2021 р. до 640887 тис. грн. у 2023 р.

Характеризуючи зміни які відбувалися у структурі інших операційних витрат потрібно відмітити, що вони у 2023 р. були менше ніж у 2021 р. на 93806 тис. грн. (5,35%) та менше ніж у 2022 р. на 205870 тис. грн., або на 11,04%.

В результаті своєї фінансово-господарської діяльності ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» отримало чистий прибуток від реалізації лише у 2023 р. в сумі 494784 тис. грн. У 2021 та 2022 рр. на підприємстві спостерігався чистий збиток у сумах 222275 тис. грн. та 579433 тис. грн. відповідно. Варто зазначити, що підприємство пододало негативні наслідки економічного стану, зокрема шляхом раціонального управління ресурсним потенціалом і у 2023 р. було прибутковим.

Рентабельність Товариства у 2023 р. відповідала значенню 11,32 %, а у 2021 та 2022 р. товариство мало збитковість у розмірах 6,07 % та 18,19 % відповідно.

Фінансовим підсумком господарської діяльності будь-якого підприємства є його прибутковість.

1. Абсолютний показник прибутковості – це сума прибутку.
2. Відносний показник прибутковості – це рівень рентабельності.

Прибуток представляє собою додаткову вартість, яка утворюється в процесі виробництва понад вартість спожитих виробничих ресурсів і робочої сили. Прибуток виступає як частина чистого доходу, створеного у процесі виробництва і реалізованого у сфері обігу, який безпосередньо отримують підприємства.

Фактори, які впливають на величину прибутку від реалізації товарів, продукції або надання послуг, є такими:

1. Зміна обсягу реалізації – збільшення обсягів продажу рентабельних товарів веде до збільшення суми прибутку, а нерентабельних – навпаки до її зменшення;

2. Зміна товарного асортименту – якщо збільшується частка рентабельних товарів в загальному обсязі реалізації, то і прибуток, відповідно, зростає;

3. Зміна собівартості реалізації товарів – її зростання є причиною зменшення прибутку, а зменшення собівартості – навпаки збільшує прибуток;

4. Зміна ціни реалізації – при збільшенні цін сума прибутку зростає, якщо ціна зменшується, то зменшується і прибуток;

5. Чисельність та склад персоналу – кількість працівників, достатня для повноцінного обслуговування технологічного процесу, забезпечує зростання прибутку, також велике значення має і кваліфікація працівників;

6. Економічне стимулювання працівників – що ефективнішим є стимулювання персоналу, то кращою буде їх праця, і як наслідок – більшими реалізація товарів та прибуток;

7. Продуктивність праці – її зростання, за інших однакових умов, спричиняє збільшення величини прибутку;

8. Стан матеріально-технічної бази підприємства – сучасні засоби праці підвищують її продуктивність, а отже, і прибуток;

9. Фондовіддача – збільшення фондіввіддачі збільшує обсяг реалізації товарів на 1 грн. вкладених грошей, це також веде до росту прибутку.

Продуктивність праці на ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021-2023 роки була нестабільною – то зменшувалась, то збільшувалася, що також

характеризується як негативний фактор фінансово-господарської діяльності підприємства. Показники фондівіддачі також були нестабільними. Так у 2023 році, якщо порівнювати з 2021 роком, фондівіддача зросла на 78,22%, а порівняно з 2022 р. збільшилась на 167,33%.

Аналіз активів ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА», до складу яких належить поточна дебіторська заборгованість за розрахунками з ПтЗ, має на меті вирішення наступних завдань:

- визначити забезпеченість підприємства необхідними предметами та засобами праці, а також рівень їх використання за узагальнюючими й окремими показниками; встановити причини зміни їхнього рівня;

- розрахувати вплив використання виробничих та невиробничих засобів на обсяг реалізації товарів та інші показники діяльності;

- виявити резерви підвищення інтенсивності й ефективності використання майнових та фінансових ресурсів підприємства.

Склад та динаміка активів ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021 - 2023 роки проаналізовані на основі табл. 3.4.

Таблиця 3.4

**Склад та динаміка активів ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»
за 2021 - 2023 рр.**

Показники	2021	2022	2023	Відхилення 2023 р. (+,-) від			
				2021		2022	
				сума	%	сума	%
1	2	3	4	5	6	7	8
I. Необоротні активи, у тому числі:	2720960	1789085	633857	-	-	-	-
нематеріальні активи	44847	41142	48376	2087103	76,7	1155228	64,6
основні засоби	2595708	1659088	518919	3529	7,9	7234	17,6
Незавершені капітальні інвестиції	22859	17919	14449	-	-	-	-
Довгострокові ФІ, які обліковуються за методом участі в капіталі	-	2500	11604	2076789	80,0	1140169	68,7
Відстрочені податкові активи	33472	-	-	-8410	36,8	-3470	19,4
Інші необоротні активи	24074	68436	40509	11604	-	9104	364,2
				-33472	100,0	-	-
				16435	68,3	-27927	40,8

Продовження табл. 3.4

1	2	3	4	5	6	7	8
II. Оборотні активи, в тому числі:	158683 8	159635 0	196124 4	374406	23,6	364894	22,9
виробничі запаси	8214	7419	5137	-3077	- 37,5	-2282	- 30,8
товари	130635 4	140811 0	169391 7	387563	29,7	285807	20,3
дебіторська заборгованість за товари	32299	9600	9257	-23042	- 71,3	-343	-3,6
дебіторська заборгованість за виданими авансами	46545	54719	96094	49549	106,5	41375	75,6
дебіторська заборгованість з бюджетом	-	9504	9504	9504	-	-	-
інша поточна дебіторська заборгованість	48764	61895	13592	-35172	- 72,1	-48303	- 78,0
грошові кошти та їх еквіваленти	144662	45103	72527	-72135	- 49,9	27424	60,8
Інші оборотні активи	-	-	10249	10249	-	10249	-
Разом	430779 8	338543 5	259510 1	- 1712697	- 39,8	- 790334	- 23,3

Джерело: розраховано автором на основі фінансової звітності СГ [46]

Як видно з табл. 3.4, впродовж аналізованого періоду простежується чітка тенденція до зменшення вартості активів ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА». Загальна вартість активів підприємства у 2023 р., у порівнянні з 2021 р., зменшилась на 1712697 тис. грн., що у відсотковому вираженні становить 39,8%. Порівняно з 2022 р., даний показник зменшився на 790334 тис. грн., або на 23,3 %. Аналізуючи динаміку окремих складових активів підприємства, варто відзначити, що порівняно з 2021 р., у 2023 р. зменшилась вартість основних засобів – на 2076789 тис. грн. (80,0 %), грошових коштів та їх еквівалентів – на 72135 тис. грн., тобто на 49,9 %, дебіторської заборгованості за розрахунками з ПтЗ щодо одержаних товарів – 23042 тис. грн. (71,3 %). Разом з тим, суттєво збільшилася сума товарних запасів підприємства – на 387563 тис. грн. (29,7 %).

Аналіз стану розрахунків з ПтЗ та виникнення дебіторської заборгованості (ДЗ) ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» доцільно розпочати з

визначення ДЗ за складом і структурою, що сприятиме характеристиці ресурсного потенціалу СГ (табл. 3.5).

Таблиця 3.5

Аналіз стану розрахунків з ПтЗ та формування дебіторської заборгованості ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021 – 2023 рр.

№	Показник	Вихідні параметри, тис. грн.			Структура, %			Абс. відх. (+/-), (%) 2023 р. від	
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022
1	Оборотні активи	1586838	1596350	1961244	100,0	100,0	100,0	х	х
2	ДЗ за товари, послуги	32299	9600	9257	25,3	7,1	7,2	-18,1	0,1
3	ДЗ за виданими авансами	46545	54719	96094	36,5	40,3	74,8	38,3	34,5
4	ДЗ за розрахунками з бюджетом	-	9504	9504	-	7,0	7,4	7,4	0,4
5	Інша поточна ДЗ	48764	61895	13592	38,2	45,6	10,6	-27,6	-35,0
6	Разом:	127608	135718	128447	100,0	100,0	100,0	х	х
7	Частка ДЗ в оборотних активах, (%)	х	х	х	8,0	8,5	6,5	-1,5	-2,0

Джерело: розраховано на основі фінансової звітності СГ [46]

З врахуванням показників, розрахованих в таблиці 3.5 доцільно зробити висновок, що максимальне значення поточної дебіторської заборгованості ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» спостерігається у 2022 р. і її обсяг відповідає значенню 135718 тис. грн., а мінімальне значення ДЗ мало місце у 2021 р. і дорівнювалася 127608 тис. грн. Заборгованість ПтЗ за реалізовані товари досягла найбільшого значення у 2021 р. в розмірі 32299 тис. грн., однак мінімальної величини цей показник досяг у 2023 р., що відповідало 9257 тис. грн.

В загальній структурі поточної ДЗ максимальне значення фіксувалося щодо іншої поточної дебіторської заборгованості у 2021 та 2022 роках, що у відсотках відповідало на ступним значенням: у 2021 р. – 38,2%, у 2022 –

45,6%. Разом з цим, у 2023 р. найбільша величина у структурі поточної ДЗ спостерігається у показника ДЗ за виданими авансами в розмірі 74,8%.

Частка поточної ДЗ Товариства «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» в ОА окреслюється як величина відволікання оборотного капіталу підприємства у ДЗ і з урахуванням національного досвіду не повинна перевищувати 20%. Таким чином, за даними табл. 3.5 маємо, що зазначений показник відповідає оптимальному значенню. Підсумкові результати аналізу динаміки поточної ДЗ узагальнені нами (табл. 3.6).

Таблиця 3.6

**Визначення динаміка дебіторської заборгованості
ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021 – 2023 рр.**

№	Найменування показників	Фактичні показники за			Відхилення 2023 року від			
		2021 рік	2022 рік	2023 рік	2021 рік		2022 рік	
					у сумі	у %	у сумі	у %
1	ДЗ за виданими авансами	46545	54719	96094	49549	106,5	41375	75,6
2	ДЗ за одержані товари, роботи, послуги (тис. грн.)	32299	9600	9257	-23042	-71,3	-343	-3,6
3	Інша поточна дебіторська заборгованість ПтЗ (тис. грн.)	48764	61895	13592	-35172	-72,1	-48303	-78,0
4	ДЗ за розрахунками з бюджетом (тис. грн.)	-	9504	9504	9504	-	-	-
5	Всього (тис. грн.):	127608	135718	128447	839	0,7	-7271	-5,4

Джерело: розраховано автором на підґрунті фінансової звітності СГ [46]

Виконаний аналіз динаміки складу і структури поточної ДЗ у табл. 3.6, що виникла в результаті розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» надає обґрунтовані підстави охарактеризувати величину абсолютного й відносного приросту або скорочення зазначеної дебіторської заборгованості, а також окремих її складових. Таким чином, ДЗ за розрахунками з ПтЗ за товари, роботи і послуги у 2023 р. порівняно з 2021р. зменшилася на 23042 тис. грн. або на 71,3%, а у порівнянні з 2022 р. зменшилася на 343 тис. грн. (3,6 %).

Варто звернути увагу керівництву підприємства на суттєве зростання ДЗ за виданими авансами. Цей показник значно зростав протягом періоду дослідження 2021-2023 рр. Так, у 2023 р. порівняно з 2021 р. цей показник збільшився на 49549 тис. грн. (106,5%), а порівняно з 2022 р. аналогічний показник зріс на 41375 тис. грн. (75,6%).

На ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» ДЗ за розрахунками з бюджетом спостерігалася лише у 2022 та 2023 рр. в сумі 9504 тис. грн., що в загальній структурі поточної дебіторської заборгованості складало 7% у 2022 р. та 7,4% у 2023 р. Інша поточна ДЗ покупців та замовників у 2023 р. була менше ніж у попередніх роках, порівняно з 2021 р. на 35172 тис. грн. (72,1%) та порівняно з 2022 р. на 48303 тис. грн. (78,0 %).

На даному етапі розвитку економіки суспільства процес реалізації оцінки стану розрахунків з ПтЗ та формування ДЗ на ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» обумовлює використання різноманітних методик та концепцій. Найбільш розповсюдженими методами, за допомогою яких виникають підстави, що дозволяють оцінити поточну ДЗ підприємства, є коефіцієнтний аналіз в (табл. 3.7).

Таблиця 3.7

**Коефіцієнти ефективності дебіторської заборгованості
ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» протягом 2021 - 2023 рр.**

№	Найменування показника	Формула	2021	2022	2023	Нормативне значення
1	Період погашення розрахунків з дебіторами підприємства (днів)	$360 / K_{обДЗ}$	31,83	41,43	37,15	Зменшення
2	Коефіцієнт оборотності дебіторської заборгованості (оборотів) $K_{обДЗ}$	$\Phi.2 \text{ р. } 2000 / \Phi.1 \text{ р. } 1125 - 1155$	11,31	8,69	9,69	Збільшення
3	Співвідношення поточної дебіторської та кредиторської заборгованості	$\Phi.1 \text{ р. } 1125 - 1155 / \Phi.1 \text{ р. } 1600-1690$	1,18	1,28	0,80	-
4	Питома вага розрахунків з дебіторами в оборотних активах підприємства, (%)	$(\Phi.1 \text{ р. } 1125 - 1155 / \Phi.1 \text{ р. } 1195) \times 100$	83,16	89,41	65,21	≤ 20

Джерело: розраховано автором на підґрунті фінансової звітності СГ [46]

Період погашення (часовий лаг) розрахунків з ПтЗ Товариства характеризує період інкасації поточної ДЗ підприємства, а отже період її фактичного погашення. Нормативним вважається зниження окресленого показника протягом періоду господарської діяльності. Проте, у ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» наведений показник є нестабільним, але зменшується у 2023 р. порівняно з попереднім роком, що може характеризуватися як покращення рівня управління поточною ДЗ, зокрема за розрахунками з ПтЗ суб'єкта господарювання.

Коефіцієнт оборотності ДЗ характеризує у скільки разів дохід (виручка) від реалізації товарів перевищує поточну ДЗ ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» в таблиці 3.7. Протягом років дослідження такий коефіцієнт був нестабільним, однак у 2023 р. збільшився порівняно з попереднім роком, що можна охарактеризувати як позитивний фактом господарської діяльності Товариства.

Показник співвідношення поточної ДЗ та кредиторської заборгованості дозволяє визначити можливості СГ розрахуватися з кредиторами за рахунок власних дебіторів. Зростання поточної ДЗ підприємства проти кредиторської може бути результатом неплатоспроможності покупців та замовників товарів ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА». Зниження ДЗ відносно кредиторської можливе через зменшення чисельності покупців та замовників внаслідок погіршення стосунків з контрагентами, діловими партнерами, що може призвести до зменшення доходів від реалізації товарів взуттєвого асортименту, отже від основної фінансово-господарської діяльності підприємства [74; 75].

Протягом періоду дослідження спостерігаємо, що перевищення кредиторської заборгованості має місце протягом 2023 р., а перевищення дебіторської протягом 2021 та 2022 рр., проте суттєвого відхилення в ту чи іншу сторону не відбувається, що свідчить про задовільний рівень управління дебіторською заборгованістю підприємства.

Показник питомої ваги розрахунків з дебіторами підприємства в оборотних активах за три роки з 2021 – 2023 рр. суттєво перевищує норматив (до 20%) в загальній структурі оборотних активів ТОВ «ІНТЕРТОП

УКРАЇНА», проте наприкінці періоду дослідження відбуваються позитивні зміни цього показника в напрямку зменшення.

Таким чином, у фінансово-господарській діяльності підприємства здійснення аналізу розрахунків з ПтЗ та існування ДЗ потребує ретельного дослідження причин її виникнення, в тому числі за періодами, контрагентами, а також результатами конкретних ситуацій з ціллю ухвалення дієвих управлінських рішень спрямованих на покращення результатів господарської діяльності ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА».

Висновки до розділу 3

Проведене дослідження організації та методики економічного аналізу розрахунків ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» з ПтЗ дало підстави зробити наступні висновки:

1. Визначено, що поточна ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є одним із різновидів оборотних активів підприємства та її наявність сприяє відволіканню ресурсів з обороту, що негативно впливає на фінансовий стан СГ, тому доцільно здійснювати її аналіз за наступними напрямками: виявити склад і структуру розрахунків з дебіторами та їх зміни в динаміці; встановити реальність та імовірність погашення ДЗ за розрахунками з ПтЗ; визначити показники якості, ліквідності та оборотності поточної ДЗ; визначити вплив ДЗ на фінансовий стан підприємства; розробити заходи щодо оптимізації величини і частки ДЗ за розрахунками з ПтЗ в оборотних активах суб'єкта господарювання. Наведене надало можливість опрацювати методичні підходи щодо економічного аналізу в контексті сучасних економіко-правових умов господарювання.

2. Аналізуючи за допомогою різного виду моделей та системи аналітичних коефіцієнтів поточну ДЗ в системі розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» виявлено, що основну частину оборотних активів складає ДЗ за виданими авансами 74,8% у 2023 р. та інша

поточна дебіторська заборгованість 45,6% у 2022 р. й 38,2% у 2021 роках відповідно. Коефіцієнт оборотності ДЗ збільшився у 2023 р. порівняно з попереднім роком з 8,69 до 9,69, що є позитивним фактом господарської діяльності підприємства. Також, за вказаний період зменшився період погашення розрахунків з дебіторами з 41,43 до 37,15, що свідчить про покращення фінансового стану ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА».

3. Доведено, що в сучасних умовах інформаційні технології є достатньо важливою складовою аналітичної роботи підприємства. Незважаючи на широкі можливості новітніх аналітичних комп'ютерних програм, більшість з них не в повній мірі відповідає критеріям і характеристикам комплексного економічного аналізу, оскільки основним (іноді єдиним) джерелом формування інформаційної бази застосовують фінансову звітність підприємства. Удосконалення інформаційних технологій та вирішення проблем аналітичної роботи дасть змогу оцінити та проаналізувати поточний і прогнозний фінансовий стан підприємства, вибрати найкращу стратегію розвитку, ефективно управляти ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ тощо.

РОЗДІЛ 4. МЕТОДИКА І ОРГАНІЗАЦІЯ АУДИТУ РОЗРАХУНКІВ ТОВАРИСТВА З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

4.1. Інформаційне забезпечення аудиту розрахунків підприємства з покупцями та замовниками

Розрахункові операції відіграють значну роль у фінансово-господарській діяльності, тому суб'єкт господарювання має приділяти значну увагу достовірності даних про такі операції, які накопичуються у системі бухгалтерського обліку. В результаті реалізації продукції, товарів, робіт та послуг товариство отримує кошти, які направляє на виплату заробітної плати, розрахунки з бюджетом, а також із власними кредиторами. Тому важливим є питання повноти та актуальності інформації про стан розрахунків з покупцями та замовниками.

Питання розвитку та адаптації внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками досліджено вітчизняними вченими-економістами: Бутинець Ф. Ф., Кулаковська Л. П., Меліхова Т.О., Піча Ю.В., Подмешальська Ю.В., Усач Б.Ф. та інші. Автори проводять теоретичні зосереджують увагу на різних аспектах здійснення аудиторської перевірки дебіторської заборгованості суб'єкта господарювання. Проте саме питання методичних підходів внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками потребує подальшого дослідження з урахуванням сучасних умов невизначеності.

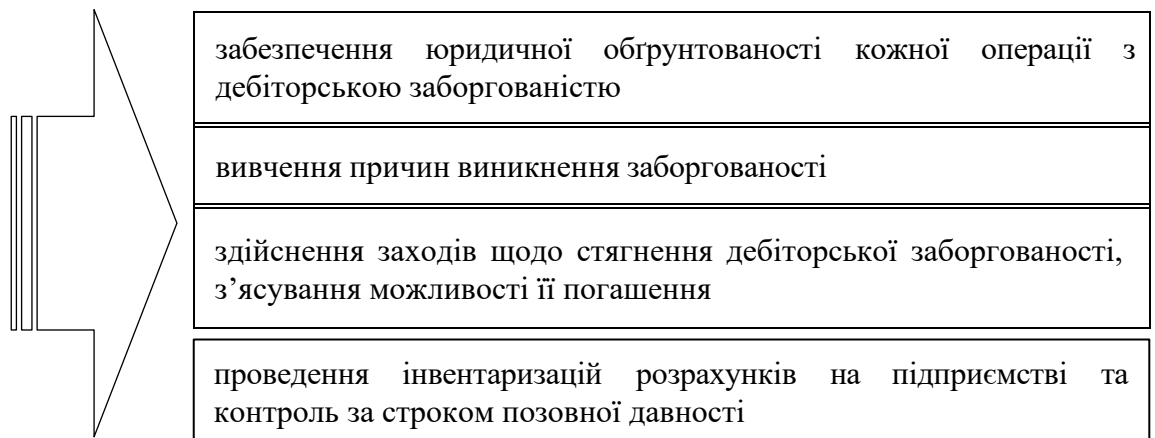
Саме фінансова звітність є основним джерелом інформації про фінансовий стан підприємства, проведення аналізу та оцінки розрахункової дисципліни. Узагальненні дані про ДЗ, що містяться у фінансових звітах, характеризують стан розрахунків з покупцями та замовниками за відвантажені товари, продукцію та надані послуги і виконані роботи. Підтвердження правильності відображення даних про ДЗ у фінансовій звітності надає

аудиторська перевірка, що сприяє підвищенню достовірності та прозорості розрахункових операцій [53].

Перед початком організації аудиторської перевірки розрахунків з покупцями і замовниками аудитори мають визначити джерела інформації та методичні прийоми. Щодо інформаційних джерел, то вони мають забезпечити перевірку:

- документального відображення заборгованості покупців та замовників;
- системи внутрішнього контролю;
- стану показників фінансової звітності;
- відображення на рахунках бухгалтерського обліку ДЗ;
- порядку проведення інвентаризацій;
- наявності простроченої заборгованості в межах позовної давності;
- відповідності сплачених сум умовам укладених контрактів та договорів.

Мета аудиту розрахунків з покупцями та замовниками полягає у встановленні правильності ведення розрахунків з покупцями та замовниками за товари, продукцію, роботи та послуги. Основні завдання аудиту розрахунків з покупцями та замовниками подані на рис. 4.1.

Рис. 4.1. Завдання аудиту розрахунків з ПтЗ

Вважаємо, що об'єкти аудиту розрахунків з покупцями та замовниками доцільно згрупувати наступним чином:

1. Елементи облікової політики:

- НП(С)БО, які регламентують питання організації та ведення обліку ДЗ торговельного підприємства;

- номенклатура робочого плану рахунків, побудова аналітичних рахунків з обліку ДЗ;

- розподіл посадових обов'язків між працівниками;

- документообіг, графіки документообігу;

- порядок здачі виручки касирами торговельного підприємства;

- форма ведення бухгалтерського обліку, облікові реєстри та звітність суб'єкта господарювання;

- порядок проведення інвентаризацій, їх періодичність.

2. Операції з обліку:

- поточної дебіторської заборгованості;

- формування та використання резерву сумнівних боргів.

3. Інформація, що міститься у первинних та зведених документах, облікових реєстрах та звітності.

4. Інформація про порушення у процесі ведення обліку ДЗ, зловживання, які документально підтверджено за результатами попередніх перевірок.

Організація аудиторської перевірки відбувається у декілька етапів. На початковому етапі встановлюються договірні відносини, які фіксуються у договорі на проведення аудиту. Процес планування відіграє важливу роль у визначенні мети та завдань, формуванні аудиторської групи, загальної стратегії та плану аудиту. Фактична аудиторська перевірка відбувається за порядком, що визначено у плані аудиту. Від достатності та якості аудиторських доказів, використаних процедур залежить якість аудиту [33].

До першочергових завдань аудиту розрахунків з ПтЗ можна віднести:

- підтвердження юридичної обґрунтованості кожного виду заборгованості покупців і замовників;

- вивчення причин наявності простроченої заборгованості та наслідків її не погашення;

- розробка заходів щодо ліквідації простроченої заборгованості;
- перевірка правильності оформлення первинних документів;
- перевірка правильності відображення розрахункових операцій на рахунках синтетичного та аналітичного обліку;
- перевірка правильності формування резерву сумнівних боргів;
- вивчення порядку відображення розрахунків з ПтЗ в облікових регістрах та фінансовій звітності;
- надання рекомендацій щодо покращення стану обліку розрахунків з ПтЗ [29].

Аудиторська перевірка розрахунків з ПтЗ у тому числі включає етап аналізу:

- оформлення складання контрактів (договорів, угод);
- правильність складання документів на відвантаження продукції (товарів), виконання робіт, надання послуг:
- встановлені ціни на реалізовані товари (продукцію, роботи та послуги);
- організації складського обліку;
- ведення синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з ПтЗ [64].

Важливою складовою аудиторської перевірки є аудит витрат на збут, дотримання встановлених нормативів витрат на просування продукції (товарів), особливості обліку тари; порядок ведення облікових записів та відображення розрахункових операцій в синтетичному та аналітичному обліку.

На процес аудиторської перевірки розрахунків з ПтЗ впливає значна кількість факторів, які включають як загальні характеристики суб'єкта, так і окремі показники діяльності (рис. 4.2).

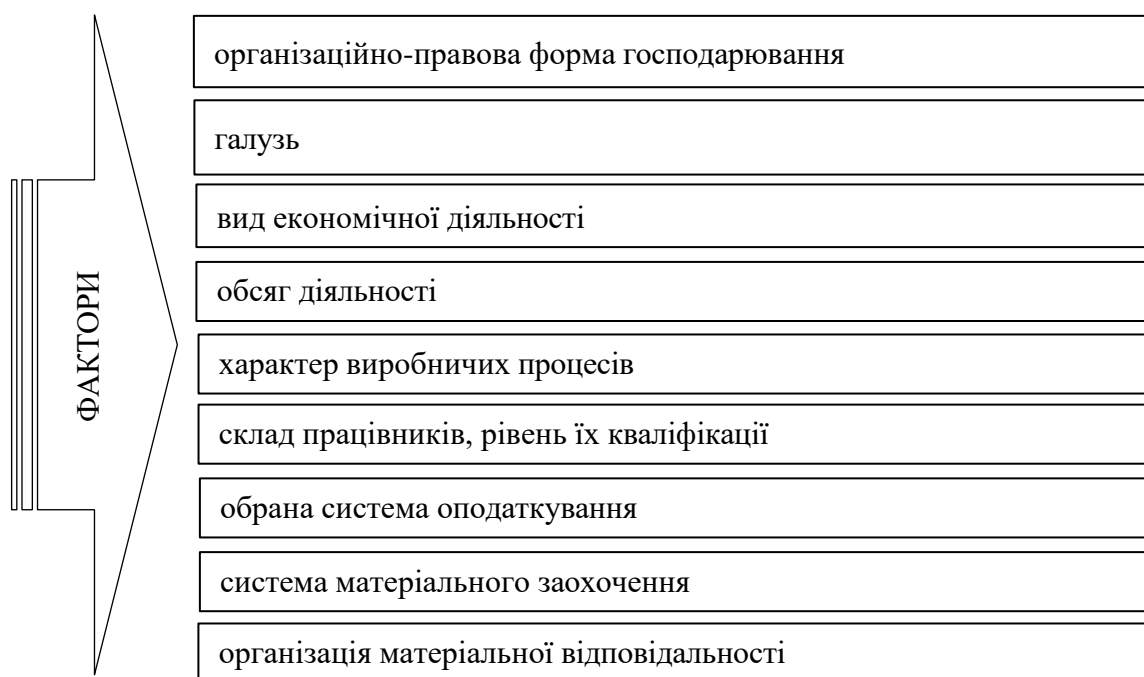
Зазначені фактори дозволяють оцінити внутрішнє середовище господарюючого суб'єкта перед початком аудиторської перевірки.

Для забезпечення послідовності використання аудиторських процедур аудитори мають здійснити:

- перевірку наявності та правильності оформлення первинних

документів, що є підставою для відображення заборгованості покупців та замовників;

- перевірку правильності визнання та класифікації дебіторської заборгованості;
- оцінку стану синтетичного та аналітичного обліку ДЗ;
- перевірку правильності визначення та використання резерву сумнівних боргів;
- перевірку повноти та достовірності відображення розрахунків з ПтЗ в обліку та звітності;
- перевірку правильності нарахування та використання резерву сумнівних боргів, відображення зазначених операцій у Примітках до річної звітності [51].

Рис. 4.2. Фактори впливу на оцінку середовища замовника

Для фіксації результатів аудиту розрахунків з ПтЗ складають робочі документи аудитора, на підставі яких формується незалежне судження щодо

достовірності показників фінансової звітності в частині ДЗ та складається аудиторський звіт.

У загальному вигляді ключові етапи аудиторської перевірки розрахунків з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП Україна» подано у табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Етапи аудиту розрахунків з покупцями та замовниками

№з/п	Етапи	Мета	Методи	Аудиторські докази
1	Підготовчий	Виявлення особливостей діяльності суб'єкта господарювання; умов договірних відносин (контрактів, договорів); ділянок підвищеного ризику	опитування, огляд, документальна та фактична перевірка, які дають надають можливість сформулювати попередні висновки щодо повноти та законності ведення розрахунків з покупцями та замовниками	статут суб'єкта господарювання, розпорядчі документи, звіти попередніх перевірок, договори (контракти, угоди), Наказ про облікову політику підприємства
2	Основний	проведення фактичної перевірки операцій з покупцями та замовниками підприємства	запити до покупців та замовників; аналітичні процедури, розрахунки, спостереження, опитування	контракти, договори, накладні, рахунки, банківські виписки, платіжні документи, облікові реєстри
3	Завершальний	формування аудиторського висновку; визначення стану розрахунків з покупцями та замовниками; надання рекомендацій	оцінка аудитором отриманих даних; їх систематизація	робочі документи аудитора, які складено на усіх етапах перевірки

Джерело: сформовано автором на підставі [29]

Дієвим інструментом отриманні аудиторських доказів є використання тестів або анкет, метою яких є отримання відповідей на певні ключові питання. Питання, що викладено у анкетах, надають можливість аудитору сформулювати думку щодо стану системи внутрішнього контролю. Та, в залежності від отриманих результатів анкетування, необхідно здійснити корегування

аудиторських процедур та аудиторських доказів, які мають бути достатніми та якісними, зібрані із внутрішніх та зовнішніх джерел. Приклад тестів системи контролю розрахунків з ПтЗ приведено у табл. 4.2.

Таблиця 4.2

Тест контролю розрахунків з покупцями та замовниками

№з/п	Питання	Відповідь			Примітки
		Так	Ні	Інформація відсутня	
1	Чи укладаються договори з покупцями та замовниками?				
2	Чи ведеться реєстр договорів?				
3	Чи оформлюються договори із залученням юристів?				
4	Хто виписує документи на відвантаження продукції та товарів: - комірник; - бухгалтер відповідного підрозділу; - головний бухгалтер; - керівник				
5	Чи обмежений доступ до програм обліку розрахунків з покупцями та замовниками?				
6	Хто здійснює контроль стану розрахунків здійснює: - комірник; - бухгалтер відповідного підрозділу; - головний бухгалтер; - керівник				
7	Чи встановлено графік погашення покупцями заборгованості відповідно до умов договорів?				
8	Чи відвантажується товар покупцям та замовникам, які мають заборгованість у поточному періоді?				
9	Чи контролюються терміни заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками?				
10	Первинні документи за розрахунками із покупцями та замовниками виписує головний бухгалтер?				
11	Чи ведеться облік претензій?				
12	Чи сплачуються підприємством штрафні санкції та неустойки за претензіями покупців, замовників?				
13	Чи створює підприємство резерв сумнівних боргів?				

4.2. Організація планування аудиту розрахунків з покупцями та замовниками

Важливим етапом аудиту ДЗ, який забезпечує створення необхідних передумов для якісного проведення аудиторської перевірки, являється етап планування. Зазначений етап сприяє організації ефективної роботи аудиторської групи відповідно до конкретного завдання.

Т. М. Ковальчук та І. І. Никифорак визначають етап планування аудиту як систему заходів, що направлена на формування стратегії та відповідних підходів до організації якісного виконання завдання з аудиту [43].

Якісно організований етап планування аудиторської перевірки дозволяє:

- встановити важливі напрями аудиторської перевірки розрахунків з покупцями та замовниками;
- забезпечити своєчасне виявлення потенційних проблем та їх вирішення;
- знизити аудиторський ризик;
- координувати роботу аудиторської групи;
- оптимізувати витрати на проведення аудиторської перевірки.

Характер і обсяг планування залежить від досвіду аудитора та конкретних обставин аудиторської перевірки, які зумовлені складністю завдань відповідно до умов договору й особливостями діяльності замовника.

Від якісної організації процесу планування аудиту ДЗ, показників плану аудиторської перевірки залежить загальна якість аудиту розрахунків з покупцями та замовниками [43].

Варто зазначити, що документи з планування аудиту мають містити наступну інформацію:

- склад робочої аудиторської групи, підпорядкованість членів групи;
- період аудиторської перевірки;
- кількість людино-годин, що приходяться на проведення аудиторської перевірки;

- рівень запланованого аудиторського ризику та рівень суттєвості.

Розробка плану аудиторської перевірки відбувається за даними загальної стратегії, у якій детально зазначається технологія перевірки (спосіб та порядок виконання запланованих видів робіт із застосуванням конкретних аудиторських процедур, перелік робочих документів). Отже, у плані аудиту міститься конкретна інформація для координації роботи кожного члена аудиторської групи:

- перелік послідовних завдань, за допомогою яких отримуються достатні та надійні аудиторські докази;

- графік проведення аудиторської перевірки, застосування аудиторських процедур на його основі;

- терміни підготовки та подання робочого документу з результатами аудиторської перевірки.

Важливою складовою методичного забезпечення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками являються обрані методичні прийоми, які можна згрупувати наступним чином:

- фактична перевірка,

- документальна перевірка;

- розрахунково-аналітична перевірка.

Детальна характеристика представлених груп методичних прийомів подана у табл. 4.3.

Так при фактичній перевірці встановлюють якісний та кількісний стан об'єкта перевірки. Методичні прийоми документальної перевірки забезпечують аналіз правильності та достовірності інформації, що міститься в документах.

Розрахунки із замовниками виникають в результаті виконання робіт, що зазвичай проводяться поетапно відповідно до встановлених умов контрактів та договорів. Тому важливою групою аудиторських доказів слугують договори (контракти, угоди). У такому випадку сферою перевірки стають договори підряду. Особливу увагу необхідно приділити перевірці стану

простроченої заборгованості та сумах безнадійної заборгованості, встановленню причин виникнення заборгованості та застосованих заходів.

Таблиця 4.3

Групи методичних прийомів аудиту

Група	Вид перевірки	Методичні прийоми
Фактична перевірка	обстеження	візуальна оцінка та ознайомлення із колом питань щодо організаційної та виробничої діяльності за допомогою анкетування, хронометражу, фотографування або інших засобів фіксації результатів (наприклад, з метою для оцінки стану складських приміщень та умов зберігання майна тощо)
	контрольна перевірка	визначення фактичного стану об'єкта перевірки в натуральних одиницях через перерахунок, обмір, зважування тощо
	технологічний контроль	оцінка відповідності дотримання технологічного процесу (наприклад, контрольний запуск сировини і матеріалів, контрольне придбання або приймання продукції тощо)
	лабораторний аналіз	визначення якісних і суттєвих характеристик об'єкта в лабораторних умовах
Документальна перевірка	арифметична перевірка	повторний перерахунок показників з метою визначення відхилень в арифметичних підрахунках
	логічна перевірка	детальний аналіз сутності документального оформлення господарських операцій щодо законності та дозволу на проведення (юридична сторона), економічної доцільності відображення господарських операцій (економічний аспект)
	формальна перевірка	встановлення правильності оформлення документів, заповнення усіх реквізитів та відповідності підписів з метою виявлення зовнішніх ознак викривлення документів
	зустрічна перевірка	з метою виявлення зловживань відбувається зіставлення інформації про господарську операцію у різних примірниках одного документа тощо
	взаємна контрольна перевірка	порівнянні інформації у взаємопов'язаних документах (у первинних документах та облікових регістрах)
	сканування	вивчення документів на предмет виявлення нетипових записів, що може свідчити про порушення
Розрахунково-аналітична перевірка	Здійснення розрахунків системи показників, що характеризує досліджуваний об'єкт, і проведення подальшого аналізу з метою встановлення причинно-наслідкових зв'язків	

Джерело: сформовано автором на підставі [43]

Таким чином, аудиторська перевірка розрахунків з покупцями і замовниками полягає у застосуванні комплексу аудиторських процедур, які мають включати:

- ознайомлення із складом покупців та замовників;
- аналіз структури заборгованості та її динаміки;
- встановлення відповідності даних облікових регістрах та фінансової звітності підприємства.

Перед проведенням перевірки аудитор повинен оцінити стан внутрішнього контролю на товаристві, визначити осіб, які відповідають за стан розрахункової дисципліни. Наявність внутрішнього аудиту позитивно впливає на стан внутрішнього контролю та встановлений рівень аудиторського ризику. Зазначимо, що потреба у внутрішньому аудиті виникає через можливість викривлення показників фінансової звітності незалежно від якості системи контролю. Внутрішні аудиторі аналізують статті фінансової звітності, стан ДЗ та надають об'єктивні висновки та консультації, які спрямовані на вдосконалення системи управління та прийняття управлінських рішень та визначає стратегічні напрямки розвитку суб'єкта господарювання. Таким чином організована служба внутрішнього аудиту значно впливає на прийняття управлінських рішень для досягнення конкретних цілей [51].

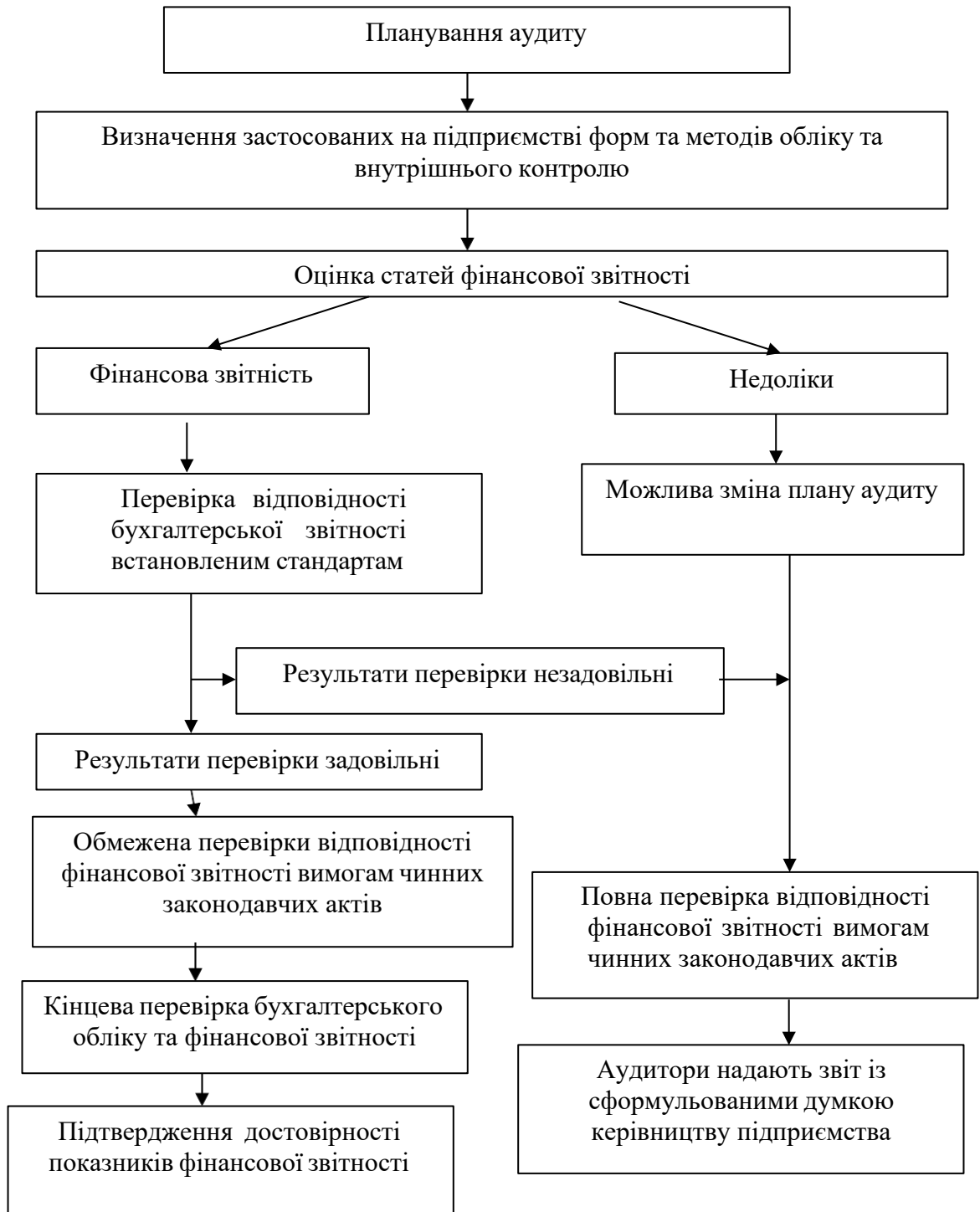
Аудиторська перевірка ДЗ безпосередньо починається після отримання завдання, сформованої загальної стратегії та плану аудиту, де визначено аудиторські процедури та термін виконання кожного етапу. Аудитор визначає методично-організаційні особливості, з'ясовує можливість застосування певних аудиторських методів та процедур. Загальні підходи до аудиторської перевірки ДЗ подані на рис. 4.3.

На першому етапі здійснюється оцінка організації та методики обліку ДЗ, зазначені у Наказі про облікову політику.

На цьому етапі доцільно вивчити наступні питання:

- уточнення рівня деталізації бухгалтерських рахунків;
- аналіз змісту посадових інструкцій;

- вивчення стану ДЗ;
- визначення порядку розрахунку резерву сумнівних боргів;
- з'ясування порядку списання сумнівної та безнадійної ДЗ.

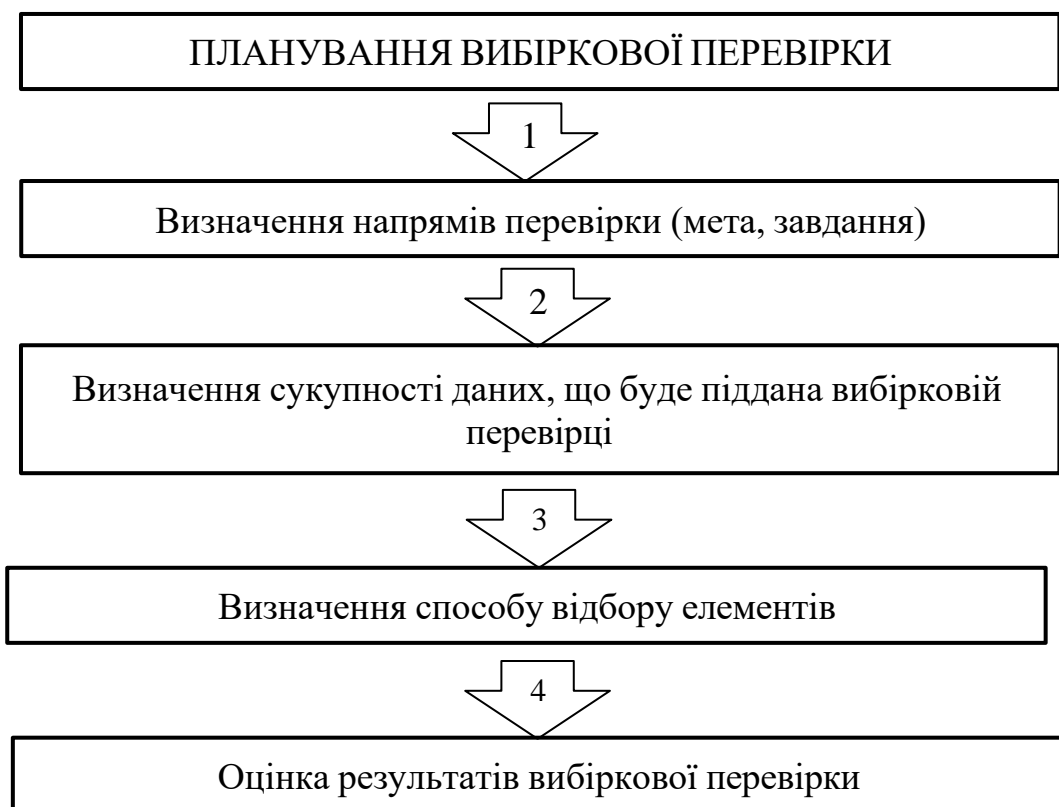
Рис. 4.3. Загальна схема аудиту

Відповідно до завдання та плану аудитор перевіряє достовірність даних обліку розрахунків з покупцями та замовниками та відображення інформації про них у фінансовій звітності.

Аудиторська група визначає обсяг документів та операцій за встановленим фактом відхилення, стадії збору, перевірки та аналізу інформації. Таким чином, межі аудиторської перевірки визначаються набутим аудиторським досвідом.

Аудитори мають визначитися, яка сукупність даних підлягає перевірці, кількість елементів перевірки та способи вибору, тобто здійснюють планування вибіркової перевірки. Процес аудиторської перевірки доцільно представити за наступними етапами:

- визначення напрямів, сукупності та одиниці вибірки;
- встановлення обмежень.
- визначення методів та процедур аудиторської перевірки;
- оцінка результатів вибіркової перевірки (рис. 4.4).

Рис. 4.4. Порядок планування вибіркової перевірки

Існує два способи відбору елементів вибірки – систематичний та безсистемний. Систематичний метод відбору полягає у підрахунках інтервалу вибірки, обранні початку та усіх відповідних елементів популяції. Безсистемний відбір не передбачає застосування загальноприйнятих методів відбору. Зазначений метод є найпростішим, але його недоліком є те, що кожен аудитор використовує власні критерії оцінки досліджуваних елементів. Тому деякі із елементів можуть ввійти до вибіркової сукупності з більшою ймовірністю порівняно з іншими [44].

МСА 500 «Аудиторська вибірка» рекомендує використовувати нестатистичну та статистичну вибірки, характеристику якої подано у табл. 4.4.

З урахуванням того, що ключовим об'єктом аудиту та завершальним етапом облікового циклу є фінансова звітність, важливо розуміти її призначення, сутність, зміст, основні показники звітності. У національних стандартах фінансова звітність відноситься до складубухгалтерської звітності, яка надає інформацію про фінансовий стан підприємства, результати його діяльності та рух грошових коштів за певний звітний період [58].

Таблиця 4.4

Статистичний підхід до вибірки

№ з/п	Характеристика	Пояснення
1	Підхід до вибірки	- випадковий відбір елементів; - використання теорії ймовірності при оцінюванні результатів вибірки, у тому числі ризику вибірки
2	Переваги	можливість визначити мінімальну вибірку, яка відповідає поставленим меті та завданням аудиту

Узагальнено автором на основі [43; 44]

У МСА 200 «Загальні цілі незалежного аудитора та проведення аудиту відповідно до міжнародних стандартів аудиту» фінансова звітність розглядається як фінансова звітність суб'єкта господарювання, яка підлягає

аудиторської перевірки та складена управлінським персоналом суб'єкта господарювання при відповідальності тих, хто має найвищі повноваження.

4.3. Організація внутрішнього аудиту на товаристві

Для посилення контролю на підприємстві доцільно організувати систему внутрішнього аудиту. Однак варто врахувати, що процес створення служби внутрішнього аудиту являється складним та вимагає прийняття виважених рішень організаційно-технічного характеру. Організація такого відділу має враховувати специфіку діяльності підприємства, особливості його системи управління. Усі питання щодо організації підрозділу внутрішнього аудиту мають бути регламентовані внутрішніми документами суб'єкта господарювання та Наказом про облікову політику [5].

Потреба у внутрішньому аудиті виникає через можливі ненавмисні викривлення незалежно від якості системи контролю. Працівники служби внутрішнього аудиту оцінюють статті звітності суб'єкта господарювання, стан ДЗ та надають консультації, які спрямовані на вдосконалення процесу управління, визначають напрямки перспективного розвитку товариства. Таким чином система внутрішнього аудиту значно впливає на процес прийняття управлінських рішень щодо розрахунків з покупцями та замовниками [51].

Проведення перевірки ДЗ внутрішніми аудиторами варто розпочати із аналізу переліку дебіторів, визначення оптимальної величини заборгованості суб'єкту господарювання. Таким чином формується інформація про загальну суму ДЗ, яка значно впливає на платоспроможність господарюючого суб'єкта та вибору методу нарахування резерву сумнівних боргів. Своєчасний контроль сум ДЗ сприяє виявленню простроченої заборгованості, розробці заходів щодо погашення боргів покупцями та замовниками, стягнення сумнівної заборгованості.

Дієвими заходами попередження непогашення заборгованості

дебіторами являються нагадування замовникам та покупцям про необхідність оплати боргів, нарахування фінансових санкцій за прострочені платежі. Систематичний або періодичний аналіз можливих втрат вигоди від затримки оплати дебіторами допоможе прийняти управлінські рішення щодо налагодження строків платежів та уникнення затримки надходження грошових коштів.

На етапі укладання договорів (контрактів) на відвантаження продукції (товарів) покупцям доцільно провести внутрішню перевірку інформації про покупця, що дозволить убезпечити підприємство від шахрайських дій покупця. Стимулом надання знижок покупцям можуть стати певні умови проведення розрахунків, застосування особливих умов розрахунків з покупцями та замовниками. Так надання знижок постійним покупцям за умов збільшення замовлень та попередній оплаті дозволить уникнути утворення сумнівної та простроченої заборгованості, що значно впливає на фінансовий стан торговельного підприємства [32].

Система внутрішнього контролю на ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» базується на порядку, який включає наступні етапи:

1. Визначення об'єктів контролю, періодичності перевірок та суб'єктів контролю.
2. Організація перевірок первинних документів, результатів інвентаризацій, опитувань та аналітичних тестів.
3. Організація відповідного підрозділу внутрішнього контролю або внутрішнього аудиту.
4. Встановлення чітких обов'язків працівників відділу внутрішнього аудиту, формування посадових інструкцій.
5. Встановлення порядку документування результатів контролю у звітах.
6. Аналіз виконання рекомендацій та коригування процедур [47].

Контрольні процедури охоплюють ключові аспекти фінансово-господарської діяльності (табл. 4.5).

Таблиця 4.5

Основні контрольні процедури внутрішнього аудиту

№	Процедура	Мета	Періодичність	Відповідальний
1	перевірка первинних документів	забезпечення достовірності даних первинного обліку	щотижня	бухгалтерія
2	інвентаризація розрахунків з покупцями та замовниками	підтвердження наявності дебіторської заборгованості	щокварталу	інвентаризаційна комісія
3	аналіз бухгалтерських проведення	виявлення перекручень та помилок в облікових регістрах	щотижня	головний бухгалтер
4	автоматизована перевірка	контроль відповідності даних в автоматизованій системі	постійно	бухгалтерія

Завдання перевірки за умов організації внутрішнього аудиту суми утворення та терміну погашення ДЗ складаються наступної сукупності:

1. Продаж (реалізація) відтворює здійснені операції (товари відвантажено, послуги надано).
2. Надходження коштів відповідає балансовим рахункам дебіторів.
4. Повернення товарів покупцями реєструється відповідно до рахунків, визначеним сумами та термінам.
5. Усі продажі відбуваються з урахуванням ризиків неплатежів [3].

Оцінити якість та ефективність системи внутрішнього контролю товариства доцільно здійснювати за наступними критеріями:

- достовірність даних облікової системи (відсутність суттєвих перекручень у статтях фінансової звітності);
- своєчасність виявлення помилок та оперативне усунення розбіжностей в обліку.
- порівняння витрат на організацію внутрішнього аудиту та вигід від впровадження зазначеної системи.
- впроваджених заходів та рекомендацій, які сформульовано за результатами аудиторських перевірок [1].

МСА передбачено застосування аналітичних процедур на усіх етапах аудиторської перевірки, але більш ефективні зазначені процедури на завершальному етапі. Для внутрішнього аудиту дотримання цих процедур являється доцільним, але потребує певних доповнень, так як дозволить виявити недоліки та своєчасно виправити їх. До методики аналітичних процедур рекомендовано включити:

- визначення повного інформаційного забезпечення;
- відбір ефективних методів аналізу;
- застосування аналітичних процедур;
- оцінка отриманих результатів;
- розробка подальшої стратегії щодо визначених відхилень.

Саме власники підприємства приймають рішення про організацію внутрішнього аудиту порівнюючи вигоди від впровадження внутрішнього аудиту та витрати, які будуть понесені через його функціонування. Внутрішній аудит як форма контролю характеризується певною метою, об'єктами, предметом, функціями та способами (табл. 4.6).

Таблиця 4.6

Характеристика основних елементів внутрішнього аудиту підприємства

Елементи 1	Реалізація у роботі внутрішнього аудиту 2
Мета та завдання	<ul style="list-style-type: none"> - забезпечення ефективності функціонування суб'єкта господарювання, структурних підрозділів; - захист законних майнових інтересів власника підприємства; - сприяння підвищенню ефективності використання ресурсів; - своєчасне виявлення недоліків в організації обліку; - виявлення внутрішніх резервів; - інформаційне забезпечення процесу прийняття управлінських рішень
Об'єкти	<ul style="list-style-type: none"> - система управління СГ та система прийняття управлінських рішень; - господарські операції та процеси; - первинні та інші документи; - законність здійснених операцій; - системи обліку та оподаткування; - система внутрішнього контролю; - рівень забезпеченості ресурсами

Продовження табл. 4.6

1	2
Предмет	- економічно-організаційні та інші характеристики підприємства; - попередження небажаних відхилень; - підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності
Функції	- оцінка стану облікової системи та внутрішнього контролю; - контроль правильності документального оформлення операцій; - аналіз руху активів підприємства; - контроль дотримання платіжної дисципліни; - співпраця із зовнішніми аудиторами та контролюючими органами; - розробка пропозицій з вдосконалення системи управління
Прийоми та способи	- ознайомлення із загальними документами суб'єкта господарювання; - оцінка відповідності вимогам чинного законодавства; - оцінка правильності документування господарських операцій; - аналіз стану синтетичного та аналітичного обліку; - аналіз показників фінансової, статистичної та податкової звітності

Джерело: сформовано автором на підставі [63]

Для оцінки ефективності використовуються такі методи:

- аналіз звітів, складених за результатами перевірок (порівняння виявлених помилок у попередніх періодах та поточному періоді);
- коефіцієнтний підхід, який полягає у розрахунках частки виправлених помилок, перекручень;
- опитування персоналу (оцінка зручності контрольних процедур для різних груп персоналу, керівників різних ланок) [63].

Зауважимо, що важливим питанням є контроль якості виконання завдання, тобто процес, який забезпечує об'єктивну оцінку на звітну дату суджень або висновків, що сформульовано аудитором.

На підприємстві варто розробити та документально зафіксувати політику або процедури, з якими мають бути ознайомлені внутрішні аудитори.

Розглянуті методичні прийоми проведення внутрішнього аудиту ДЗ мають практичне значення для служб внутрішнього аудиту суб'єктів підприємницької діяльності. Застосування певних прийомів та процедур сприяє оптимізації вибору аудиторських процедур з дотриманням якісних аспектів твердження фінансової звітності, що дозволить скоротити план перевірки за обсягом, здійснити аудит в обмежений термін. Результати внутрішнього аудиту мають цікавити в першу чергу управлінський персонал,

що дозволяє скоригувати роботу персоналу у структурних підрозділах, де виявлено недоліки в організації та веденні обліку.

Таким чином, внутрішній аудит розрахунків з покупцями та замовниками підприємства сприяє досягненню стратегії товариства та поставлених цілей, який базується на системному підході до оцінки і підвищенні ефективності процесу управління ризиками та контролю.

Висновки до розділу 4

1. Ключовими питання організації аудиторської перевірки розрахунків з ПтЗ є джерела інформації та методичні прийоми. Мета аудиту розрахунків з ПтЗ полягає у встановленні правильності ведення розрахунків з покупцями та замовниками за товари, продукцію, роботи та послуги. Об'єкти аудиту доцільно згрупувати наступним чином: елементи облікової політики; операції з обліку; інформація, що міститься у первинних та зведених документах, облікових регістрах та звітності; інформація про порушення у процесі ведення обліку ДЗ, зловживання, які документально підтверджено за результатами попередніх перевірок.

Організація аудиторської перевірки відбувається у декілька етапів. На початковому етапі встановлюються договірні відносини, які фіксуються у договорі на проведення аудиту. Процес планування відіграє важливу роль у визначенні мети та завдань, формуванні аудиторської групи, загальної стратегії та плану аудиту. Фактична аудиторська перевірка відбувається за порядком, що визначено у плані аудиту. Від достатності та якості аудиторських доказів, використаних процедур залежить якість аудиту. На процес аудиторської перевірки розрахунків з покупцями та замовниками впливає значна кількість факторів, які включають як загальні характеристики суб'єкта, так і окремі показники діяльності. Зазначені фактори дозволяють оцінити внутрішнє середовище господарюючого суб'єкта перед початком аудиторської перевірки.

2. Дієвим інструментом отриманні аудиторських доказів є використання тестів або анкет, метою яких є отримання відповідей на певні ключові питання. Запропоновані тести системи контролю розрахунків з ПтЗ надають можливість аудитору сформулювати думку щодо стану системи внутрішнього контролю. Характер і обсяг планування залежить від досвіду аудитора та конкретних обставин аудиторської перевірки, які зумовлені складністю завдань відповідно до умов договору й особливостями діяльності замовника. Розробка плану аудиторської перевірки відбувається за даними загальної стратегії, у якій детально зазначається технологія перевірки (спосіб та порядок виконання запланованих видів робіт із застосуванням конкретних аудиторських процедур, перелік робочих документів). Перед проведенням перевірки аудитор повинен оцінити стан внутрішнього контролю на товаристві, визначити осіб, які відповідають за стан розрахункової дисципліни. Наявність внутрішнього аудиту позитивно впливає на стан внутрішнього контролю та встановлений рівень аудиторського ризику. Потреба у внутрішньому аудиті виникає через можливість викривлення показників фінансової звітності незалежно від якості системи контролю. Таким чином, внутрішній аудит розрахунків з ПтЗ підприємства сприяє досягненню стратегії товариства та поставлених цілей, який базується на системному підході до оцінки і підвищенні ефективності процесу управління ризиками та контролю.

3. Розглянуті методичні прийоми проведення внутрішнього аудиту ДЗ мають практичне значення для служб внутрішнього аудиту суб'єктів підприємницької діяльності. Застосування певних прийомів та процедур сприяє оптимізації вибору аудиторських процедур з дотриманням якісних аспектів твердження фінансової звітності, що дозволить скоротити план перевірки за обсягом, здійснити аудит в обмежений термін. Результати внутрішнього аудиту мають цікавити в першу чергу управлінський персонал, що дозволяє скоригувати роботу персоналу у структурних підрозділах, де виявлено недоліки в організації та веденні обліку.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

За результатами проведеного дослідження можна зробити наступні висновки:

1. Рациональна організація управління розрахунками з ПтЗ потребує суворого дотримання з боку ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» фінансової дисципліни, вчасної оплати боргів покупців та замовників і забезпечення своєчасного одержання коштів за реалізовані товари (взуття та шкірно-галантерейні вироби) та надані послуги.

2. Класифікація розрахунків з ПтЗ покладена в основу їх облікового відображення. Для вдосконалення існуючої класифікації нами запропоновано поділити розрахунки з ПтЗ за наступними класифікаційними ознаками:

- за метою купівлі (кінцеві та індустріальні ПтЗ);
- за способом прийняття рішень щодо купівлі (індивідуальні та корпоративні ПтЗ).

3. Внаслідок того, що поточна ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є одним з різновидів активів підприємства, її існування сприяє відволіканню фінансових ресурсів цінностей із обігу, що негативно впливає на фінансовий стан підприємства. З ціллю підтримання його стабільності, на наш погляд, необхідно:

- здійснювати постійний контроль за рухом поточної ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ;
- стежити за станом розрахунків з ПтЗ з метою зменшення простроченої ДЗ;
- якісно виконувати аналіз розрахунків з ПтЗ та своєчасно його використовувати.

4. Недоліки у сфері обліку розрахунків з ПтЗ як на теоретичному, так і на практичному рівні призводять до того, що у підприємств не вистачає власних оборотних коштів для здійснення фінансово-господарської діяльності.

5. Виявлено, що недоліком національної системи бухгалтерського обліку щодо обліку процедури дисконтування ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є повна відсутність методології обліку в цьому напрямку. Внаслідок цього запропоновано методику відображення дисконтування ДЗ та рекомендовано додати до чинного Плану рахунків обліку субрахунки другого порядку: 365 «Вартість дисконту поточної ДЗ», 953 «Витрати від дисконтування фінансових активів», 185 «Вартість дисконту довгострокової ДЗ» з ціллю врахувати зміни вартості ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ.

6. Варто зауважити, що не існує окремого міжнародного стандарту, який регулює питання відображення в бухгалтерському обліку та звітності розрахунків з ПтЗ та визнання і оцінку ДЗ. Облік ДЗ здійснюється відповідно до МСФЗ 7 та МСФЗ 9, МСБО 1, МСБО 32 та МСБО 39, тобто ДЗ відноситься у міжнародній обліковій практиці до фінансових активів. При цьому у названих міжнародних стандартах не надається чіткого визначення поняття ДЗ у системі розрахунків з ПтЗ. У міжнародній практиці прийнято розрізняти два види ДЗ: Accounts Receivable (ДЗ, обсяг продажу або дебітори) Receivables (торговельна ДЗ).

7. Визначено, що поточна ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ є одним із різновидів оборотних активів підприємства та її наявність сприяє відволіканню ресурсів з обороту, що негативно впливає на фінансовий стан СГ, тому доцільно здійснювати її аналіз за наступними напрямками: виявити склад і структуру розрахунків з ПтЗ та їх зміни в динаміці; встановити реальність та імовірність погашення ДЗ з боку покупців та замовників; визначити показники якості, ліквідності та оборотності поточної ДЗ в системі розрахунків з ПтЗ; визначити вплив цієї ДЗ на фінансовий стан підприємства; розробити заходи щодо оптимізації величини і частки ДЗ за розрахунками з ПтЗ в оборотних активах суб'єкта господарювання. Наведене надало можливість запропонувати адаптування методики фінансового аналізу до сучасних економіко-правових умов господарювання.

8. Аналізуючи за допомогою різного виду моделей та системи

аналітичних коефіцієнтів розрахунки з покупцями та замовниками ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» виявлено, що основну частину оборотних активів складає ДЗ за виданими авансами 74,8% у 2023 р. та інша поточна дебіторська заборгованість 45,6% у 2022 р. й 38,2% у 2021 роках відповідно. Коефіцієнт оборотності ДЗ збільшився у 2023 р. порівняно з попереднім роком з 8,69 до 9,69, що є позитивним фактом господарської діяльності підприємства. Також, за вказаний період зменшився період погашення розрахунків з ПтЗ з 41,43 до 37,15, що свідчить про покращення фінансового стану ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» у звітному періоді.

9. Ключовими питання організації аудиторської перевірки розрахунків з ПтЗ є джерела інформації та методичні прийоми. Мета аудиту розрахунків з ПтЗ полягає у встановленні правильності ведення розрахунків з покупцями та замовниками за товари, продукцію, роботи та послуги. Об'єкти аудиту доцільно згрупувати наступним чином: елементи облікової політики; операції з обліку; інформація, що міститься у первинних та зведених документах, облікових регістрах та звітності; інформація про порушення у процесі ведення обліку ДЗ, зловживання, які документально підтверджено за результатами попередніх перевірок.

10. Організація аудиторської перевірки відбувається у декілька етапів. На початковому етапі встановлюються договірні відносини, які фіксуються у договорі на проведення аудиту. Процес планування відіграє важливу роль у визначенні мети та завдань, формуванні аудиторської групи, загальної стратегії та плану аудиту. Фактична аудиторська перевірка відбувається за порядком, що визначено у плані аудиту. Від достатності та якості аудиторських доказів, використаних процедур залежить якість аудиту. На процес аудиторської перевірки розрахунків з покупцями та замовниками впливає значна кількість факторів, які включають як загальні характеристики суб'єкта, так і окремі показники діяльності. Зазначені фактори дозволяють оцінити внутрішнє середовище господарюючого суб'єкта перед початком аудиторської перевірки.

11. Розглянуті методичні прийоми проведення внутрішнього аудиту ДЗ мають практичне значення для служб внутрішнього аудиту суб'єктів підприємницької діяльності. Застосування певних прийомів та процедур сприяє оптимізації вибору аудиторських процедур з дотриманням якісних аспектів твердження фінансової звітності, що дозволить скоротити план перевірки за обсягом, здійснити аудит в обмежений термін. Результати внутрішнього аудиту мають цікавити в першу чергу управлінський персонал, що дозволяє скоригувати роботу персоналу у структурних підрозділах, де виявлено недоліки в організації та веденні обліку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аудит: підручник (в двох частинах) / за ред. Грушко В.І., Брадул О.М., Шепелюк В.А., Ільїна С.Б., Юнацький М.О., Хорошенюк А.П., Брадул Т.В., 4-те вид. доп. і перероб. К. : Видавництво Ліра-К, 2019. 324 с.
2. Бадритдінов С. Як компанія розвиває маркетплейс і співпрацює зі світовими та українськими брендами. URL: <https://forbes.ua/company/biznesi-shcho-pratsyuuyut-z-nami-zrostatimut-sergiy-badritdinov-seo-intertop-ukraine-yak-kompaniya-rozvivaе-marketpleys-i-spiвpratsyue-zi-svitovimi-ta-ukrainskimi-brendami-07052024-20507>
3. Белокоз О. Внутрішній аудит дебіторської та кредиторської заборгованостей торговельних підприємств. *Економічний аналіз*. 2011. № 9. URL: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Ecan/2011_9_1/pdf/byelokoz.PDF
4. Бразілій Н.М., Крот. Ю.М., Пастернак Я.П. Особливості обліку дебіторської заборгованості в сучасних умовах господарювання. *Причорноморські економічні студії*. 2023. Вип. 82. С. 114-119.
5. Бугай Н. О., Чайка Г. А. Особливості внутрішнього аудиту розрахунків з покупцями та замовниками сучасного підприємства. *Інтернаука*. 2018. №12. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2018-12-4483>
6. Булат Г.В., Гуменюк А.Ф. Аналіз дебіторської заборгованості та напрями удосконалення управління нею. *Вісник Хмельницького національного університету. Економічні науки*. 2020. №1. С. 222-226.
7. Вишневська О. М. Сутність і особливості фінансового прогнозування діяльності підприємства. *Фінансовий простір*. 2021. №. 1. С. 63–68.
8. Грицай О.І., Станасюк Н.С. Управління дебіторською заборгованістю підприємства в контексті її обліково-аналітичного забезпечення. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 15. С. 825-832.
9. Демиденко С. Л. Аналіз господарської діяльності : навч. посіб. Черкас. держ. Технол. ун-т. Черкаси: ЧДГУ. 2020. 300 с.

10. Державна служба статистики України: веб-сайт. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ/fin/sbp/sbp_u/sbp_119_u.htm (дата звернення: 22.12.2024).

11. ДСТУ 4303:2004 «Роздрібна та оптова торгівля. Терміни та визначення понять» від 1 липня 2005 р. URL: <http://www.profiwins.com.ua/ru/directories1/dstu4303>

12. Жаворонок А.В., Григорович Н.І. Управління дебіторською заборгованістю. *Молодий вчений*. 2017. № 6 (46). С. 419–422.

13. Іванчук Н. В. Фінансова звітність як джерело інформації для аналізу фінансового стану підприємства. *Наукові записки Національного університету "Острозька академія". Серія : Економіка*. 2020. № 18. С. 57-61.

14. Іванчук Н.В. Звітність підприємств: навч. посіб. Острого: Вид-во Нац. ун-ту «Острозька академія», 2021. 208 с.

15. Карапетян Е.Т. Економіка підприємства: Навчально-методичний посібник з вивчення дисципліни для студентів денної та заочної форми навчання галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» усіх напрямів. Тернопіль: Вектор, 2015. 320 с.

16. Кравченко О., Кобець Т. Організація обліку дебіторської заборгованості та шляхи її вдосконалення. *Економіка та суспільство*. 2021. № 25. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-25-58>.

17. Крупка Я.Д. Задорожний З.В., Гудзь Н.В. Фінансовий облік : підруч. 4-те вид. [доп. і перероб.]. Тернопіль : ТНЕУ, 2021. 451 с.

18. Кононенко Л. В., Сисоліна Н. П., Юрченко О. В. Управління дебіторською заборгованістю: сучасний стан, проблеми, перспективи, інформаційне забезпечення. *Економічний простір*. 2021. № 166. С. 104–109. DOI: <https://doi.org/10.32782/2224-6282/166-18>.

19. Король С. Я., Ключко А. О. Цифрові технології в обліку й аудиті. *Держава та регіони*. Серія: Економіка та підприємництво. 2020. №1. С. 170–176. URL: http://www.econom.stateandregions.zp.ua/journal/2020/1_2020/31.pdf

20. Королюк Т., Співак С., Капустяк Р. Організаційні аспекти бухгалтерського обліку на підприємстві. *Галицький економічний вісник*. 2024. Том 89. № 4. С. 63-69. DOI: https://doi.org/10.33108/galicianvisnyk_tntu2024.04.063

21. Котович Ю.І., Овсюк Н.В. Aspects of Accounting for Receivables in the System of Settlement with Buyers and Customers. Розвиток системи обліку, аналізу, аудиту та оподаткування в Україні : теорія, методологія, організація: зб. тез доп. XXIII Всеукр. наук.-практ. конф. м. Київ, 28 берез. 2025 р. Київ: ТОВ «НВП «Інтерсервіс», 2025. С. 10-12.

22. Кулинич М. Б., Мельник К. П., Садовська І. Б., Мельник Д. М. Нормативно-правове забезпечення обліку та контролю розрахунків з постачальниками та підрядниками. *Економічний часопис Волинського національного університету імені Лесі Українки*. 2024. № 3(39). С. 42–50. DOI: <https://doi.org/10.29038/2786-4618-2024-03-42>.

23. Лагодієнко Н. В., Іванченкова Л. В., Іванченков В. С. Формат і зміст бухгалтерського балансу в сучасній обліково-економічній моделі. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2021. (294) № 3. С. 21 – 28.

24. Левченко З.М. Формування облікової політики підприємства щодо обліку дебіторської заборгованості. *Інфраструктура ринку*. 2018. Випуск 20. С. 274–277

25. Лисиченко О.О., Атамас П. Й., Атамас О.П. Фінансовий облік: навч. посіб.; за заг. ред. П.Й. Атамаса. К. : ЦУЛ, 2020. 355 с.

26. Левченко О. П. Концепція організації обліку в оптово-торговельному підприємстві. URL: http://www.market-infr.od.ua/journals/2018/26_2018_ukr/60

27. Лень В.С., Гливенко В.В. Бухгалтерський облік в Україні: основи та практика: навч. посіб. 3-тє вид., випр. К. : ЦУЛ, 2021. 608 с.

28. Ліхоносова Г.С., Лазебна І.Р. Організаційні засади обліку та аудиту фінансових результатів підприємств. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. 2019. Вип. 25. Ч. 1. С. 144-148.

29. Макаренко А. П., Кучкіна Д. Д. Удосконалення аудиту розрахунків з покупцями та замовниками на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 2. С. 29–35. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.2.29. <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6995&i=4>

30. Маліновська О. Я. Платоспроможність підприємств України в сучасних умовах. *Вісник Львівської державної фінансової академії*. Науковий журнал. 2022. № 22. С. 137–141.

31. Мамонтова Н. А., Корнійчук Т. С. Особливості обліку дебіторської заборгованості за національними і міжнародними стандартами. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. 2021. № 21(49). С. 115–119. DOI: [https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21\(49\)-115-119](https://doi.org/10.25264/2311-5149-2021-21(49)-115-119).

32. Меліхова Т. О. Методичні засади проведення внутрішнього контролю розрахунків з покупцями та замовниками для підвищення ефективності фінансово-господарської діяльності підприємства. *Агросвіт*. 2019. № 9. С. 17–24. DOI: 10.32702/2306-6792.2019.9.17

33. Меліхова Т. О., Шарко Д. М. Удосконалення обліку і аудиту розрахунків з покупцями на підприємстві. *Інвестиції: практика та досвід*. 2020. № 21-22. С. 30–36. DOI: 10.32702/2306-6814.2020.21-22.30. URL: <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=7203&i=4>

34. Методичні рекомендації щодо заповнення форм фінансової звітності: Наказ МФУ від 28.03.2013 р. № 433. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0433201-13#Text>.

35. Методичні рекомендації з перевірки порівнянності показників фінансової звітності: Наказ Міністерства фінансів від 11.04.2013 № 476. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0476201-13#Text>.

36. Мец В. О. Економічний аналіз фінансових результатів та фінансового стану підприємства: навч. посібник. Київ: КНЕУ, 2019. 132 с.

37. Міжнародний стандарт фінансової звітності 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки». 16.06.2020 р. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/IAS%208_ukr.pdf

38. Міжнародні стандарти фінансової звітності та бухгалтерського обліку. URL: https://www.mof.gov.ua/uk/translation_of_international_financial_reporting_standards_2022_updated-576.

39. Міньковська, А. В., Чернецька, О. В., Гавриш, В. О. (2023). Розрахунки з покупцями і замовниками як об'єкт обліку і оподаткування. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*, 2023. № 10. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2023-10-09-01>

40. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затверджене наказом Мінфіну від 08.10.1999 р. № 237. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99#Text>.

41. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 19 «Об'єднання підприємств», затверджене наказом Мінфіну від 23.07.1999 р. № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1050-01#Text>

42. Носенко І.Ю. Проблеми обліку та управління дебіторською заборгованістю. *Молодий вчений*. 2016. № 12.1 (40). С. 895–900.

43. Облік і аудит : навч. посібник / Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак; за ред. Т.М. Ковальчук. 2020. Вид. 2-ге, доп. та перероб. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2020. 520 с.

44. Облік і аудит : практикум / Укл. Т.М. Ковальчук, І.І. Никифорак. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2021. 148 с.

45. Овсюк Н.В., Шалієвська Ж.С., Гулько К.Ю. Фінансова звітність як основне джерело інформації про діяльність підприємства. *Економіка. Фінанси. Право*. 2021. № 11/1. С. 27-30.

46. Офіційний сайт ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА». URL: <https://intertop.ua/uk-ua/info/about/?srsltid=AfmBOooy7VdTvoNZ4hdxFz0EierbY1cATyTUEulofH7sRQEQ0156mYGP>

47. Петрицька О.С. Організація внутрішнього аудиту на підприємствах. *Приазовський економічний вісник*. 2019. Випуск 5(16). С. 356-359. URL: http://pev.kpu.zp.ua/journals/2019/5_16_uk/63.pdf.

48. Підсумки засідань НКЕК від 30 жовтня 2024 року. *Офіційний портал НКЕК | Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах електронних комунікацій, радіочастотного спектра та надання послуг поштового зв'язку*. URL: <https://nkek.gov.ua/news/pidsumky-zasidan-30-10-2024-roku>

49. Пінчук Т., Стефанович Н., Кумейко А. Економічна характеристика дефініції «дебіторська заборгованість» та методичні підходи до її класифікації. *Економіка і суспільство*. 2023. № 47. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-66>

50. Податковий кодекс України: Закон України від 02.12.2010 № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>

51. Подмешальська Ю.В., Варварін Р.Ю. Внутрішній аудит як засіб удосконалення обліку та контролю дебіторської заборгованості. *Економіка і суспільство*. 2016. № 7. С. 963-966. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/161.pdf

52. Порядок подання фінансової звітності: Постанова Кабінету Міністрів України від 28.02.2000 № 419. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text> (дата звернення 20.12.2024).

53. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19>.

54. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 30.11.1999 р. № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

55. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 № 755-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>

56. Про затвердження Інструкції про безготівкові розрахунки в національній валюті користувачів платіжних послуг : Постанова Правління

НБУ 29.07.2022 № 163. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0163500-22#Text>

57. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку. Наказ МФУ від 29.12.2000 р. № 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>

58. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. URL: zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text

59. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування. Наказ Міністерства фінансів України від 30.11.1999 № 291. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

60. Про затвердження Положення про інвентаризацію активів та зобов'язань. Наказ МФУ від 02.09.2014 р. № 879. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1365-14#Text>

61. Про захист прав споживачів : Закон України № 3153-IX від 10.06.2023. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3153-20#Text>

62. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 № 2275-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2275-19#Text>

63. Пушкар М.С., Семанюк В.З. Внутрішній аудит: підручник. 2026. Тернопіль: ТНЕУ. 2016. 211 с. URL: <http://dspace.wunu.edu.ua/bitstream/>

64. Романів Є. М., Приймак С. В., Гончарук С. М. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. 772 с.

65. Сидоренко О. О. Визнання, класифікація та окремі аспекти обліку дебіторської заборгованості у суб'єктів господарювання. *Інфраструктура ринку*. 2019. № 32. С. 449–456. URL: <http://ir.stu.cn.ua/123456789/18501>.

66. Слепченко В., Скрипник М. Методика обліку розрахунків підприємства з покупцями та замовниками. *Економіка та суспільство*. 2021. № 29. URL: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-4>

67. Сучасний стан та перспективи розвитку обліку, аналізу, аудиту, звітності і оподаткування в умовах євроінтеграції: монографія / за ред. д.е.н., проф. Г.М. Колісник. Ужгород: Видавництво УжНУ «Говерла», 2021. 274 с.

68. Тарасенко Н.В. Фінансовий аналіз : навч. посіб. / Н.В. Тарасенко, І. М. Вагнер. Львів : Новий Світ-2000, 2020. 444 с.

69. Ткачук Л., Венда Ч. Теоретико-методологічні аспекти управління дебіторською заборгованістю підприємства. *Innovation and Sustainability*. 2023. № 1. С. 84–90. DOI: <https://doi.org/10.31649/ins.2023.1.84.90>.

70. ТОВ "ІНТЕРТОП УКРАЇНА" - Фінансова звітність за 2021 рік - Clarity Project. *Clarity Project*. URL: https://clarity-project.info/edr/41097426/yearly-finances?curnt_yreea

71. Фесенко В. В., Остапчук І. В. Облік факторингу та управління сумнівною дебіторською заборгованістю підприємства. Бізнес-навігатор. 2018. № 6(49). С. 236–240. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/bnav_2018_6_52.

72. Фінансова звітність ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА» за 2021-2023 рр.

73. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV. Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, №№ 40-44, ст.356. URL: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.

74. Чернишова Л.В. Економічний аналіз суб'єктів господарювання: перспективи розвитку. *Науковий вісник Одеського національного економічного університету*. 2022. № 8 (297). С. 40-47.

75. Яценко В.М., Шинкаренко О.М., Бразілій Н.М. Фінансовий аналіз: навч. посіб. Черкаси : ЧДТУ. 2010. 267 с.

76. Mensah E. (2021). The effect of IFRS adoption on financial reporting quality. *Economic Research – Ekonomiska Istraživanja*, 34, 2890–2905. <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/1331677X.2020.1860109>

77. Harakeh M. (2018) The Differential Impact of IFRS Adoption on Aspects of Seasoned Equity Offerings in the UK and France. *Accounting in Europe*, 16, 106–138. <https://doi.org/10.1080/17449480.2018.1531141>

ДОДАТКИ

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число)	2024 01 01
Територія	м. Київ	за ЄДРПОУ	41097426
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТТГ ¹	UA80000000101978669
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля їзотвом і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах	за КОПФГ	240
Середня кількість працівників ²	1 444	за КВЕД	47.72
Адреса, телефон	проспект Берестейський, буд. 23, 03056, УКРАЇНА		

Одиниця виміру: тис. грн. без десятикового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про суцільний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)

Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку
за міжнародними стандартами фінансової звітності

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2023 р.

Форма №1 Код за ДКУД: 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	41 142	48 376
первісна вартість	1001	73 468	104 235
накопичена амортизація	1002	32 326	55 859
Незавершені капітальні інвестиції	1005	17 919	14 449
Основи засоби	1010	1 659 088	518 919
первісна вартість	1011	3 164 491	1 615 682
знос	1012	1 505 403	1 096 763
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	2 500	11 604
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	-	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	68 436	40 509
Усього за розділом I	1095	1 789 085	633 857
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 415 529	1 699 055
виробничі запаси	1101	7 419	5 137
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	1 408 110	1 693 917
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Девонати нерестрахованія	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	9 600	9 257
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	54 719	96 094
з бюджетом	1135	9 504	9 504
у тому числі з податку на прибуток	1136	9 504	9 504
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	50 966
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інша поточна дебіторська заборгованість	1155	61 895	13 592
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	45 103	72 527
готівка	1166	2 716	2 498
рахунки в банках	1167	42 387	58 246
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестрахованія у страхових резервах у тому числі з:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	10 249
Усього за розділом II	1195	1 596 350	1 961 244
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	3 385 435	2 595 101

Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (паісовий) капітал	1400	506 000	506 000
Внески до незарєєстрованого статутного капіталу	1401	-	-
Капітал у дооцінках	1405	112 233	83 795
Додатковий капітал	1410	34 061	217 784
смісійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Перешкодісний прибуток (непокритий збиток)	1420	(953 986)	(430 882)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	(301 692)	376 697
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 005 768	276 683
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благочинна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	-	-
резерви незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привілейний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 005 768	276 683
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	22 000	246 000
Векселі видав	1605	-	-
Поточна кредиторська зобов'язаність за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	215 376	260 106
товари, роботи, послуги	1615	370 080	326 275
розрахунками з бюджетом	1620	8 967	23 685
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 710	1 587
розрахунками з оплати праці	1630	7 435	7 008
Поточна кредиторська зобов'язаність за одержаними авансами	1635	9 563	10 751
Поточна кредиторська зобов'язаність за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська зобов'язаність за внутрішніми розрахунками	1645	848 788	945 800
Поточна кредиторська зобов'язаність за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	153 199	92 870
Доходи майбутніх періодів	1665	37 560	15 633
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	6 681	12 006
Усього за розділом III	1695	1 681 359	1 941 721
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста капіталова частина недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	3 385 435	2 595 101

Сергієв
Головний бухгалтер

БАДРІДІНОВ
В СЕРГІЙ
БАРА ПОВІС
БАРА ПОВІС
ЛІЛІАННА
ВАДИМІВНА

Бадрідінов Сергій Рафаїлович

Кисенко Ліліанна Вадимівна

Держстат України здійснює територіальні одиниці та території територіальних громад.

Визначеного порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2024	01	01
			41097426		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2023 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	4 371 171	3 185 877
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
премії підписані, валова сума	2011	-	-
премії, передані у перестраховання	2012	-	-
зміна резерву незароблених премій, валова сума	2013	-	-
зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(2 311 708)	(1 692 511)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	2 059 463	1 493 366
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
зміна інших страхових резервів, валова сума	2111	-	-
зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	640 887	343 074
у тому числі:	2121	-	-
дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2122	-	-
дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(261 787)	(188 460)
Витрати на збут	2150	(1 351 868)	(1 590 756)
Інші операційні витрати	2180	(45 578)	(85 887)
у тому числі:	2181	-	-
витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю			
витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	1 041 117	-
збиток	2195	(-)	(28 663)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	-
у тому числі:	2241	-	-
дохід від благодійної допомоги			
Фінансові витрати	2250	(546 333)	(517 298)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	494 784	-
збиток	2295	(-)	(545 961)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	-	(33 472)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	494 784	-
збиток	2355	(-)	(579 433)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	-	(24 271)
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	-	(24 271)
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	-	(24 271)
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	494 784	(603 704)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	34 840	19 233
Витрати на оплату праці	2505	444 659	322 709
Відрахування на соціальні заходи	2510	95 785	70 867
Амортизація	2515	325 209	431 795
Інші операційні витрати	2520	758 740	398 690
Разом	2550	1 659 233	1 243 294

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

В СЕРГІЯ
РАДА ІЛЮВІЧ
БО КИЄВКО
ЛІЛІАННА
ВАДИМІВНА

Бадрігдінов Сергій Рафаїлович

Києвко Ліліанна Вадимівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число)	2023	01	01
Територія	м. Київ	за ЄДРПОУ	41097426		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТТГ ¹	UA800000001078869		
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля їзотом і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників ²	1 558	за КВЕД	47.72		
Адреса, телефон	проспект Берестейський, буд. 23, 03056, УКРАЇНА				
Одиниця виміру: тис. грн. без десятичного знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					
V					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2022 р.

Форма №1 Код за ДКУД: 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	44 847	41 142
первісна вартість	1001	60 883	73 468
накопичена амортизація	1002	16 036	32 326
Незавершені капітальні інвестиції	1005	22 859	17 919
Основи засоби	1010	2 595 708	1 659 088
первісна вартість	1011	3 434 837	3 164 491
знос	1012	839 129	1 505 403
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	2 500
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	33 472	-
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	24 074	68 436
Усього за розділом I	1095	2 720 960	1 789 085
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 314 568	1 415 529
виробничі запаси	1101	8 214	7 419
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	1 306 354	1 408 110
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Девонати нерестрахованими	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	1125	32 299	9 600
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	46 545	64 223
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	48 764	61 895
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	144 662	45 103
готівка	1166	3 398	2 716
рахунки в банках	1167	141 264	42 387
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховки у страхових резервах у тому числі з:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Інші оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 586 838	1 596 350
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	4 307 798	3 385 435

Пасива	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (шабоний) капітал	1400	506 000	506 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	9 023	-
Капітал у дооцінках	1405	132 135	107 864
Додатковий капітал	1410	3 809	34 061
смітійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Перешкодісний прибуток (непокритий збиток)	1420	(398 990)	(949 617)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Інші резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	242 954	(301 692)
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	29 005	-
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Інші довгострокові зобов'язання	1515	2 197 704	2 005 768
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	-	-
резерви незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Привілейний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	2 226 709	2 005 768
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	965 951	828 938
Векселі видавці	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	371 920	345 869
розрахунками з бюджетом	1620	42 498	8 967
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 772	1 710
розрахунками з оплати праці	1630	52 050	54 337
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	52 842	45 673
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	8 005	149 048
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Інші поточні зобов'язання	1690	343 097	246 817
Усього за розділом III	1695	1 838 135	1 681 359
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста капіталовласницька нерезидентів пенсійна фондів	1800	-	-
Баланс	1900	4 307 798	3 385 435

Сергієв
Головний бухгалтер

БАДРІДІНОВ
В СЕРГІЙ
БАРА ПОВІС
БАРА ПОВІС
ЛІЛІАННА
ВАДИМІВНА

Бадрідінов Сергій Рафаїлович

Кисенко Ліліанна Вадимівна

Департамент територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Відомості зазначеного порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2023	01	01
			41097426		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2022 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 185 877	3 658 979
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 692 511)	(1 965 141)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	1 493 366	1 693 838
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	343 074	54 352
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(188 460)	(202 412)
Витрати на збут	2150	(1 590 756)	(1 306 190)
Інші операційні витрати	2180	(85 887)	(244 437)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(28 663)	(4 849)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	-	13 124
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(517 298)	(190 212)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(-)	(41)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(545 961)	(181 978)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(33 472)	(40 297)
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(579 433)	(222 275)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	(24 271)	161 140
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	-	(1 720)
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	(24 271)	159 420
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	-	29 006
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	(24 271)	130 414
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(603 704)	(91 861)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	19 233	45 060
Витрати на оплату праці	2505	322 709	363 725
Відрахування на соціальні заходи	2510	70 867	79 898
Амортизація	2515	431 795	462 393
Інші операційні витрати	2520	398 690	801 954
Разом	2550	1 243 294	1 753 030

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Б АДРІТДІНОВ
 В СЕРГІЙ
 РАДА ІЛІВНИЧ
 ЕП КИСЄНКО
 ЛІЛІАННА
 ВАДИМІВНА

Бадрітдінов Сергій Рафаїлович

Кисенко Ліліанна Вадимівна

Додаток 1
до Національного положення (стандарту)
бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності"

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число)	2022	01	01
Територія	КИЇВСЬКА	за ЄДРПОУ	41097426		
Організаційно-правова форма господарювання	Товариство з обмеженою відповідальністю	за КАТОТГГ	UA800000001078869		
Вид економічної діяльності	Роздрібна торгівля їзотом і шкіряними виробами в спеціалізованих магазинах	за КОПФГ	240		
Середня кількість працівників	1 634	за КВЕД	47.72		
Адреса, телефон	проспект ПЕРЕМОГИ, буд. 23, КИЇВСЬКА обл., 03055		0671186884		
Одиниця виміру: тис. грн. без десяткового знака (окрім розділу IV Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) (форма №2), грошові показники якого наводяться в гривнях з копійками)					
Складено (зробити позначку "ч" у відповідній клітинці):					
за національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку					
за міжнародними стандартами фінансової звітності					

Баланс (Звіт про фінансовий стан)
на 31 грудня 2021 р.

Форма №1 Код за ДКУД 1801001

А К Т И В	Код рядка	На початок звітної періоду	На кінець звітної періоду
1	2	3	4
I. Необоротні активи			
Нематеріальні активи	1000	23 662	44 847
первісна вартість	1001	28 890	60 883
накопичена амортизація	1002	5 228	16 036
Незавершені капітальні інвестиції	1005	5 780	22 859
Основи засоби	1010	655 011	2 595 708
первісна вартість	1011	905 945	3 434 837
знос	1012	250 934	839 129
Інвестиційна нерухомість	1015	-	-
первісна вартість інвестиційної нерухомості	1016	-	-
знос інвестиційної нерухомості	1017	-	-
Довгострокові біологічні активи	1020	-	-
первісна вартість довгострокових біологічних активів	1021	-	-
накопичена амортизація довгострокових біологічних активів	1022	-	-
Довгострокові фінансові інвестиції: які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	1030	-	-
інші фінансові інвестиції	1035	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	1040	-	-
Відстрочені податкові активи	1045	69 490	33 472
Гудвіл	1050	-	-
Відстрочені аквізиційні витрати	1060	-	-
Залишок коштів у централізованих страхових резервних фондах	1065	-	-
Інші необоротні активи	1090	12 824	24 074
Усього за розділом I	1095	766 767	2 720 960
II. Оборотні активи			
Запаси	1100	1 182 271	1 314 568
виробничі запаси	1101	1 030	8 214
незавершене виробництво	1102	-	-
готова продукція	1103	-	-
товари	1104	1 181 241	1 306 354
Поточні біологічні активи	1110	-	-
Девонати нерестраховування	1115	-	-
Векселі одержані	1120	-	-
Дебіторська заборгованість за продукцією, товари, роботи, послуги	1125	51 671	32 299
Дебіторська заборгованість за розрахунками: за виданими авансами	1130	41 217	46 545
з бюджетом	1135	-	-
у тому числі з податку на прибуток	1136	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками з нарахованих доходів	1140	-	-
Дебіторська заборгованість за розрахунками із внутрішніх розрахунків	1145	-	-
Інші поточні дебіторська заборгованість	1155	10 305	48 764
Поточні фінансові інвестиції	1160	-	-
Гроші та їх еквіваленти	1165	46 858	144 662
готівка	1166	1 546	3 398
рахунки в банках	1167	45 312	141 264
Витрати майбутніх періодів	1170	-	-
Частина перестраховки у страхових резервах у тому числі з:	1180	-	-
резервах довгострокових зобов'язань	1181	-	-
резервах збитків або резервах належних виплат	1182	-	-
резервах незароблених премій	1183	-	-

інших страхових резервах	1184	-	-
Всього оборотні активи	1190	-	-
Усього за розділом II	1195	1 332 322	1 586 838
III. Необоротні активи, утримувані для продажу, та групи вибуття	1200	-	-
Баланс	1300	2 099 089	4 307 798

Пасива	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду
I	2	3	4
I. Власний капітал			
Зареєстрований (пайовий) капітал	1400	496 977	506 000
Внески до незареєстрованого статутного капіталу	1401	-	9 023
Капітал у дооцінках	1405	-	132 135
Додатковий капітал	1410	5 520	3 809
смітійний дохід	1411	-	-
накопичені курсові різниці	1412	-	-
Резервний капітал	1415	-	-
Переходячий прибуток (перехідний збиток)	1420	(176 881)	(398 990)
Неоплачений капітал	1425	(-)	(-)
Видучений капітал	1430	(-)	(-)
Всього резерви	1435	-	-
Усього за розділом I	1495	325 625	242 954
II. Довгострокові зобов'язання і забезпечення			
Відстрочені податкові зобов'язання	1500	-	29 005
Пенсійні зобов'язання	1505	-	-
Довгострокові кредити банків	1510	-	-
Всього довгострокові зобов'язання	1515	312 148	2 197 704
Довгострокові забезпечення	1520	-	-
довгострокові забезпечення витрат персоналу	1521	-	-
Цільове фінансування	1525	-	-
благодійна допомога	1526	-	-
Страхові резерви	1530	-	-
у тому числі:			
резерви довгострокових зобов'язань	1531	-	-
резерви збитків або резерви належних виплат	1532	-	-
резерви незароблених премій	1533	-	-
інші страхові резерви	1534	-	-
Інвестиційні контракти	1535	-	-
Презонний фонд	1540	-	-
Резерв на виплату джек-поту	1545	-	-
Усього за розділом II	1595	312 148	2 226 709
III. Поточні зобов'язання і забезпечення			
Короткострокові кредити банків	1600	682 447	965 951
Векселі видані	1605	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за:			
довгостроковими зобов'язаннями	1610	-	-
товари, роботи, послуги	1615	431 284	371 920
розрахунками з бюджетом	1620	9 238	42 498
у тому числі з податку на прибуток	1621	-	-
розрахунками зі страхування	1625	1 313	1 772
розрахунками з оплати праці	1630	31 166	52 050
Поточна кредиторська заборгованість за одержаними авансами	1635	41 627	52 842
Поточна кредиторська заборгованість за розрахунками з учасниками	1640	-	-
Поточна кредиторська заборгованість із внутрішніх розрахунків	1645	-	-
Поточна кредиторська заборгованість за страховою діяльністю	1650	-	-
Поточні забезпечення	1660	3 336	8 005
Доходи майбутніх періодів	1665	-	-
Відстрочені комісійні доходи від перестраховиків	1670	-	-
Всього поточні зобов'язання	1690	260 905	343 097
Усього за розділом III	1695	1 461 316	1 858 135
IV. Зобов'язання, пов'язані з необоротними активами, утримуваними для продажу, та групами вибуття			
1700	-	-	-
V. Чиста вартість активів недержавного пенсійного фонду	1800	-	-
Баланс	1900	2 099 089	4 307 798

Бадрітдіно
В. СЕРГІЙ
ВАСИЛЕНЬКА
Світлана
Василівна

Бадрітдінов Сергій Рафаїлович

Василєвська Світлана Василівна

Державний електронний бюджетний системний реєстр територіальних одиниць та територій територіальних громад.

Відомості надані за наказом Міністерства статистики України, встановленому центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері статистики.

Підприємство	ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "ІНТЕРТОН УКРАЇНА"	Дата (рік, місяць, число) за ЄДРПОУ	КОДИ		
			2022	01	01
			41097426		

(найменування)
Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупний дохід)
за Рік 2021 р.

Форма № 2 Код за ДКУД 1801003

I. ФІНАНСОВІ РЕЗУЛЬТАТИ

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	2000	3 658 979	2 691 839
Чисті зароблені страхові премії	2010	-	-
<i>премії підписані, валова сума</i>	2011	-	-
<i>премії, передані у перестраховання</i>	2012	-	-
<i>зміна резерву незароблених премій, валова сума</i>	2013	-	-
<i>зміна частки перестраховиків у резерві незароблених премій</i>	2014	-	-
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	2050	(1 965 141)	(1 597 165)
Чисті понесені збитки за страховими виплатами	2070	-	-
Валовий:			
прибуток	2090	1 693 838	1 094 674
збиток	2095	(-)	(-)
Дохід (витрати) від зміни у резервах довгострокових зобов'язань	2105	-	-
Дохід (витрати) від зміни інших страхових резервів	2110	-	-
<i>зміна інших страхових резервів, валова сума</i>	2111	-	-
<i>зміна частки перестраховиків в інших страхових резервах</i>	2112	-	-
Інші операційні доходи	2120	54 352	31 087
у тому числі:	2121	-	-
<i>дохід від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>дохід від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2122	-	-
<i>дохід від використання коштів, вивільнених від оподаткування</i>	2123	-	-
Адміністративні витрати	2130	(202 412)	(151 055)
Витрати на збут	2150	(1 306 190)	(989 830)
Інші операційні витрати	2180	(244 437)	(65 396)
у тому числі:	2181	-	-
<i>витрати від зміни вартості активів, які оцінюються за справедливою вартістю</i>			
<i>витрати від первісного визнання біологічних активів і сільськогосподарської продукції</i>	2182	-	-
Фінансовий результат від операційної діяльності:			
прибуток	2190	-	-
збиток	2195	(4 849)	(80 520)
Дохід від участі в капіталі	2200	-	-
Інші фінансові доходи	2220	-	-
Інші доходи	2240	13 124	-
у тому числі:	2241	-	-
<i>дохід від благодійної допомоги</i>			
Фінансові витрати	2250	(190 212)	(262 031)
Втрати від участі в капіталі	2255	(-)	(-)
Інші витрати	2270	(41)	(-)
Прибуток (збиток) від впливу інфляції на монетарні статті	2275	-	-

Продовження додатка 2

Фінансовий результат до оподаткування:			
прибуток	2290	-	-
збиток	2295	(181 978)	(342 551)
Витрати (дохід) з податку на прибуток	2300	(40 297)	60 519
Прибуток (збиток) від припиненої діяльності після оподаткування	2305	-	-
Чистий фінансовий результат:			
прибуток	2350	-	-
збиток	2355	(222 275)	(282 032)

II. СУКУПНИЙ ДОХІД

Стаття	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Дооцінка (уцінка) необоротних активів	2400	161 140	-
Дооцінка (уцінка) фінансових інструментів	2405	-	-
Накопичені курсові різниці	2410	-	-
Частка іншого сукупного доходу асоційованих та спільних підприємств	2415	-	-
Інший сукупний дохід	2445	(1 720)	-
Інший сукупний дохід до оподаткування	2450	159 420	-
Податок на прибуток, пов'язаний з іншим сукупним доходом	2455	29 006	-
Інший сукупний дохід після оподаткування	2460	130 414	-
Сукупний дохід (сума рядків 2350, 2355 та 2460)	2465	(91 861)	(282 032)

III. ЕЛЕМЕНТИ ОПЕРАЦІЙНИХ ВИТРАТ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Матеріальні затрати	2500	45 060	28 937
Витрати на оплату праці	2505	363 725	213 290
Відрахування на соціальні заходи	2510	79 898	47 627
Амортизація	2515	462 393	334 420
Інші операційні витрати	2520	801 954	582 007
Разом	2550	1 753 030	1 206 281

IV. РОЗРАХУНОК ПОКАЗНИКІВ ПРИБУТКОВОСТІ АКЦІЙ

Назва статті	Код рядка	За звітний період	За аналогічний період попереднього року
1	2	3	4
Середньорічна кількість простих акцій	2600	-	-
Скоригована середньорічна кількість простих акцій	2605	-	-
Чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2610	-	-
Скоригований чистий прибуток (збиток) на одну просту акцію	2615	-	-
Дивіденди на одну просту акцію	2650	-	-

Б АДРІТДІНОВ
В СЕРГІЙ
ВАСИЛЕВЬСКА
Світлана
Василівна

Бадрітдінов Сергій Рафаїлович

Василевська Світлана Василівна

Товариство з обмеженою відповідальністю**«ІНТЕРТОП УКРАЇНА»****ВИТЯГ з НАКАЗУ**

20 грудня 2023 р.

Про організацію бухгалтерського
обліку та облікової політики
у 2024 році

Згідно з вимогами Закону України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" від 16.07.99р. № 996-XIV (далі Закон про бухоблік), затверджених Положень (стандартів) бухгалтерського обліку, керуючись принципом послідовності ведення бухгалтерського обліку з метою забезпечення єдиних (постійних) принципів, методів, процедур при відображенні ПОТОЧНИХ операцій в обліку та складання фінансової звітності, -

НАКАЗУЮ:

1. Головному бухгалтеру:

1.1. Здійснювати зведення бухгалтерського обліку з принципами і методами, передбаченими Національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

1.2. Забезпечити безперервність відображення операцій і достовірну оцінку активів, зобов'язань, капіталу в бухгалтерському обліку, застосовуючи журнально-ордерну форму обліку.

1.3. Застосовуючи План рахунків бухгалтерського обліку активів» капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій (далі - План рахунків) з урахуванням положень Інструкції щодо застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій, затвердженої наказом Міністерства фінансів України від 30.11.99р. № 291, починаючи з 1 жовтня 2000 року.

1.4. Організувати: аналітичний облік руху товарно-матеріальних цінностей:

- у бухгалтерії - у відомостях обліку залишків матеріалів у кількісно-сумарному вираженні;

- на складах - у картках складського обліку в кількісному вираженні.

2. Затвердити порядок бухгалтерського обліку окремих господарських операцій:

- оцінку запасів (матеріалів, сировини (палива), комплектуючих виробів та напівфабрикатів) у відпуску у виробництво чи іншому вибутті, здійснювати за методом середньозваженої собівартості;

- оцінку запасів (купованих товарів для роздрібною торгівлі) здійснювати за цінами продажу;

- нарахування амортизації на основні засоби здійснювати за методом зменшення залишку, встановивши при цьому норму амортизації за ставками, передбаченими Податковим кодексом України;

- термін використання нематеріальних активів визначати по кожному об'єкту окремо в момент його зарахування на баланс виходячи з терміну корисного використання подібних активів та передбаченого морального зносу; правових, чи Інших подібних обмежень щодо строків використання та інших факторів;

- амортизацію нематеріальних активів здійснювати прямолінійним методом;

- вважати матеріальні активи з терміном корисного використання (експлуатації) понад один рік, вартістю менше 20000 грн. малоцінними необоротними матеріальними активами; нарахування амортизації по таких активах здійснювати методом зменшення залишку за нормою амортизації 100% розрахунку на календарний рік; незалежно від терміну експлуатації та вартості включаючи до складу оборотних малоцінних та швидкозношуваних предметів і відображати на рахунку класу

"Запаси" інструменти, господарський інвентар, спеціальне оснащення, спеціальний одяг;

- оцінку ступеня завершеності операції з надання послуг (послуг по гуртожитку) здійснювати шляхом вивчення виконаної роботи; при цьому в бухгалтерському обліку доходи відображати у звітному періоді по нарахуванню»

3. Для узагальнення інформації про витрати підприємства за елементами не застосовувати бухгалтерські рахунки класу 9 Плану рахунків,

4. Затвердити систему оплати праці:

- за штатним розкладом - для інженерно-технічних працівників і службовців;

- за відрядними розцінками - для робітників основного і допоміжного виробництв.

Включити до системи оплати праці перелік витрат на виплату основної та додаткової заробітної плати й інших видів заохочень і виплат, виходячи з тарифних ставок» у вигляді премій, заохочень, витрати на виплату авторських винагород і виплати за виконання робіт (послуг) з договорами цивільно-правового характеру, будь-які Інші виплати в грошовій чи натуральній формі, які можуть бути встановлені за домовленістю сторін.

5. Вести податкову звітність згідно із законодавством України.

Директор

ТОВ «Інтертоп Україна»

Витяг вірний:

С.Р. Бадрітдінов

Додаток Л

ГРАФІК ДОКУМЕНТООБОРОТУ ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

№	Назва документа	Хто оформлює документ	Хто підписує	Ким і кому передається	Дата передачі	Хто оформлює виконує	Дата виконання	Передається після виконання	Дата передачі	Хто перевіряє
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1.	Податкова накладна	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
2.	Видаткова накладна	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
3.	Прибуткова накладна	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
4.	Вимога-накладна	Завідувач виробництвом	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
5.	Товарно-транспортна накладна	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
6.	Акт на списання МШП	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
7	Акт приймання-передачі основних засобів	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер
8	Журнал ордер і відомість по рах.30 Готівка	Відповідальний бухгалтер	Директор, Гол.бухгалтер	Відповідальним бухгалтером касиру		Касир, фіз.особа		Касиром бухгалтеру		Головний бухгалтер

ГРАФІК ДОКУМЕНТООБОРОТУ ТОВ «ІНТЕРТОП УКРАЇНА»

Назва документа	Створення та оформлення документа		Перевірка документа		Обробка документа		Передача на зберігання в архів	
	Виконавець	Термін виконання	Виконавець	Термін виконання	Виконавець	Термін виконання	Виконавець	Термін виконання
Податкова накладна	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Видаткова накладна	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Прибуткова накладна	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Вимога-накладна	Завідувач складу	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Заступник головного бухгалтера	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Товарно-транспортна накладна	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Акт на списання МШП	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Акт приймання-передачі ОЗ	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту
Журнал ордер і відомість по рах.30	Відповідальний бухгалтер	Понеділок-п'ятниця	Бухгалтер	День надходження документа	Відповідальний бухгалтер	Протягом 3 днів з дня приймання	Касиром відповідальному бухгалтеру	Протягом 10 днів після складання річного звіту